

‘Ik heb een goed idee!’

Juni 2011

Sayma Kuipers s1007804
Mirjam Kamstra s1008252

**Christelijke Hogeschool Windesheim: SPH voltijd
Onderzoeksproject
SWSP61ONDv10**

‘Ik heb een goed idee!’

Gemaakt door: Sayma Kuipers en Mirjam Kamstra

Opleiding: SPH voltijd Christelijke Hogeschool Windesheim

Begeleidend docent: Suzan Huijbers

Projectinstelling:

Travers Welzijn Zwolle

Projectbegeleiding:

Elske Heinen, manager opvoeden en opgroeien Travers Welzijn.

Voorwoord.

“Rianne, ik heb een goed idee!”, zegt een jongen tegen zijn begeleidster. “Ik heb een goed idee voor wat we volgende week kunnen gaan doen”, zegt de jongen blij. “Wat fijn dat je mee denkt, maar ik heb al wat bedacht voor volgende week, dat wordt vast heel leuk”, is het antwoord van Rianne. De jongen kijkt teleurgesteld en loopt weg.

De zin hierboven heeft ons op het idee gebracht om ons project ook zo te noemen. Het illustreert het onderwerp van ons project namelijk; kinderopparticipatie. Het gaat in ons project om meer dan alleen luisteren naar kinderen en dat willen we u laten zien in dit project.

Kinderen zijn erg fantasierijk en vinden het leuk om nieuwe dingen te bedenken en deze uit te voeren. Helaas wordt nog te vaak niet naar de ideeën van kinderen geluisterd. De zin: ‘Ik heb een goed idee’ wordt wel gehoord, maar met het idee zelf wordt niet vaak iets mee gedaan. Een gemiste kans, zo denken wij nu aan het eind van ons onderzoek. Waarom dit een gemiste kans is willen we u graag uitleggen aan de hand van een stuk theorie over kinderopparticipatie en onze bevindingen in de praktijk.

Waarom dit project en waarom wij als duo?

Een onderzoeksproject of afstudeerproject is onderdeel van het afronden van de opleiding SPH. Dit onderzoek moest in tweetallen en wij zagen het meteen zitten om dit samen te doen. Doordat we met meerdere ‘kleinere’ projecten samen hebben gewerkt, weten wij dat wij een goed duo zijn en elkaar ook goed aanvoelen. Wij weten van elkaar hoe we werken, hoe we in elkaar zitten, hoe we omgaan met feedback en vooral ook hoe we omgaan met tijdsdruk, stress en frustraties. Daarnaast zijn we vanaf het eerste jaar al erg begaan met elkaar en delen we ook het nodige leed met elkaar. Voor ons allebei is niet alleen de taak belangrijk, maar ook de relatie. Al met al vonden wij dat we elkaar goed genoeg kenden om samen het afstudeerproject te doen.

Het vinden van een passend project was voor ons wat lastiger, dan het vinden van elkaar. Het aanbod vanuit de opleiding was niet passend bij wat wij zochten en niets sprak ons eigenlijk concreet aan. Gelukkig vonden we bij Travers Welzijn een passend onderzoeksproject; onderzoek doen naar het begrip ‘kinderopparticipatie’ in zowel theorie als praktijk. Dit onderwerp spreekt ons aan, omdat we er allebei van houden om met kinderen te werken en het ook belangrijk vinden dat kinderen worden ‘gehoord’ binnen de maatschappij. ‘Van en met kinderen kun je leren’, is een uitspraak die tijdens onze studieloopbaan meerdere keren voorbij is gekomen en waar wij ons goed bij aan kunnen sluiten.

Met de resultaten en uitkomsten van ons project, willen we duidelijk maken dat het niet luisteren naar kinderen een gemiste kans is. We geven handvaten voor het werken met en vanuit kinderopparticipatie en willen bereiken dat professionals dit steeds meer zullen gaan doen en concreter in praktijk kunnen en zullen en ook kunnen brengen.

Inhoudsopgave.

Voorwoord

Inhoudsopgave **3**

Inleiding **4 - 5**

Hoofdstuk 1 **6**

Methodische verantwoording 6-7

Hoofdstuk 2 **8**

2.1. Beschrijving instelling 8-10

2.2. Theorie kinderparticipatie 11-19

2.3. Kinderparticipatie en de praktijk van Travers Welzijn 19-23

Hoofdstuk 3 **24**

3.1. Meetlat kinderparticipatie 24

3.2. Uitleg meetlat 24

3.3. De meetlat 25

3.5. De meetlat en toolkit 26

Hoofdstuk 4 **27**

4.1. Methodieken binnen Travers Welzijn 27-28

4.2. Landelijke methodieken 28-29

Hoofdstuk 5 **30**

5.1. Beschrijving toolkit 30

5.2. Opbouw toolkit 30

5.3. Gebruik toolkit 31

Hoofdstuk 6 **32**

6.1. Samenvatting en conclusies 32-34

6.2. Aanbevelingen 35

Nawoord **36**

Literatuurlijst **37**

Praktijkbronnen **38**

Bijlagen **39-94**

Inleiding.

In dit verslag beschrijven wij ons onderzoek: 'ik heb een goed idee!' Bij ons onderzoek staat het begrip 'kinderparticipatie' centraal. Wij voeren dit onderzoek uit in opdracht van Travers Welzijn. Travers Welzijn kent diverse methodieken/activiteiten die gericht zijn op kinderpaticipatie. Er is binnen Travers Welzijn geen duidelijke visie op kinderpaticipatie waardoor er niet één lijn getrokken wordt met het werken hieraan. De bestaande methodieken/ activiteiten staan los van elkaar, zijn onvoldoende intern bekend en niet direct inzetbaar in alle wijken. De doelstelling van dit onderzoek is om deze methodieken/activiteiten bij elkaar te voegen, langs een meetlat van uitgangspunten te leggen en uiteindelijk tot één bruikbare toolkit samen te voegen.

Uit gesprekken met de instelling willen we middels dit verslag antwoord geven op de volgende onderzoeksvraag:

'Welke visie heeft Travers Welzijn op kinderpaticipatie en hoe kunnen wij deze, aan de hand van een meetlat, koppelen aan de bestaande methodieken/activiteiten, daarbij denkend aan het pedagogisch buurtklimaat?'

Om deze vraag te kunnen beantwoorden maken we gebruik van deelvragen. De deelvragen geven tegelijkertijd de stappen/ fases weer binnen het onderzoeksproject. De deelvragen zijn als volgt:

- Wat is de visie van medewerkers binnen Travers Welzijn op kinderpaticipatie?
- Welke methodieken/ activiteiten worden, binnen Travers Welzijn, gebruikt om kinderpaticipatie vorm te geven?
- Welke uitgangspunten zijn belangrijk voor een bruikbare meetlat waarlangs methodieken gelegd kunnen worden zodat kinderpaticipatie als doel behaald zal worden?
- Welke landelijke methodieken/activiteiten kunnen hier nog aan toegevoegd worden?
- Wat zijn verschillen en overeenkomsten tussen de methodieken. Zijn methodieken overzichtelijk te clusteren?
- Hoe kan de door ons samengestelde toolkit van methodieken bekend worden gemaakt bij de medewerkers?

Voordat we bezig gaan met de visie van de medewerkers binnen Travers Welzijn, gaan we een literatuurstudie doen. Deze theorie vormt de basis voor ons onderzoek en zal een terugkerend onderdeel zijn.

Binnen ons onderzoeksproject werken wij samen met een CMV stagiaire die werkzaamheden verricht binnen Travers Welzijn. Een onderzoek doen is een onderdeel van haar jaarstage en kan hiermee goed aansluiten bij ons onderzoeksproject. Zij zal interviews gaan doen met medewerkers van Travers Welzijn om zo de verschillende methodieken en activiteiten te verzamelen. Wij zullen deze informatie uitwerken, zodat deze in de toolkit geplaatst kunnen worden.

Dit verslag bestaat uit verschillende hoofdstukken. Elk hoofdstuk zal beginnen met een korte inleiding waarin duidelijk wordt wat er beschreven zal worden. Aan het eind van ieder hoofdstuk geven we een conclusie en beschrijven we wat er in het volgende hoofdstuk

beschreven zal worden. Hierna volgt een korte uitwerking van de hoofdstukken:

Hoofdstuk 1- Methodische verantwoording.

Hoofdstuk 2 - Beschrijving instelling, theorie kinderparticipatie, visie Travers Welzijn.

Hoofdstuk 3 - Meetlat kinderparticipatie; uitgangspunten meetlat, gebruik meetlat, de meetlat, de meetlaat en toolkit.

Hoofdstuk 4 - Methodieken binnen Travers Welzijn en landelijke methodieken.

Hoofdstuk 5 - Beschrijving, opbouw en gebruik toolkit.

Hoofdstuk 6 - Onderzoekresultaten, conclusies, antwoord op de vraagstelling.

Voor een uitgebreide hoofdstukindeling met paragrafen zie: [inhoudsopgave](#).

Hoofdstuk 1

Methodische verantwoording.

In de inleiding gaven we al kort weer hoe we het onderzoek willen gaan doen. In dit hoofdstuk gaan we hier dieper op in en verantwoorden we de methoden die we ingezet hebben om tot onderzoek te komen.

Ons onderzoek bestaat uit verschillende onderdelen en dat vraagt ook een verschillende aanpak. De onderdelen die erin voorkomen zijn; literatuurstudie, enquêtes met stellingen, interviews met medewerkers, praktijkervaring en informatie uit de praktijk. Hieronder volgt een korte uitleg van hoe we dit aangepakt hebben en te werk zijn gegaan.

In het werkplan hebben we 5 fasen uitgeschreven, waarin we hebben uitgelegd wat we gingen doen in die fase. Nu achteraf gezien is er één extra fase bij gekomen namelijk; de meetlat.

Delen van literatuur van internet en delen uit het boek 'kinderen als medeburgers', van Micha de Winter, hebben we samengevoegd tot het theoretische gedeelte dat in dit verslag is opgenomen. *Zie hoofdstuk 2.* We zijn met het verzamelen van deze informatie te werk gegaan volgens de *informatiezoekregels* uit het boek 'Wat is onderzoek?', van Nel Verhoeven. Op bladzijde 56 staat het volgende schema:

Welke informatie ga je zoeken? → waar ga je informatie zoeken? → hoe ga je informatie zoeken? → resultaten bestuderen → resultaten organiseren → resultaten evalueren.

We hebben telkens informatie, die we verzameld hadden, gelezen en daarna geselecteerd wat we wilden gebruiken alvorens we het in het verslag gingen verwerken. We zijn dus voornamelijk bezig geweest volgens de laatste drie stappen.

Verder hebben we voor de theoretische verdieping gebruik gemaakt van schriftelijke bronnen zoals brochures, documenten en nieuwsbrieven. We hebben hier voornamelijk gebruik gemaakt van secundaire literatuur. Secundaire literatuur betreft geen nieuwe onderwerpen, maar literatuur waarin door andere auteurs gerapporteerd wordt, bijvoorbeeld op basis van nieuwe inzichten of onderzoek. Daarnaast ook een deel, voor de medewerkers van Travers Welzijn wellicht, primaire literatuur. Bijvoorbeeld de participatieladder uit het boek van Micha de Winter en informatie over de houding van de professional. *Meer informatie hierover is te lezen in het verloop van dit onderzoek.*

Voor de praktijkbeschrijving hebben we gebruik gemaakt van praktijkbronnen aan de hand van interviews en enquêtes. We hebben gekozen voor een half gestructureerd open interview. Een half gestructureerd interview kent de volgende kenmerken: *bij dit type interview is er wel een vragen lijst of een lijst met onderwerpen (topiclijst). Er is ook zeker alle ruimte voor de eigen inbreng van de respondent. De onderzoeker stelt zich flexibel op en speelt in op situaties.* Het doel van het interview was om zoveel mogelijk te weten te komen over het onderwerp, vandaar veel open ruimte, maar er waren ook zaken die zeker aan de orde moesten komen in de interviews, daarom wel een vragenlijst.

Het onderzoek 'ik heb een goed idee', is een kwalitatief onderzoek. Dit houdt in dat er niet of nauwelijks met cijfermatige gegevens gewerkt wordt en dat het onderzoek in het 'veld' wordt uitgevoerd, oftewel in de werkelijkheid. Bij kwalitatief onderzoek wordt naar verhalen van mensen geluisterd, omdat dit meer betrouwbare informatie oplevert dan cijfers. In ons onderzoek was het niet van toepassing om met cijfers te werken. Wij hebben gegevens verzameld door middel van de interviews/ verhalen met en van de medewerkers. We hebben alleen cijfers gebruikt bij de uitslag van de stellingen, maar deze kwamen voort uit de interviews met de medewerkers.

Daarnaast hebben we de verzamelde gegevens in de alledaagse taal verwerkt, dus in tekstvorm.

Veel informatie wat we hebben verkregen via internet hebben we gezocht op websites van andere Welzijnsinstellingen. Daarnaast hebben we gebruik gemaakt van Google Scholar, waar we specifieker/ geavanceerder konden zoeken naar informatie.

Het verzamelen en groeperen van de informatie met betrekking tot de methodieken en activiteiten hebben we gestructureerd aangepakt. Hiervoor hebben we eerst structuur aangebracht in de gegevens die we hiervoor hadden liggen, mindmapping. Dit hebben we gedaan door een overzicht te maken en de methodieken en activiteiten te groeperen. Vanuit dit overzicht konden we concreter verder werken.

Bij het opstellen van de enquête hebben we goed gekeken of de stellingen 'meten wat we willen weten'. Belangrijk hierbij was dat het antwoord geen open deur zou zijn, waar echt iedereen mee eens invult. We hebben de stelling zo geformuleerd dat het mensen aan het denken zet en uitlokt tot uitleg en voor ons doorvragen. Daarnaast hebben we niet teveel stellingen genomen, omdat we bij de meeste medewerkers de enquête achter het interview aan hebben gedaan.

Hoofdstuk 2

2.1 Beschrijving van de instelling.

Om een duidelijk beeld te geven van de instelling, van waaruit wij werken, en om een deel van de onderzoeksvraag te beantwoorden, gaan wij in dit hoofdstuk in op de vraag wat de instelling doet, hoe de instelling werkt en met wie en hoe ze samenwerken. Met dit hoofdstuk geven wij antwoord op een deel van de onderzoeksvraag: *Welke visie heeft Travers Welzijn op kinderparticipatie en hoe kunnen wij deze aan de hand van een meetlat koppelen aan de bestaande methodieken/activiteiten, daarbij denkend aan het pedagogisch buurtklimaat.* Met dit hoofdstuk geven wij antwoord op de vraag wie of wat Travers Welzijn is en wat een pedagogisch buurtklimaat inhoudt. Daarnaast beschrijft dit hoofdstuk de praktijk binnen Travers Welzijn met betrekking tot de vormgeving en uitvoering van kinderparticipatie.

Travers Welzijn.

Onder Travers vallen Doornijk en Travers Welzijn, Doornijk richt zich op kinderopvang, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang. Travers Welzijn richt zich op het welzijnswerk. Met welzijnswerk wordt bedoeld het bevorderen van het welzijn van mensen in de maatschappij. Welzijnswerk biedt maatschappelijke hulp, vorming, mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding, opvang, etc. Wij richten ons op Travers Welzijn.

Travers Welzijn werkt wijkgericht. Dit betekent dat Travers op veel terreinen een belangrijke bijdrage levert om straten, buurten en wijken leefbaarder te maken. Er wordt gewerkt aan veilige en leefbare wijken met goede voorzieningen. Hierbij zetten ze in op de kwaliteit en groei van de leefwereld van de wijkbewoners. Op pagina 9 zullen we verder ingaan op het wijkgericht werken.

Het (door)ontwikkelen van de eigen kracht, van de bewoners in wijken, is essentieel en een uitgangspunt in het wijkgericht werken. Op deze manier kunnen bewoners, in relatie tot elkaar, werken aan de verbetering van de eigen woonomgeving. Een fijnmazig netwerk, klein en betrokken, van activiteiten en locaties draagt bij aan de kwaliteit van het werk dat er wordt geleverd in buurten en wijken. De activiteiten zijn gericht op participatie van kinderen, jongeren en volwassen binnen een wijk.

Met het wijkgericht werken worden er voorwaarden geschept waarin bewoners zichzelf kunnen ontplooien en vooruit kunnen komen. Een uitgangspunt hierbij is het werken aan (tijdelijke) achterstanden en het verbeteren van de maatschappelijke positie. Travers Welzijn gelooft dat mensen die al vooruit gekomen zijn een bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling van anderen. Hierbij worden de krachten van bewoners gebruikt om elkaar te stimuleren.

Travers Welzijn kent hierin een aantal speerpunten:

- het ontwikkelen van groepen en individuen;
- het vergroten van daadkracht;
- het toenemen van zelfvertrouwen en weerbaarheid;
- het realiseren van ontmoeting;
- het bevorderen van integratie.

Wijkgericht werken houdt in dat er vanuit een wijk gekeken wordt wat er nodig is binnen een wijk, bijvoorbeeld de aanpak van hangjongeren. Niet de professional, maar de bewoners bepalen wat er nodig is in een wijk. De professional ondersteunt en begeleidt hierbij de bewoners. De bedoeling is dat de krachten van de bewoners hierbij benut worden.

Wijkgericht werken van Travers Welzijn wil condities creëren waardoor bewoners van de wijk zichzelf verder kunnen ontplooiën. Deze condities bestaan uit het creëren van voldoende middelen voor sociaal culturele activiteiten in de wijk, waarin de vraag van bewoners leidend is. De sociaal culturele activiteiten zijn voornamelijk gericht op participatie en het vergroten van de competenties. Het creëren van condities bestaat ook uit het ontwikkelen van projecten waarbinnen bewoners een sleutelrol spelen. Daarnaast zijn er projecten die gericht zijn op het vooruit komen van bewoners in de maatschappij (sociale en economische stijging). Bovenal wordt inzet gepleegd op het versterken van het sociale netwerk en vrijetijdsbesteding.

Bron: document wijkgericht werken, Travers Welzijn.

Kinderen, jongeren en volwassenen.

Het aanbod van Travers Welzijn is op maat gemaakt voor kinderen, jongeren en volwassenen uit alle lagen van de samenleving. Voor elk van deze, verschillende, doelgroepen worden activiteiten aangeboden die aangepast worden aan de doelgroep en- of wensen.

Om een indruk te geven van welke activiteiten Travers Welzijn per doelgroep aanbiedt geven wij hieronder een aantal voorbeelden.

Kinderen:

De activiteiten met betrekking tot de doelgroep kinderen, zijn gericht op zinvolle vrijetijdsbesteding binnen de wijk of school.

Een voorbeeld van een activiteit binnen het kinderwerk is Maxi Axie. Maxi Axie is een verzamelnaam voor alle activiteiten voor kinderen van 4 t/m 12 jaar. In principe zijn deze activiteiten georganiseerd na schooltijd en een paar keer per jaar worden grotere activiteiten georganiseerd. De activiteiten zijn aangepast op de vraag van de kinderen. Zo kunnen thema's variëren van bijvoorbeeld muziek tot theater of van knutselen tot Afrikaanse dans.

Bij de activiteiten van Maxi Axie wordt gewerkt met de competentie gerichte methodiek; 'samen doen is samen groeien'. Competentie gericht werken houdt in dat er gewerkt wordt aan het vergroten van de sociale competenties. Dit wordt gedaan door te kijken naar het groepsproces en van daaruit te werken aan de competenties die de groep nodig heeft om een fase verder te komen. Hierbij is de houding van de professional belangrijk. De professional heeft een sturende rol. De sociale competenties waar aan gewerkt wordt zijn:

- Zelfvertrouwen.
- Invoelend vermogen.
- Communicatieve vaardigheden.
- Probleemoplossend vermogen.
- Verantwoordelijkheid dragen.
- Initiatief nemen.
- Samenwerken.

Jongeren:

Voor jongeren wordt er veel gewerkt met het ambulant jongerenwerk. Het ambulant jongerenwerk biedt ondersteuning aan jongeren die activiteiten willen ondernemen en/ of elkaar op ongedwongen manier willen ontmoeten. Daarnaast wordt er onder andere een bijdrage geleverd aan zinvolle vrijetijdsbesteding voor jongeren, het vergroten van de sociale competenties en participatie van jongeren.

Verder worden er verschillende activiteiten georganiseerd. Ook hier wordt gewerkt vanuit de vraag van de jongeren en vanuit wat de jongeren bezig houdt. Dit kan bijvoorbeeld een uitje zijn naar een stad in Nederland, maar het kunnen ook activiteiten zijn op het gebied van sport en vrije tijd.

Naast de jongerencentra is er ook een coachingsproject voor jongeren: *Goal4U*

Goal4U is een project gericht op het verbeteren van de binding tussen school en/ of werk. Bij dit project worden jongeren gekoppeld aan een vrijwillige coach. Deze coach helpt de jongere om zijn of haar vaardigheden/ competenties te versterken. Goal4U is bedoeld voor jongeren van 13 tot 23 jaar.

Volwassenen:

Voor volwassenen zijn er ook verschillende activiteiten met betrekking tot participatie binnen de wijk. Zo is er bijvoorbeeld het vrouwen café, waarbij ontmoeting, uitwisseling en informatie centraal staan. Dit vrouwencafé is voor vrouwen vanuit alle culturen.

Daarnaast is Travers Welzijn betrokken bij het Centrum voor Jeugd en Gezin. Bij het Centrum voor Jeugd en Gezin kan men terecht met vragen en problemen over opvoeden en opgroeien.

Naast het kinderwerk, jongerenwerk en volwassenenwerk is er het opbouwwerk. Het opbouwwerk ondersteunt initiatieven van bewoners bij het nemen van eigen verantwoordelijkheid van hun buurt- of wijkontwikkeling. Hiermee werkt men ook aan participatie binnen de wijk of buurt. Er wordt bij opbouwwerk gebruik gemaakt van instrumenten en methoden die leiden tot het versterken van het zelfoplossend vermogen en de kracht van de burgers en hiermee het vergroten van de competenties. Daarnaast ontwikkelen en onderhouden de opbouwwerkers professionele en sociale netwerken die voor de wijk van belang kunnen zijn.

Bron: www.travers.nl / www.traverswelzijn.nl

Travers Welzijn en 'Ik heb een goed idee!'

De doelgroep van ons project is kinderen van 4 t/m 14 jaar. Hierbij richten we ons voornamelijk op kinderparticipatie, leeftijd 4 t/m 12, en op jongerenparticipatie, de 13- en 14-jarigen.

In de volgende paragraaf gaan we eerst in op het begrip 'kinderparticipatie' en lichten we deze nader toe. Om een duidelijk beeld te krijgen van wat Travers Welzijn verstaat onder kinderparticipatie zullen we vanuit de theorie in paragraaf 1.3 een uitwerking geven van de visie van Travers Welzijn op kinderparticipatie. Deze visie willen we tot stand laten komen door enquêtes af te nemen onder werknemers, door met hun in gesprek te gaan en zelf de praktijk te ervaren.

2.2 Theorie kinderopparticipatie.

Deze paragraaf zal, zoals genoemd, gaan over het begrip 'kinderparticipatie' en de theorie die daarbij hoort. Hiermee beogen we antwoord te geven op de vraag wat kinderopparticipatie is. Dit deel van de onderzoeksvraag vormt een basis waaruit wij werken om uiteindelijk tot het antwoord op de onderzoeksvraag te komen.

We beginnen deze paragraaf met de vraag: *Wat is kinderopparticipatie?*

Er bestaan veel verschillende definities over kinderopparticipatie en er is de afgelopen jaren ook veel gepubliceerd over dit onderwerp. Een veel voorkomende definitie is dat kinderopparticipatie georganiseerde activiteiten zijn die tot doel hebben kinderen invloed of medezeggenschap te geven bij zaken die hen aangaan (www.encyclo.nl). Daarnaast de definitie dat kinderopparticipatie een democratisch proces is waardoor kinderen actief betrokken worden bij besluitvorming die hen aangaat (Nieler & Ooms, 2003).

Wij vinden dat bovenstaande definities slechts een deel van het begrip kinderopparticipatie omvatten. Alleen met het organiseren van activiteiten rondom kinderopparticipatie en kinderen betrekken bij beslissingen ben je er nog niet. Kinderopparticipatie is geen activiteit, maar een houding (Vleesenbeek & Kamminga, 2005). Het is meer dan alleen luisteren naar kinderen, het is een rode draad in de omgang met kinderen. Wij kiezen ervoor om de definities samen te voegen tot de volgende definitie:

'Kinderopparticipatie is meer dan alleen luisteren naar kinderen en het organiseren van activiteiten. Kinderopparticipatie is een houding waarbij de volwassene/ professional gedeelde invloed uitoefent op de activiteit of beslissingen die er genomen moeten worden. Een gedeelde invloed van kind en volwassene is het einddoel'.

Hiermee bedoelen we dat kinderen het initiatief nemen en dat volwassenen er zijn om toezicht te houden en dat kinderen bij hen terecht kunnen voor advies. Door de gedeelde invloed geef je kinderen medezeggenschap over dingen die hen aangaan, zonder dat deze door volwassenen opgedragen worden. De houding van de volwassene/ professional is terughoudend, maar aanwezig. Met terughoudend bedoelen wij dat de professional ruimte geeft aan de kinderen om hun eigen ideeën weer te geven. De professional laat zijn of haar eigen ideeën hierbij op de achtergrond. Met aanwezig bedoelen wij dat de professional in de volgt wat er gebeurt, maar ook de kinderen motiveert om initiatief te nemen. De verhouding van de gedeelde invloed van kind en volwassene, is afhankelijk van de leeftijd en competenties van de kinderen.

Rechten van het kind.

Volgens het VN- verdrag zijn kinderen dragers van rechten. Kinderen hebben recht op deelname aan de samenleving, onder andere door informatie te krijgen die voor hen belangrijk is, door hun mening te uiten en door mee te praten over zaken die hen zelf en hun omgeving aangaan (artikel 12 uit het verdrag inzake de Rechten van het Kind), vrijheid van meningsuiting (artikel 13 “), vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst (artikel 14 “), vrijheid van vereniging (artikel 15 “) en recht op informatie (artikel 17).

Participatie is één van de vijf kernbegrippen van het verdrag. Het verdrag, dat Nederland in 1994 heeft ondertekend, sluit aan bij de definities die worden gegeven over kinderpaticipatie.

Wat is het nut van kinderpaticipatie?

Bij kinderpaticipatie leren kinderen onder andere hun gedachten te verwoorden, te onderhandelen, argumenteren en beslissingen te nemen. Kinderpaticipatie stimuleert de ontwikkeling van competenties van kinderen en hierdoor worden ze ook voorbereid op het functioneren in de maatschappij. In het boek 'Kinderen als medeburgers' (*Winter M de, paperback* 2007) noemt de schrijver kinderpaticipatie 'maatschappelijk opvoeden'.

In het bovenstaande boek worden meerdere argumenten genoemd voor kinderpaticipatie. Zo beschrijft Hart (1992, *Children's Participation. From Tokenism to Citizenship*) in het boek van de Winter, dat kinderpaticipatie vanuit het ontwikkelingspsychologisch perspectief noodzakelijk is. 'Het is weinig realistisch om jeugdigen, zonder adequate voorbereiding, plotseling op 16- 18 of 21- jarige leeftijd volwassen verantwoordelijkheden te geven, zonder dat ze daarmee geoefend hebben', aldus Hart. Daarnaast speelt kinderpaticipatie volgens hem een belangrijke rol bij community development, wat letterlijk vertaald 'ontwikkeling van de gemeenschap' betekent. Door kinderen actief te betrekken bij verbetering van hun eigen leefomgeving kan dit als een katalysator gaan werken voor de activering van de lokale gemeenschap als geheel.

Het vergroten van bepaalde competenties verlaagt de kans op het ontwikkelen van bepaald probleemgedrag, zoals alcohol gebruik, het plegen van strafbare feiten of maatschappelijke uitval zoals het vroegtijdig stoppen met school (*Nieuwsbrief CJG Zwolle, juni 2010*). Kinderpaticipatie kan hierbij ook als preventief worden beschouwd. Betrokkenheid bij, en actieve deelname aan sociale verbanden van de samenleving bevordert het probleemoplossend vermogen, en voorkomt dat kinderen/ jeugdigen achter raken. Daarmee wordt ook de kans op bepaald probleemgedrag verkleind. Participatie kan een middel zijn om kinderen/ jeugdigen in risicovolle situaties weer te laten deelnemen aan het maatschappelijke leven (© *Winter M. de 1995*).

Binnen het onderzoek 'ik heb een goed idee!', hebben we niet alleen te maken met kinderpaticipatie, maar ook met jongeren participatie. Naar aanleiding van een gesprek met jongeren werkers uit Level Z, eveneens van Travers Welzijn, kunnen wij de verschillen hiertussen omschrijven. Het verschil tussen kinderen- en jongerenpaticipatie zit in:

- de manier van benaderen
- het abstract denken
- de begeleiding.

Kinderen denken meer abstract en geven hun mening meer over situaties in het hier en nu en op wat ze letterlijk zien/ observeren, terwijl jongeren meer gericht zijn op verandering op de langere termijn. Zo zullen kinderen zich bijvoorbeeld bij het 'afvalvrij' maken van de buurt vooral richten op het afval dat er al ligt en denken jongeren meer na over hoe ze dit probleem aan kunnen pakken en/ of voorkomen.

Jongeren zijn meer gericht op het denken bij de realiteit en denken na over de toekomst, terwijl kinderen meer gericht zijn op alles wat tastbaar is.

Daarnaast zit er een verschil in de begeleiding. Jongeren zijn verder in hun cognitieve ontwikkeling dan kinderen. Dit zorgt ervoor dat ze sneller en meer inzicht hebben in abstracte plannen, visies of ideeën en kunnen dit in meer of mindere mate zelfstandig uitwerken.

Kinderen daarentegen lopen in dat opzicht achter op jongeren. Je ziet dat ze moeite hebben met het plaatsen van abstracte ideeën en het uitwerken ervan. Motiverende begeleiding is daarom nodig om hen daarin inzicht te helpen geven. Wanneer je kinderen concrete opdrachten aanbiedt en hen zelf laat uitzoeken wat ze leuk vinden, zullen zij dit met veel enthousiasme oppakken en uitvoeren. Hierin kunnen zij redelijk zelfstandig functioneren. De mate van begeleiding is dan vergelijkbaar met die van de jongeren.

Niveaus van participatie.

Kinderparticipatie kent verschillende niveaus wat betreft doel, inhoud en organisatie. De verschillende niveaus van participatie zijn in classificaties te plaatsen op een 'participatieladder' (Hart 1992). Hoe hoger de mate van eigen initiatief en keuzevrijheid, hoe hoger de classificatie op de ladder.

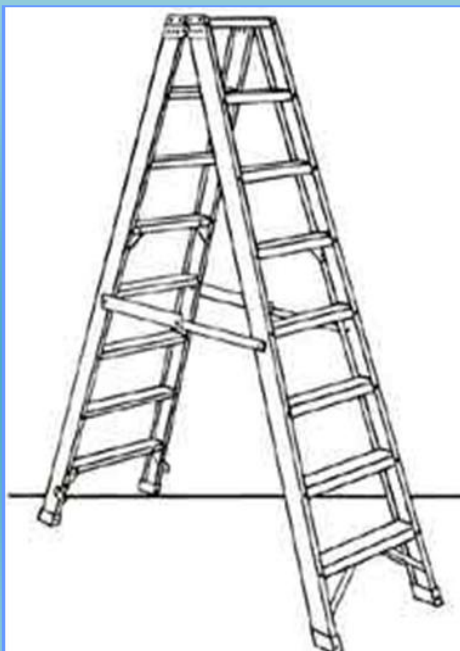
Oplopend op niveau, met op niveau acht de hoogste classificatie van participatie, zullen we de verschillende niveaus beschrijven en toelichten.

1. *Manipulatie:* kinderen worden ingezet of gebruikt bij acties, die bedacht zijn door volwassenen. Deze acties of activiteiten zijn geformuleerde belangen van het kind door volwassenen. Dit niveau van kinderparticipatie wordt beschouwd als het laagste niveau, omdat kinderen vaak zelf het nut van de acties niet in zien.
2. *Decoratie:* kinderen worden ingezet om acties van volwassenen bij te wonen. Bijvoorbeeld bij een toneeluitvoering of zanggroep binnen een wijk of buurt.
3. *Afkopen:* kinderen krijgen een stem, maar deze stem heeft als intentie dat volwassenen zichzelf als 'kindvriendelijk' willen bestempelen. Het belang van het kind staat hier niet expliciet voorop, maar is een bijkomstigheid.

Vanaf niveau vier begint kinderparticipatie vorm aan te nemen zoals deze voortkomt uit de theorie van Hart (1992).

4. *In opdracht, maar geïnformeerd:* volwassenen nemen hierin het initiatief om kinderen in te zetten, maar stellen hen op de hoogte van het hoe en waarom. Een belangrijk uitgangspunt van kinderparticipatie is dat kinderen geïnformeerd worden en op de hoogte gehouden worden. Pas wanneer de kinderen de intenties van het project en de zin van hun betrokkenheid hebben begrepen kunnen de kinderen al dan niet beslissen te participeren. Het initiatief ligt hier bij volwassenen, maar het besluit bij de kinderen.
5. *Geconsulteerd en geïnformeerd:* kinderen worden uitgebreid geraadpleegd over een bepaald project of activiteit. Bijvoorbeeld door kinderen hun mening te laten geven over vernieuwingen in de buurt, zonder dat ze bij de analyse eventuele beleidsbeslissingen worden betrokken. Hier participeren kinderen op inhoudsniveau.

6. *Initiatief bij volwassenen, kinderen beslissen mee*: bij projecten rondom de ontwikkeling van de gemeenschap worden vaak verschillende belangen- en leeftijdsgroepen betrokken, dus ook kinderen.
7. *Initiatief en leiding bij kinderen*: kinderen bedenken, organiseren en leiden zelf een project of activiteit zonder tussenkomst van volwassenen. Een goed voorbeeld hiervan is lastig te vinden, omdat volwassen moeite hebben met alles aan kinderen over te laten.
8. *Initiatief bij kinderen, kinderen beslissen samen met volwassen*: volgens Hart is dit de hoogste classificatie van de participatieladder, omdat hij juist gedeelde invloed van volwassenen en kinderen als einddoel ziet. Kinderen zetten hier bijvoorbeeld een project of activiteit op, beslissen zelf over het hoe en wat, maar kunnen om advies vragen bij volwassenen. De volwassenen op hun beurt houden hierbij toezicht, maar laten de kinderen wel vrij.

Niveau 8; *Initiatief bij kinderen, kinderen beslissen samen met volwassen*

Niveau 7; *Initiatief en leiding bij kinderen*

Niveau 6; *Initiatief bij volwassenen, kinderen beslissen mee*

Niveau 5; *Geconsulteerd en geïnformeerd*

Niveau 4; *In opdracht, maar geïnformeerd*

Niveau 3; *Afkopen*

Niveau 2; *Decoratie*

Niveau 1; *Manipulatie*

Fig. 1: participatieladder Hart, R (1992). Uit het boek van Micha de Winter: *'Kinderen als medeburgers; kinder- en jeugdparticipatie als maatschappelijk opvoedingsperspectief'*.

Kinderparticipatie en Welzijn Nieuwe Stijl.

In een gesprek met een medewerker van welzijnsorganisatie Alifa in Enschede kwamen we op het onderwerp Welzijn Nieuwe Stijl, hierna WNS genoemd. Om binnen het welzijnswerk een verbeterslag te maken heeft het ministerie van VWS samen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en werkgeversorganisatie MOgroep Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening (W&MD) het landelijke programma 'Welzijn Nieuwe Stijl' opgezet. De medewerkster van Alifa vertelde ons dat WNS in zekere mate effect zou gaan hebben of heeft op het welzijnswerk. Naar aanleiding hiervan zijn we op zoek gegaan naar meer informatie over dit onderwerp en hebben we onderzocht welke gevolgen en/ of aanpassen dit kan of zal hebben voor Travers Welzijn en het kinderwerk met daarbij ook kinderpaticipatie. In de brochure van Welzijn Nieuwe Stijl hebben we onderstaande informatie gevonden en dit uitgewerkt met betrekking tot het kinderwerk en kinderpaticipatie.

WNS beoogt onder andere het effect van Welzijnswerk meer zichtbaar te maken. Door de aankomende bezuinigingen, in 2012, willen gemeentes en de overheid meer inzichtelijk hebben wat er gebeurt met het geld voor Welzijnswerk en wat de zichtbare resultaten hiervan zijn. Daarnaast zal het ook de professionals meer bevrediging schenken als zij duidelijkere resultaten zien van hun werk en dit ook kunnen verantwoorden. Overall in het land hebben gemeenten, instellingen en burgers de handen ineen geslagen om de maatschappelijke ondersteuning anders en beter te organiseren: beter beantwoordend aan de vraag, meer gericht op het behalen van resultaten en efficiënter in de aanpak. Hierbij is welzijnswerk weer sterk in beeld gekomen. Gemeenten realiseren zich dat welzijnsorganisaties, waarmee ze al sinds jaar en dag een subsidierelatie onderhouden, de potentie hebben om burgers meer te laten participeren.

Welzijn Nieuwe Stijl moet worden gezien als ondersteunend aan en stimulerend voor verbeterinitiatieven die gemeenten en instellingen zelf al ontplooiën/ ontwikkelen. Er wordt uitgegaan van de bewezen trekkracht op lokaal niveau en op samenwerkingsniveau. Het programma biedt houvast en ondersteuning bij die ontwikkeling.

De drie hoofddoelstellingen van WNS zijn:

1. Gemeenschappelijker: Gemeenten hebben een visie op de doelen die ze met de Wet maatschappelijk ondersteuning (Wmo) willen bereiken, op de inzet van het welzijnswerk daarbij en de te bereiken maatschappelijke doelen. Deze zijn vertaald in een maatschappelijke agenda, die tot stand komt door een dialoog met maatschappelijke instellingen en burgers.

2. Professioneler/Effectiever: Deze doelstelling richt zich enerzijds op organisaties, maar ook op gemeenten als opdrachtgever. Aanbieders van welzijn hebben een welzijnsaanbod dat is afgestemd op de visie van de gemeente en de vraag van de burgers. Resultaatgericht is niet sturen op producten, maar op resultaten en waar mogelijk op maatschappelijke effecten, zoals de sociale cohesie binnen een wijk of buurt.

3. Efficiënter (op macro niveau): WNS dringt de ingesleten gewoonte terug om voor elk individueel probleem een individuele oplossing te bieden; en om voor elke oplossing naar de overheid te kijken. In Welzijn Nieuwe Stijl staan collectieve arrangementen, vroegtijdig en preventief ingrijpen en de eigen kracht van burgers en gemeenschappen voorop. Daarmee ontstaan macro en over alle sectoren heen kostenbesparingen. Meer efficiëntie ontstaat ook als de aanbieders van maatschappelijke ondersteuning en de aanbieders van zorg meer samenwerken.

Naast de bovenstaande doelstellingen is WNS gericht op:

1. De vraag achter de vraag.
2. Gebaseerd op de eigen kracht van de burger.
3. Direct er op af; doelgericht.
4. Formeel en informeel in optimale verhouding
5. Doordachte balans van collectief en individueel; groepsgewijze – of individuele participatie.
6. integraal werken.
7. Niet vrijblijvend, maar resultaatgericht.
8. Gebaseerd op ruimte voor de professional.

© Brochure *'Welzijn Nieuwe Stijl'*.

Als we kijken naar de bovengenoemde punten, waar WNS zich op richt, kunnen we een aantal punten koppelen aan de ontwikkelingen ten aanzien van kinderopparticipatie. Bij het begrip kinderopparticipatie is de vraag van kinderen het uitgangspunt. Wat willen kinderen graag in de buurt/wijk en welke activiteiten willen kinderen graag doen? Daarbij is niet alleen de vraag op zichzelf belangrijk, maar ook de vraag achter de vraag. Dus welke talenten willen de kinderen laten zien en/ of ontwikkelen en welke competenties kun je als professional vergroten bij kinderen.

WNS gaat er 'direct op af' en is doelgericht. Hierbij gaat het om burgers, in dit geval kinderen, die niet deelnemen aan activiteiten en het gaat hier dan ook vooral om de manier van benaderen door de professional. Voor de professional is het de taak om deze kinderen een stem te geven en de ruimte om te participeren. Wanneer kinderen eenmaal deze stem hebben en hiermee wat kunnen of doen, zal de houding meer terughoudend zijn om uiteindelijk kinderopparticipatie als doel voor ogen te nemen.

Zoals we in de theorie gesteld hebben is de houding van de professional bij activiteiten rondom kinderopparticipatie belangrijk. Deze is terughoudend en betrokken. Ondanks dat we hierboven benoemen dat de houding 'er op aangaat', past deze terughoudende houding binnen WNS. De terughoudende houding komt nadat de professional 'er op af' is gegaan en vanaf dat moment gaat participatie pas echt van start. Dus enerzijds gaat de professional volgens WNS er direct op af en wanneer het begrip kinderopparticipatie vorm gaat krijgen is de houding terughoudend, maar betrokken.

Met de komst van WNS komen hierdoor niet alleen de mondige kinderen aan het woord, maar ook de groep kinderen die nog niet deelnemen aan activiteiten. Er wordt ruimte gegeven aan kinderen die nog niet deelnemen aan activiteiten om zo ook hen een kans te geven om te participeren en hun eigen krachten en talenten te ontwikkelen.

Daarnaast wordt er ook meer aandacht besteed en ruimte gegeven voor ontwikkeling van de professional. Door professionals de ruimte en de kans te geven om zich te ontwikkelen, zal de geleverde kwaliteit op peil blijven en toenemen. Gericht op kinderopparticipatie betekent dit dat het effect van kinderopparticipatie steeds groter kan worden, doordat ook professionals zich ontwikkelen op dit gebied.

Participatie wordt niet alleen bevorderd door een beroep te doen op de eigen mogelijkheden van de burger of de inzet van de professional, maar ook op de inzet van sociale netwerken, vrijwilligersinitiatieven en wijkverbanden (verhouding tussen formeel en informeel). In WNS wordt gezocht naar de optimale verhouding hiertussen. De kracht van de professional is om samen met de burgers te bekijken en te overleggen op welke wijze de burgers zelf de problemen kunnen oplossen. In de praktijk en met betrekking tot kinderopparticipatie houdt dit in dat de professional meer samen met kinderen op zoek gaat naar oplossingen in plaats van voor de kinderen. Dit draagt op zijn beurt weer bij aan het bevorderen van het probleemoplossend vermogen van de kinderen. Bij kinderopparticipatie is het overigens niet altijd mogelijk om gedeelde inzet met de professional na te streven.

Zoals eerder genoemd, in de theorie van Hart (1992), zijn kinderen groeiend in hun cognitieve ontwikkeling. Hierdoor is aanbod en sturing nodig. Het bevorderen van het probleemoplossend vermogen en zelfstandigheid van de kinderen wordt vergroot al naar gelang het kind meer competenties beheerst. Door op jonge leeftijd al aan dit doel te werken, zal op latere leeftijd probleemoplossend vermogen en zelfstandigheid eerder plaatsvinden.

Het voorkomt daarnaast afhankelijkheid van de professional. Professionele inzet moet licht zijn waar mogelijk en ook zwaar indien nodig. Het doel blijft hetzelfde; zoveel mogelijk de zelfstandigheid en eigen oplossingen van de burgers bevorderen.

Voorheen was (kinder)participatie geheel vrijwillig en niet verplicht. Er werd kinderen een kans geboden om te participeren, maar de manier waarop en de keuze om te participeren lag geheel bij de kinderen zelf. WNS gaat niet voor deze vrijwilligheid.

Voor kinderpacticipatie betekent dit dat participatie een concretere en een meer werkbare vorm krijgt. Dit maakt dat kinderpacticipatie efficiënter kan worden ingezet en meer gericht is op het proces en het (eind)doel ervan. Doordat professionals meer gericht zijn op het proces en het einddoel, zullen zij zich ook meer gaan richten op het beoogde effect en dit leidt weer tot efficiëntere resultaten en effecten. Dit betekent dat voor nu professionals zich meer moeten gaan richten op het doel en hierbij het effect van hun werk en dit ook zichtbaar maken. Hierbij is kinderpacticipatie een zinvol onderdeel. Kinderpacticipatie zal zowel op lange als op korte termijn positieve effecten hebben. Uit de theorie is te stellen dat betrokken bij, en actieve deelname aan sociale verbanden van de samenleving het probleemoplossend vermogen bevordert en voorkomt dat kinderen/jeugdigen achterblijven. Daarmee wordt de kans op bepaald probleemgedrag verkleind. Tijdens activiteiten zal dit te merken zijn doordat kinderen zeer waarschijnlijk minder weerstand zullen hebben. Dit omdat zij een stem hebben gekregen voor en tijdens de activiteit en hierbij geparticipeerd hebben. Zij zijn medeverantwoordelijk voor de activiteit en de keuze hiervan. Professionals zullen meer doelgericht moeten gaan werken volgens het WNS. Door meer doelgericht te werken wordt het beoogde doel met een activiteit of methodiek scherper in achter genomen en gehouden.

Zoekende naar resultaten van WNS kwamen we terecht bij Stichting Kinderwerk. Zij beschrijven in onderstaand artikel wat er veranderd is met de komst van WNS en wat het effect is van het richten op 'de vraag achter de vraag', zoals blijkt uit het stukje over succesvolle ervaringen. Met het onderstaande artikel van Stichting Kinderwerk willen wij een voorbeeld geven van wat het effect van WNS kan zijn op kinderopparticipatie.

“Kinderwerkers nieuwe stijl ondersteunen kinderen om zelf activiteiten te bedenken en uit te voeren. Zij richten zich op alle kinderen in de buurt en geven extra aandacht aan jeugd die dit nodig heeft. De tijd van vrijblijvende knutselclubjes ligt ver achter hen. Als buurtpedagogen dragen kinderwerkers bij aan het creëren van veilige plekken naast thuis en school, waar kinderen en tieners met plezier en op een uitdagende manier hun talenten kunnen ontwikkelen en sociale competenties aanleren. Succesvolle ervaringen zijn opgedaan met Kinderpersbureaus, waarbij kinderen op onderzoek gaan naar onderwerpen die zij uit willen zoeken, en daar reportages over maken. Ook maatjesprojecten zijn effectief: tieners (10-14 jarige ‘risico’ leerlingen die tussen de wal en het schip dreigen te vallen) worden gesteund door maatjes of coaches vanuit het kinderkwerk, bijvoorbeeld bij huiswerkbegeleiding, schoolkeuze, sociale vaardigheden en vrijetijdsbesteding. Dit leidt tot minder schooluitval en voorkomt dat zij een kostenpost voor de samenleving worden.

Kinderwerkers werken samen met (brede) scholen, buitenschoolse opvang, de jeugdzorg en andere partners. Kinderwerkactiviteiten vormen een investering, die zich ruimschoots terugverdient: kinderen en tieners worden gesteund bij het participeren in de samenleving!

Kinderwerkers dragen bij aan de verwezenlijking van het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Dat bepaalt onder andere dat alle kinderen recht hebben op zorg en liefde; op vrije ruimte om te spelen; op een gezonde ontwikkeling; op vrije tijd en op deelname aan culturele en recreatieve activiteiten”.

* <http://www.kinderwerk.nl/Option01.php>

Conclusie:

Kinderopparticipatie is geen activiteit, maar een houding (Vleesenbeek & Kamminga, 2005).

Het kinderpersbureau, uit het stuk hierboven, dient als middel voor kinderopparticipatie.

Kinderopparticipatie is meer dan alleen het luisteren naar kinderen, het is een rode draad in de omgang met kinderen. Kinderopparticipatie stimuleert de ontwikkeling van de sociale competenties. Hierdoor worden ze voorbereid op het functioneren in de maatschappij. Het vergroten van sociale competenties kan hierin gezien worden als preventief voor bepaald probleemgedrag.

Het is van belang om rekening te houden met de verschillen tussen kind- en jongerenopparticipatie. Het verschil tussen kinderen en jongeren zit in de cognitieve en sociale ontwikkeling. Dit vraagt van de professional bij kinderen een andere manier van benaderen en begeleiding dan voor jongeren.

Uit de participatieladder blijkt dat participatie pas begint bij het informeren van kinderen en ze op de hoogte houden van het hoe en wat. Vanuit hier wordt er, onder begeleiding van

volwassenen, verder gewerkt naar het zelf initiatief nemen en zelfverantwoordelijkheid van kinderen. Pas dan kan er gesproken worden van 'kinderparticipatie'.

Met de komst van Welzijn Nieuwe Stijl kan er, zoals blijkt uit het artikel van Stichting Kinderwerk, efficiënter gewerkt worden aan kinderparticipatie. Dit vraagt wel het één en ander van de kinderwerkers. Zo moet er vaak een balans gevonden worden tussen de inzet van een professional en de terughoudende houding van de professional om het juiste niveau van kinderparticipatie, Hart (1992), te behalen.

2.3 Kinderparticipatie en de praktijk binnen Travers Welzijn.

In voorgaande hoofdstukken hebben we Travers Welzijn als instelling al beschreven en hebben we het begrip kinderparticipatie toegelicht. Maar wat vinden medewerkers van Travers Welzijn eigenlijk zelf van kinderparticipatie? Hoe kijkt de instelling hier tegen aan? En hoe gaat Travers Welzijn met kinderparticipatie om? Op deze vragen willen we in de komende paragraaf antwoord geven.

Om de praktijk, met betrekking tot kinderparticipatie, te beschrijven hebben we een aantal medewerkers van Travers Welzijn geïnterviewd. Deze medewerkers verschillen in functie en dat maakt dat ze ieder een eigen kijk hebben op kinderparticipatie. We hebben gesprekken gehad met een kinderwerker, twee jongerenwerkers en een opbouwwerker. Uit de gesprekken kwam het volgende naar voren:

Volgens Ingrid, kinderwerker in wijkcentrum Kamperpoort, draait kinderparticipatie *voornamelijk om het ontwikkelen van de eigen talenten en krachten van kinderen. 'Kinderen krijgen de kans en de ruimte om talenten te ontdekken, te oefenen en verder te ontwikkelen'. Kinderparticipatie draait ook om het inzetten van deze talenten in hun eigen straat/ wijk .Het is als professional belangrijk om kinderen serieus te nemen wanneer ze met ideeën komen. Ook is het belangrijk om vertrouwen en geloof te hebben in het kunnen van de kinderen. Van daaruit zet je als professional een stap terug en geef je kinderen en jongeren de ruimte en de kans om te groeien en neem je hun mening serieus.*

Het is belangrijk om de ideeën van de kinderen serieus te nemen, ook al is het idee onhaalbaar en ondenkbaar. Hierbij geef je als professional de kinderen het gevoel dat hun ideeën er mogen zijn. Als professional ga je samen met het kind op zoek naar een alternatief dat wel denkbaar en haalbaar is. Een praktisch voorbeeld van Ingrid is dat een kind een keer een idee had om een basketbalveld te maken bovenop het dak. *'Het is een niet te realiseren idee, maar toch hebben we het serieus genomen', aldus Ingrid. Ingrid is samen met dit kind, en de andere kinderen, op zoek gegaan naar een idee dat wel of meer haalbaar was. Uiteindelijk hebben ze het basketbalveld op schaal nagebouwd met karton, ijscostokjes en papier. Ingrid: 'ik heb dit idee serieus genomen, benoemd dat het niet haalbaar was, maar de kinderen niet het idee gegeven dat hun idee geen goed idee was. Een idee is altijd goed bij ons!'*

Onder kinderparticipatie verstaat Hanneke, jongerenwerker bij Level Z Stadshagen, *het volledig laten meedoen van kinderen op maat, dus wat zij kunnen, en hen begeleiden in het vergroten van hun talenten.* De woorden van Sandra, opbouwwerker, vullen dit aan:

"Wanneer kinderen al vroeg geleerd wordt om mee te denken en hun mening te geven dan is de kans dat ze dit als volwassenen doen groter". Daarnaast leren kinderen al vroeg om te

gaan met verantwoordelijkheid en ook dit passen ze op latere leeftijd toe binnen de wijk of samenleving. Op deze manier worden kinderen 'klaargestoomd' voor de maatschappij.

Dit sluit nauw aan bij een begrip van Mischa de Winter uit het boek *'kinderen als medeburgers*. Hierin benoemt hij dat kinderp participatie eigenlijk maatschappelijk opvoeden is. Kinderparticipatie stimuleert de ontwikkeling van competenties, zoals hierboven ook blijkt, en door het ontwikkelen van deze competenties worden ze voorbereid op het functioneren in de maatschappij.

Bij het creëren van een aanbod van activiteiten, is kinderp participatie na te streven door kinderen een stem te geven over de inhoud van deze activiteiten. Hierdoor neem je kinderen mee in het proces. Dit proces kan gezien worden als de weg, met zijn bijbehorende uitgangspunten en stappen, tot niveau zes van de meetlat. Zie voor meer informatie het kopje 'meetlat'.

Kinderen meenemen in een proces is het begin van kinderp participatie. Wanneer je kinderen een stem geeft zullen ze sneller meegaan in het proces en hier hun verantwoordelijkheid nemen. Het effect hiervan is dat er zich minder 'probleemgedrag' voordoet. Het neveneffect hiervan is dat dit als katalysator kan werken voor de gemeenschap (wijk/ buurt) als geheel.

Belangrijke uitgangspunten gegeven door medewerkers Travers Welzijn:

- ❖ Kijk naar de manier waarop participatie mogelijk is.
- ❖ Participatie moet gebruik maken van talenten en kwaliteiten.
- ❖ Bij het vaststellen van het doel van elke activiteit wordt gekeken naar de competenties die kinderen nodig hebben.
- ❖ Het doel van de activiteit is duidelijk voor zowel kinderen als professionals. Kinderen moeten geïnformeerd worden hierover en op de hoogte worden gehouden.

Het proces, voor het tot stand komen van kinderp participatie, moet begeleidt worden. Overigens de inhoud van de activiteiten, behorende bij dit proces, is voor de kinderen zelf. Hierbij zit je op het niveau van *initiatief bij kinderen, kinderen beslissen samen met volwassenen* (niveau 8 uit de participatieladder van Hart). Kinderen beslissen zelf over het hoe en wat, maar kunnen wel professional of volwassene om advies vragen. De begeleiding, die vanuit de volwassenen plaatsvindt, gebeurt vanuit een niet- weet-houding. Hiermee geef je kinderen de ruimte en de kans om zelf met een oplossing te komen. Participatie is hiermee: 'De bal teruggeven aan de kinderen', aldus medewerkers van Level Z.

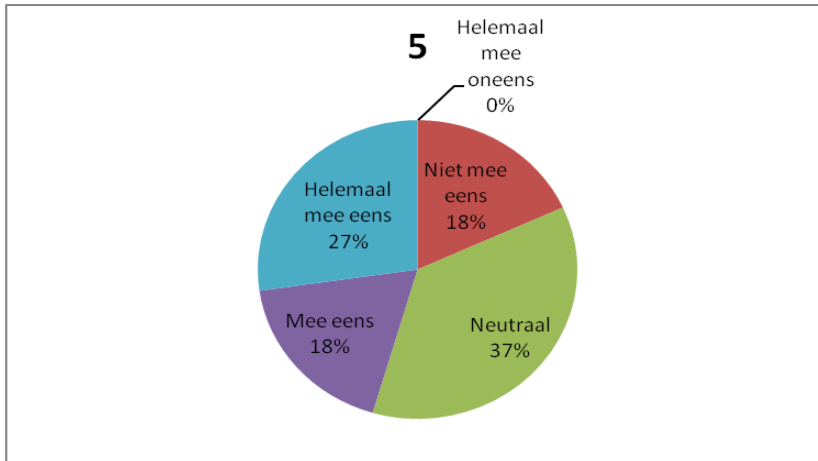
Naast de open vragen in de interviews hebben we de medewerkers stellingen voorgelegd met betrekking tot kinderp participatie. Deze stellingen hebben we voorgelegd aan elf medewerkers. We hebben hierbij andere medewerkers gevraagd deze ook in te vullen om een compleet beeld te krijgen. De uitslagen van de stellingen hebben we per vraag vormgegeven in een cirkeldiagram, zie bijlage 2.

De stellingen waren als volgt:

1. Het is belangrijk dat bij alles de vraag van de kinderen voorop staat.
2. Het betrekken van kinderen binnen een wijk is essentieel.
3. Kinderen moeten hun mening ten alle tijden kunnen uiten.
4. De vraag van kinderen moet altijd behartigd worden.

5. Elke activiteit die er uitgevoerd wordt voor kinderen, moet gericht zijn op kinderopparticipatie.
6. Er moet binnen Travers Welzijn meer duidelijkheid komen over het begrip ' kinderopparticipatie'.
7. Een toolkit, waarin alle methodieken met betrekking tot kinderopparticipatie zijn verwerkt, zou bruikbaar zijn.

Om een beeld te geven van de uitwerking van een stelling in een cirkeldiagram, geven we een voorbeeld:

Uit de mondelinge interviews is gebleken dat kinderopparticipatie belangrijk wordt gevonden door de medewerkers van Travers Welzijn. Er wordt steeds meer gewerkt aan kinderopparticipatie. Kinderopparticipatie wordt gezien als het laten meedoen van kinderen op maat en hen begeleiden in het vergroten van hun talenten en competenties. Alle ondervraagden delen in zekere zin deze uitspraak. De mening over de stellingen zijn echter nogal verdeeld. Bij de stelling dat het belangrijk is om bij alles de vraag van de kinderen voorop te zetten werd er verschillend geantwoord. Bij de personen die het hier niet mee eens waren werd het volgende voorbeeld gegeven over pesten. Wanneer er gepest wordt in een groep is het belangrijk dat er aandacht wordt besteed aan wederzijds respect. Dit is in eerste instantie niet de vraag van alle kinderen, maar is wel belangrijk om te behandelen. Respectvol omgaan met elkaar is namelijk altijd een basis van de omgang met elkaar. Hierbij komt de vraag dus niet direct vanuit de kinderen, maar meer vanuit de professional. In dit geval is het dus inderdaad niet mogelijk om een vraag van kinderen voorop te stellen. Het antwoord op de vraag kan echter wel vanuit de kinderen komen.

Wijkgericht werken is bij Travers Welzijn erg belangrijk. Dat medewerkers er ook zo over denken blijkt uit stelling twee. Alle medewerkers geven aan dat het betrekken van kinderen binnen een wijk essentieel is. Bij stelling drie en vier zijn de meningen daarentegen weer sterk verdeeld. Het merendeel vindt dat kinderen hun mening altijd moeten kunnen uiten, maar geven hierbij wel aan dat er een grens aan zit. Dezelfde reden geven de medewerkers die ervoor kiezen om niet met deze stelling eens te zijn of neutraal te zijn. Kinderen moeten hun mening kunnen geven, maar niet ten koste van anderen en ook passend in de context. Bij de vierde stelling geven de medewerkers aan dat de vraag van de kinderen niet in alle gevallen behartigd hoeft te worden. Bijvoorbeeld als de vraag niet haalbaar is of niet

realistisch is of wanneer er geen consensus in de groep is. Hierbij wordt wel aangegeven de vraag altijd serieus te nemen, zoals ook blijkt uit de theorie en het gesprek met Ingrid.

Wat het meest opvalt van de stellingen is stelling vijf; alle activiteiten moeten gericht zijn op kinderoparticipatie. Drie medewerkers geven aan het hier mee eens te zijn en twee geven aan het hier niet mee eens te zijn. Uit de mondelinge enquête komt naar voren dat iedereen kinderoparticipatie belangrijk vindt rondom activiteiten. Kinderen moeten vooral betrokken worden bij het proces. Er met het proces bedoelen we alles rondom een activiteit; voortijd, tijdens en natiid. Toch geven een aantal medewerkers aan dat niet in alle gevallen de activiteit gericht moet zijn op kinderoparticipatie en zijn het dus oneens met de stelling. De medewerkers die dit aangeven werken zelf nog niet veel vanuit en met kinderoparticipatie. Dit kan een argument zijn voor het feit dat ze het hiermee oneens zijn en dus niet in alle activiteiten kinderoparticipatie belangrijk vinden. Hieruit kunnen wij concluderen dat er meer duidelijkheid en eenheid moet komen wat betreft kinderoparticipatie binnen Travers Welzijn en hoe zij hier mee omgaan. Hier op aansluitend werd er bij stelling 7 door iedereen ingestemd met een bruikbare toolkit waarin methodieken/ activiteiten verwerkt zijn met betrekking tot kinderoparticipatie.

Zie bijlage 1 voor de uitgewerkte interviews en bijlage 2 voor de cirkeldiagrammen van de stellingen.

Conclusie praktijk/ theorie:

Als we kijken naar de gesprekken met de verschillende medewerkers van Travers Welzijn valt het op dat iedereen kinderoparticipatie belangrijk vindt, maar dat de mening over de manier waarop die vormgeven wordt of moet worden verdeeld is. De een geeft aan dat het volledig meedoen, van kinderen, kinderoparticipatie is en de ander geeft aan dat kinderoparticipatie het meepraten en mee beslissen is onder begeleiding van een volwassene. We kijken nog even naar onze definitie eerder genoemd in de theorie:

'Kinderoparticipatie is meer dan alleen luisteren naar kinderen en het organiseren van activiteiten. Kinderoparticipatie is een houding waarbij de volwassene/ professional gedeelde invloed uitoefent op de activiteit. Deze gedeelde invloed van kind en volwassene is het einddoel'.

Als we hierbij ook kijken naar de participatieladder, van Hart, is onze definitie te vergelijken met punt acht van de ladder. Kinderen nemen het initiatief en beslissen samen met de volwassene. Er is een gedeelde invloed van kind en volwassene. Hierbij is een terughoudende en oplettende houding van de professional belangrijk en zijn volwassenen er voor advies.

Kijken we naar de uitkomst van de gesprekken met medewerkers van Travers Welzijn, dan zien we dat Travers Welzijn nog niet op punt acht van de ladder zit. Wat er nog mist binnen Travers is de gedeelde invloed en het daarbij behorende eigen initiatief van kinderen. Als we kijken naar de participatieladder zien we dat punt vier en vijf eerder toepasbaar zijn op de vormgeving van kinderoparticipatie zoals deze nu is bij Travers Welzijn. Kinderen geven hun mening, maar het initiatief ligt nog veel bij de professional. Kinderen participeren veelal op inhoudsniveau, maar niet in de uitvoering. Dit betekent dat er nog veel moet gebeuren voordat kinderoparticipatie volledig behaald is binnen Travers Welzijn.

Ook qua houding van de professionals zal veranderd moeten worden tegenover de doelgroep. Het initiatief zal bij de kinderen moeten komen te liggen, de professional is hierbij ondersteunend. Het aandeel van kinderen bij het organiseren van activiteiten zal hierdoor groter worden. Wanneer professionals van hieruit werken, wordt ook meteen de inzet van Welzijn Nieuwe Stijl gerealiseerd. Kinderparticipatie past goed binnen Welzijn Nieuwe Stijl. Er wordt effectief gewerkt en de vraag van kinderen is belangrijk. Daarnaast wordt gewerkt aan de krachten van kinderen. Er zijn belangrijke uitgangspunten voor de houding van de professional. De houding van de professional is:

- *Terughoudend/ ruimte geven.*
De professional houdt zijn of haar eigen ideeën op de achtergrond en geeft hierbij ruimte aan de ideeën en meningen van de kinderen.
- *Motiverend.*
De professional motiveert de kinderen om initiatief te nemen. De professional maakt de kinderen verantwoordelijk en zorgt ervoor dat ieder kind aandeel heeft in het geheel. Het meest belangrijke bij een motiverende houding is dat je kinderen de ruimte en de kans geeft om zelf initiatief te nemen en te participeren.
- *Ondersteunend.*
De professional ondersteunt de kinderen in de uitvoering van de activiteit door handvaten te bieden voor het vormgeven van de activiteit. Bij de jongere doelgroep zal de professional meer ondersteunend zijn dan bij de wat oudere kinderen. De mate van ondersteuning hangt sterk af van de mate van zelfstandigheid van de groep. De mate van zelfstandigheid zit vaak weer verbonden aan leeftijd.
- *Oplettend/observerend.*
De professional observeert kinderen in het proces. Daarbij let de professional op de vorderingen bij het proces en kan zo ingrijpen waar nodig. Daarnaast staat de professional altijd klaar op het moment dat kinderen advies nodig hebben.
- *Licht sturend waar nodig.*
Afhankelijk van de leeftijd van de kinderen is het soms nodig dat de professional licht sturend is in het vormgeven en proces van de activiteit. Dit kan bijvoorbeeld door verschillende thema's aan te bieden waar kinderen uit kunnen kiezen. Kinderen van vier jaar zullen dit bijvoorbeeld eerder nodig hebben dan kinderen van 8 jaar. Dit heeft vaak te maken met de cognitieve ontwikkeling en de mate van zelfstandigheid.

In het volgende hoofdstuk zullen we een meetlat beschrijven waarin een reeks van uitgangspunten is opgenomen waar een activiteit/ methodiek aan moet voldoen om vorm te geven aan het begrip kinderparticipatie, zoals deze binnen Travers Welzijn benoemd is in hoofdstuk 1. De meetlat beoogt meer duidelijkheid en eenheid te scheppen voor professionals ten aanzien van activiteiten/ methodieken en de houding van de professional.

Hoofdstuk 3

Vanuit de theorie van Hart (1992) en de praktijk van Travers Welzijn hebben we veel uitgangspunten gezien waar kinderoparticipatie aan moet voldoen. Belangrijk is ook om bij activiteiten deze uitgangspunten in acht te houden. In dit hoofdstuk zullen wij een 'meetlat' beschrijven waarin de uitgangspunten met betrekking tot kinderoparticipatie in verwerkt zijn. De meetlat komt voort uit de participatieladder van Hart (1992), waarin de belangrijkste uitgangspunten met betrekking tot kinderoparticipatie in uit zijn gewerkt.

3.1. Meetlat kinderoparticipatie.

De 'meetlat' is een reeks van uitgangspunten waar een activiteit aan moet voldoen om vorm te geven aan het begrip kinderoparticipatie. Langs de meetlat worden activiteiten, met betrekking tot kinderoparticipatie, gelegd om zo te meten in hoeverre daadwerkelijk uitvoering wordt gegeven aan kinderoparticipatie. Daarnaast biedt het houvast voor eventuele 'nieuwe' activiteiten. Met de meetlat kan dan gemeten worden of de nieuwe activiteit of methodiek voldoet aan de uitgangspunten van kinderoparticipatie.

3.2. Uitleg meetlat

De meetlat is te gebruiken om te kijken of een activiteit voldoet aan kinderoparticipatie. Door de activiteit te vergelijken met de uitgangspunten, is te zien onder welk niveau van kinderoparticipatie de activiteit valt. Bij niveau 2 kunnen we pas van kinderoparticipatie spreken en bij niveau 6 is er sprake van kinderoparticipatie zoals wij deze in onze definitie uitgelegd hebben. Het streven is dat alle activiteiten, gericht op kinderoparticipatie en binnen Travers, niveau 6 zullen gaan behalen. Is dit nog niet het geval, dan kan er gekeken worden naar de punten waar nog aan gewerkt moet worden.

Bijvoorbeeld: de professional bedenkt om te gaan koken met de kinderen en de kinderen beslissen mee over wat er gekookt gaat worden en de kinderen worden op de hoogte gehouden over hoe of wat. Deze activiteit valt onder niveau 4, de professional neemt het initiatief en de kinderen beslissen mee en worden op de hoogte gehouden. Om deze activiteit onder niveau 6 te laten vallen zal het initiatief om te gaan koken bij kinderen moeten liggen. Dit kan door koken op te nemen als één van de mogelijkheden voor een activiteit en dat kinderen daaruit kunnen kiezen, of dat kinderen dit zelf bedenken om te gaan doen. Daarnaast worden de kinderen vrij gelaten bij de invulling die zij geven aan de activiteit 'koken', maar houdt de professional toezicht en geeft advies waar nodig of wanneer er naar gevraagd wordt. Ieder kind heeft zijn of haar eigen aandeel, dit kan bijvoorbeeld door de kinderen zelf (onder begeleiding van de professional) de taken te laten verdelen over wie wat doet.

Om een activiteit van een bepaald (lager) niveau naar een niveau hoger of niveau 6 te krijgen, vraagt creativiteit van de professional. Wat hierbij kan helpen is door te kijken naar activiteiten die al onder niveau 6 vallen. Hoe gaat het bij deze activiteit? En wat maakt het dat deze activiteit wel onder niveau 6 valt? Op deze manier kan gewerkt worden om naar het hoogste niveau van kinderoparticipatie te komen en wordt concreet op welke manier dit kan. Daarnaast blijft naast de activiteit, gericht op kinderoparticipatie, de houding van de professional belangrijk. De houding van de professional is: *terughoudend/ ruimte geven, motiverend, ondersteunend, oplettend/observerend, licht sturend waar nodig*. Verdere uitleg over de houding is te vinden in de hoofdstuk 2.

3.3. De meetlat

Niveau 1.

- Kinderen worden ingezet bij activiteiten bedacht door volwassenen. Vraag: is de activiteit in het belang van het kind?
- Kinderen worden ingezet om acties van volwassenen bij te wonen.
- Kinderen krijgen een stem en deze gegeven stem heeft de intentie om volwassenen 'kindvriendelijk' over te laten komen. Het belang van het kind is een bijkomstigheid.

Niveau 2.

- Kinderen worden ingezet op initiatief van volwassenen.
- Kinderen worden op de hoogte gehouden van het hoe en waarom; kinderen worden en blijven geïnformeerd.

Niveau 3.

- Kinderen worden geraadpleegd over een bepaalde activiteit, bijvoorbeeld door kinderen hun mening te laten geven en deze te betrekken in de besluitvorming.
- Kinderen worden op de hoogte gehouden van het hoe en waarom; kinderen worden en blijven geïnformeerd.

Niveau 4.

- Het initiatief/ idee ligt bij volwassenen, kinderen beslissen mee.
- Kinderen worden op de hoogte gehouden van het hoe en waarom; kinderen worden en blijven geïnformeerd.

Niveau 5.

- Het initiatief/ idee ligt bij de kinderen, kinderen bedenken, organiseren en leiden zelf een activiteit.
- Het beoogde doel/ effect komt duidelijk naar voren en kan concreet uitgewerkt worden op papier.

Niveau 6 (8 in participatieladder)

- Het initiatief ligt bij kinderen.
- Kinderen beslissen samen met volwassenen.
- Volwassenen houden toezicht, laten kinderen vrij en zijn aanwezig voor advies bij beslissingen.
- Kinderen worden op de hoogte gehouden van het hoe en waarom; kinderen worden en blijven geïnformeerd.
- Ieder kind heeft zijn of haar eigen aandeel, maar doet dit naar eigen kunnen.
- Het beoogde doel/ effect komt duidelijk naar voren en kan concreet uitgewerkt worden op papier.

3.4. Meetlat en Toolkit.

In hoofdstuk 4 zullen we de activiteiten/ methodieken, met betrekking tot kinderopparticipatie, binnen Travers Welzijn en de landelijke methodieken beschrijven. Deze activiteiten/ methodieken worden samengevoegd in een bruikbare en overzichtelijke toolkit. De activiteiten die in de toolkit komen hebben we langs de meetlat gelegd en voldoen dus aan de uitgangspunten van de die hier bijhoren. In hoofdstuk 5 gaan we hier verder op in en zullen we nader ingaan op de inhoud, vormgeving en de werking van de toolkit.

Conclusie:

Per niveau in de meetlat kunnen medewerkers bekijken of ze hier aan voldoen, door te kijken naar de uitgangspunten behorende bij het niveau waar ze op denken te zitten. Indien dit niet het geval is kunnen ze aflezen wat er dan nodig is om hier wel aan te voldoen. Daarnaast valt in de meetlat af te lezen wat er nodig is om een niveau hoger te komen.

Hoofdstuk 4

In dit hoofdstuk gaat het over de activiteiten/ methodieken, die kinderopparticipatie tot doel hebben, binnen Travers Welzijn, maar ook landelijke methodieken.

Naar de landelijke methodieken hebben we zelf onderzoek gedaan, uiteraard langs de meetlat gelegd en waar nodig aanpassingen of adviezen gedaan. Anna Hanson, derdejaarsstudent culturele maatschappelijke vorming, heeft ons geholpen bij het verzamelen van alle methodieken en activiteiten binnen Travers Welzijn. Zij is veel in gesprek geweest met verschillende medewerkers, zoals; opbouwwerkers, kinderwerkers, jongerenwerkers of brede school coördinatoren.

In dit hoofdstuk geven we een overzicht aan methodieken en activiteiten binnen Travers Welzijn en eventueel een korte beschrijving ervan. De uitgewerkte methodieken met uitgangspunten van de meetlat zullen overzichtelijk en bruikbaar in de toolkit verwerkt worden.

4.1. Activiteiten/ methodieken binnen Travers Welzijn.

Binnen Travers wordt gewerkt met verschillende methodieken. Zo kent men de ABC-methode, het capaciteitsgericht werken en het competentiegericht werken. Deze laatste twee sluiten nauw bij elkaar aan en kennen dezelfde onderliggende activiteiten. Aan deze methodieken zijn bepaalde activiteiten verbonden en deze activiteiten kunnen op hun beurt onderverdeeld worden in incidentele en structurele activiteiten of blokken.

Na veel gesprekken met medewerkers waarin we het over de methodieken en activiteiten hebben gehad en naar aanleiding van de interviews die de CMV- studente nog heeft afgelegd, kunnen we het volgende overzicht maken:

Methodiek	Activiteit
ABC- methode	Jongerencentrum (Level Z)
	Tienerwerkgroep
Capaciteit- en competentiegericht werken	Meiden- en jongensgroep
	Maxi Axie
	Zakenlunch (2x per jaar)
	De Schatkist
	Kinderplatform
	De bakfiets
	Kinderpersbureau

Daarnaast de onderverdeling in incidenteel, structureel en blokken:

	Activiteit
Incidentele activiteiten	
Blokken	Meiden- en jongensgroep
	Maxi Axie
	Kinderpersbureau
Structurele activiteiten	Jongerencentrum
	Schatkist
	Bakfiets
	Kinderplatform
	Tienerwerkgroep
	Weerbaarheidproject

In de toolkit zullen wij deze methodieken en activiteiten verder uitwerken op de zelfde manier als hierboven. In hoofdstuk 5 geven wij hier meer uitleg over.

4.2. Landelijke methodieken.

De landelijke methodieken/activiteiten sluiten erg aan bij het huidige aanbod dat binnen Travers Welzijn aanwezig is. Zo wordt landelijk vaak een kinderpersbureau, kinderraad en kinderplatform uitgevoerd. De verschillen zitten hem alleen in dat het aangepast is voor een speciale wijk of buurt. Om kinderp participatie na te streven is de houding van de professional belangrijk. Deze houding is echter niet onder te verdelen in een methodiek of activiteit. Het vraagt van de professional om hier bewust mee bezig te zijn. Door ruimte te geven aan de ideeën van kinderen en hier op in te spelen, zullen er activiteiten naar voren komen. Dit kan bijvoorbeeld door samen met kinderen te 'brainstormen' over wat de activiteit voor volgende week. Het is belangrijk om hierbij motiverend te zijn en de kinderen verantwoordelijk te maken. Dit verantwoordelijk maken kan al door te zeggen: "jullie zijn hiervoor verantwoordelijk en ik zal jullie ondersteunen." Kinderen zullen zich belangrijk gaan voelen en enthousiast worden over het organiseren van de activiteit.

Nadat er een idee is (ontstaan) voor een activiteit is de taak van de kinderen nog niet klaar. Het organiseren voor en tijdens de activiteit ligt ook in de handen van kinderen. De mate waarvan is echter afhankelijk van de leeftijd. Bij een vierjarige zal de professional meer moeten sturen dan bij een tienjarige. Voorbeelden van activiteiten waar sprake is van kinderp participatie zijn als volgt:

- Groepsafspraken
- Kookproject
- Interviewen
- Ganzenbordspel
- Speelruimtebeleid

Deze activiteiten, en zoals deze beschreven zijn, hebben allemaal het hoogste niveau participatie behaald en kunnen geen stap hoger ingezet worden.

Hoofdstuk 5

De toolkit, waarin activiteiten/ methodieken voor kinderpaticipatie staan beschreven, moet ervoor zorgen dat er meer eenheid komt binnen Travers Welzijn als het gaat om de vormgeving en uitvoering van kinderpaticipatie. In dit hoofdstuk beschrijven wij waarom we gekozen hebben voor de toolkit, wat er in te toolkit zit, hoe de toolkit is opgebouwd en hoe men deze kan gebruiken.

De toolkit is voor alle medewerkers van Travers Welzijn te vinden op intranet.

5.1. Beschrijving toolkit.

In de toolkit vind je theorie over kinderpaticipatie, de gebruikte methodieken die voldoen aan de uitgangspunten voor het vormgeven van het begrip kinderpaticipatie en landelijke methodieken die eventueel in te zetten zijn binnen Travers Welzijn en ook voldoen aan uitgangspunten van de meetlat.

Zoals we al benoemden heeft de toolkit tot doel om meer eenheid met betrekking tot kinderpaticipatie te creëren. Het moet 'losse eilanden' binnen Travers Welzijn voorkomen. We hebben dit gedaan door per activiteit het doel duidelijk te maken, de activiteit kort uit te leggen, de uitgangspunten uit de meetlat te benoemen en praktische informatie te omschrijven.

Ook is de toolkit geschikt om aan te vullen met nieuwe activiteiten en deze te delen met alle medewerkers van Travers Welzijn. Zo kan bijvoorbeeld een activiteit die goed werkt in een bepaalde wijk misschien ook ingezet worden in binnen een andere wijk. Het relevante van de toolkit is dan dat de uitwerking en het doel van de activiteit/ methodiek concreet uitgewerkt staat en dus meteen ingezien kan worden of het ook geschikt voor de wijk die jij voor ogen hebt.

5.2. Opbouw toolkit.

De toolkit kent een bepaalde opbouw. Zo hebben we de methodieken apart beschreven. Bij de methodieken waar bepaalde activiteiten bij horen, hebben we de activiteiten benoemd onder het kopje 'methodieken', maar uitgewerkt op het kopje 'activiteiten'. Daarnaast zijn de activiteiten opgedeeld in:

- incidenteel
- blokken
- structureel

Onder elk kopje, incidenteel, blokken of structureel, vind je dan de bijbehorende activiteiten met doel, uitleg, etc.

In paragraaf 5.3. zie je een overzicht van hoe de toolkit eruit ziet en wat je kunt vinden in de toolkit. Vervolgens beschrijven we in die paragraaf ook hoe de toolkit gebruikt kan worden in een korte uitleg.

De Toolkit

Inleiding

Theorie kinderopparticipatie

- Wat is kinderopparticipatie?
- Welzijn Nieuwe Stijl (WNS)

De praktijk van Travers Welzijn

Meetlat

- Uitgangspunten meetlat
- Gebruik van de meetlat
- De meetlat en toolkit

Methodieken

Activiteiten

- Incidenteel
- Structureel
- Blokken

Landelijke activiteiten

- Groepsafspraken
- Kookproject
- Interviewen
- Ganzenbordspel
- Speeltuinbeleid

5.3. Gebruik toolkit.

In het schema links hebben we een overzicht gemaakt van wat er in de toolkit staat aan informatie. Eigenlijk is dit een samenvatting van ons hele project. Alle informatie, die we verzameld hebben en relevant is voor medewerkers staat, in deze toolkit.

De toolkit is ontworpen door Dorine van Luijk, zij is ICT'er bij Travers Welzijn. De inhoud hiervan hebben wij vormgegeven.

Korte uitleg toolkit.

De toolkit werkt eigenlijk heel simpel. Je klikt op het kopje waar je wat over wilt weten en de informatie verschijnt op het volgende scherm. Bij het kopje 'activiteiten' klik je op incidenteel, structureel of blokken en vervolgens verschijnen de daarbij horende activiteiten. Wanneer er veel activiteiten zijn klik je op de activiteit en de uitwerking hiervan verschijnt dan op een nieuwe pagina.

Hoofdstuk 6

Met dit hoofdstuk zijn we aan het einde gekomen van het onderzoek 'ik heb een goed idee'. In dit hoofdstuk geven wij een korte samenvatting van het onderzoek en conclusies die hieruit voort zijn gekomen. Daarnaast hebben wij vanuit het onderzoek een aantal aanbevelingen om het nut en effect van ons onderzoek in praktijk te brengen.

6.1. Samenvatting en conclusies.

Onze hoofdvraag was:

'Welke visie heeft Travers Welzijn op kinderopparticipatie en hoe kunnen wij deze, aan de hand van een meetlat, koppelen aan de bestaande methodieken/activiteiten, daarbij denkend aan het pedagogisch buurtklimaat?'

Om deze vraag te kunnen beantwoorden hebben we deelvragen opgesteld. De deelvragen geven tegelijkertijd de stappen/ fases weer binnen het onderzoeksproject. De deelvragen waren als volgt:

- Wat is de visie van medewerkers binnen Travers Welzijn op kinderopparticipatie?
- Welke methodieken/ activiteiten worden, binnen Travers Welzijn, gebruikt om kinderopparticipatie vorm te geven?
- Welke uitgangspunten zijn belangrijk voor een bruikbare meetlat waarlangs methodieken gelegd kunnen worden zodat kinderopparticipatie als doel behaald zal worden?
- Welke landelijke methodieken/activiteiten kunnen hier nog aan toegevoegd worden?
- Wat zijn verschillen en overeenkomsten tussen de methodieken. Zijn methodieken overzichtelijk te clusteren?
- Hoe kan de door ons samengestelde toolkit van methodieken bekend worden gemaakt bij de medewerkers?

We hebben de visie in de uitwerking geen visie genoemd, maar *de praktijk van Travers Welzijn*. Hierin hebben we beschreven hoe medewerkers denken over kinderopparticipatie en hiermee omgaan.

Alvorens we het antwoord op de hoofdvraag concreet weergeven, geven we eerst een kleine samenvatting van het project. Van daaruit geven we antwoord op de hoofdvraag.

Samenvatting.

Kinderopparticipatie is geen activiteit, maar een houding (Vleesenbeek & Kamminga, 2005). Een activiteit dient slechts als middel om kinderopparticipatie te behalen. Kinderopparticipatie is meer dan alleen het luisteren naar kinderen, het is een rode draad in de omgang met kinderen. Kinderopparticipatie stimuleert de ontwikkeling van de sociale competenties. Hierdoor worden ze voorbereid op het functioneren in de maatschappij. Het vergroten van sociale competenties kan hierin gezien worden als preventief voor probleemgedrag.

In het gehele onderzoek gaat het om de volgende definitie van kinderopparticipatie, zoals deze vanuit de theorie door ons geformuleerd is:

'Kinderopparticipatie is meer dan alleen luisteren naar kinderen en het organiseren van activiteiten. Kinderopparticipatie is een houding waarbij de volwassene/ professional gedeelde invloed uitoefent op de activiteit of beslissingen die er genomen moeten worden. Een gedeelde invloed van kind en volwassene is het einddoel'.

Het onderzoek 'ik heb een goed idee!', gaat zowel over kinderen, 4 t/m 12 jaar, als over jongeren, de 13- en 14 jarigen. Het is van belang om rekening te houden met de verschillen tussen kind- en jongerenopparticipatie. Het verschil tussen kinderen en jongeren zit in de cognitieve en sociale ontwikkeling. Dit vraagt van de professional bij kinderen een andere manier van benaderen en begeleiding dan voor jongeren.

Opparticipatie begint bij het informeren van kinderen en ze op de hoogte houden van het hoe en wat. Vanuit hier wordt er, onder begeleiding van volwassenen, verder gewerkt naar het zelf initiatief nemen en zelfverantwoordelijkheid van kinderen. Pas dan kan er gesproken worden van 'kinderopparticipatie'. Als we kijken naar de meetlat dan is dit niveau 4 op de meetlat; kinderen worden ingezet op initiatief van volwassenen en kinderen worden en blijven geïnformeerd. Op de meetlat is vervolgens af te lezen wat er nodig is om een niveau hoger te komen op de meetlat. Een niveau hoger is bijvoorbeeld; kinderen worden geraadpleegd en hun mening wordt betrokken in de besluitvorming.

Met de komst van Welzijn Nieuwe Stijl kan er, zoals blijkt uit het artikel van Stichting Kinderwerk, efficiënter gewerkt worden aan kinderopparticipatie. Dit vraagt wel het één en ander van de kinderopwerkers. Zo moet er vaak een balans gevonden worden tussen de inzet van een professional en de terughoudende houding van de professional om het juiste niveau van kinderopparticipatie te behalen.

Om verder in te gaan op de houding van de professional als het gaat om kinderopparticipatie volgen hier de uitgangspunten voor de houding van de professional. De professional is:

- Terughoudend/ ruimte geven.
- Motiverend.
- Ondersteunend.
- Oplettend/ observerend.
- Licht sturend waar nodig.

Binnen Travers Welzijn worden er vanuit een drietal methodieken gewerkt, namelijk; ABC-methodiek, capaciteitsgericht werken en competentiegericht werken. Deze laatste twee kennen dezelfde activiteiten en kan in principe samengevoegd worden. Bij deze methodieken horen activiteiten die ingezet worden. Zo kent de ABC- methodiek het jongerencentrum (Level Z) en de tienerwerkgroep. Bij het capaciteitsgericht werken en competentiegericht werken hoort de meiden- en jongensgroep, kinderopplatform, kinderoppersbureau, Maxi Axie, de Schatkist, de bakfiets en de zakenlunch die twee keer per jaar wordt gehouden. Hierbij hebben de activiteit kinderoppersbureau en kinderopplatform de kans om ingezet te worden als methodiek. Daarnaast zijn deze activiteiten in te delen in incidentele activiteiten, structureel activiteiten en blok activiteiten. Op deze indeling zijn ze ook verwerkt in de toolkit.

Daarnaast wordt er in het onderzoek 'ik heb een goed idee!' gekeken naar activiteiten die landelijk ingezet worden voor kinderparticipatie en die eventueel ook binnen Travers Welzijn ingezet kunnen worden. Bij het uitwerken van deze activiteiten is er gekeken naar en gemeten met de meetlat, alvorens ze zijn opgenomen in de toolkit. Er zijn genoeg activiteiten te vinden, landelijk, die iets van kinderparticipatie bevatten. Belangrijk is, op het moment dat er voor een 'nieuwe' activiteit gekozen wordt, de activiteit zo aan te passen of in te zetten dat deze op minimaal niveau 3 van de meetlat geplaatst kan worden. Het liefst niveau 6, hier kan in stappen naar toe gewerkt worden.

De toolkit, waarin de verzamelde methodieken en activiteiten staan beschreven, moet ervoor zorgen dat er meer eenheid komt binnen Travers Welzijn als het gaat om de vormgeving en uitvoering van kinderparticipatie. Met de toolkit worden medewerkers van Travers Welzijn geïnformeerd en wegwijs gemaakt over en met het begrip kinderparticipatie, met de methodieken met betrekking tot kinderparticipatie en de bijbehorende activiteiten binnen Travers Welzijn.

Conclusie en antwoord op de hoofdvraag.

Een concreet antwoord op de hoofdvraag is niet in één zin weer te geven. Het ontwikkelen en beschrijven van een visie vraagt veel tijd en energie en was niet binnen ons project te realiseren. In paragraaf 6.2. geven wij daarom ook een aanbeveling voor een vervolgonderzoek hierna.

Waar we wel antwoord op kunnen geven zijn de deelvragen en hiermee beantwoorden we toch ook nog een deel van de hoofdvraag, alleen dan vanuit de theorie en onze definitie in plaats van de visie van Travers Welzijn.

De conclusies vanuit de theorie hebben we in de samenvatting al beschreven. Overigens uit de meetlat valt ook een conclusie te halen. Deze gaat voornamelijk over het feit dat er met de meetlat heel concreet aan kinderparticipatie gewerkt kan worden, door de uitgangspunten in acht te nemen en in praktijk te brengen. Daarnaast staat de houding van de professional centraal en deze is belangrijk voor het behalen van kinderparticipatie.

Over de activiteiten en methodieken kunnen we het volgende concluderen. Er zijn tot nu toe slecht 2 bestaande activiteiten die tot niveau 6 van de meetlat komen, de rest zit op niveau 4 en kan tot niveau 6 komen na enige aanpassingen. Dit betekent dat medewerkers van Travers Welzijn nog stappen moeten ondernemen om tot een hoger niveau van kinderparticipatie te komen. Dit zit hem voornamelijk in de houding en benadering tot de kinderen. Deze kan nog meer terughoudend, zodat kinderen meer ruimte en de kans krijgen tot initiatief nemen. Dit vraagt van de medewerkers, professionals, een stukje creativiteit om zo de activiteit tot een hoger niveau te krijgen.

Er bestaan landelijk weinig nieuwe methodieken/ activiteiten met betrekking tot kinderparticipatie. De methodieken/ activiteiten die er zijn, worden binnen Travers Welzijn al grotendeels ingezet. Om nieuwe en ook bestaande activiteiten in te brengen binnen Travers Welzijn, dienen deze eerst langs de meetlat gelegd te worden. Van hieruit kunnen de activiteiten al dan niet aangepast worden tot niveau 6 en ingezet worden binnen Travers Welzijn.

De toolkit bestaat uit theorie over kinderpaticipatie met daarin ook de houdingsaspecten van de professional, de meetlat, de methodieken, de activiteiten en de landelijke methodieken. Deze toolkit komt op intranet van Travers Welzijn en is te gebruiken door alle medewerkers. De toolkit is eenvoudig opgebouwd, zodat deze duidelijk, overzichtelijk en gemakkelijk te gebruiken is.

‘Kinderparticipatie begint bij jezelf’

Een toolkit op intranet zetten voor alle medewerkers is heel leuk en interessant, maar wie gaat er daadwerkelijk wat mee doen en hoe? Om dit onderzoek ‘nut’ te laten hebben willen wij een aantal suggesties doen voor een vervolgonderzoek.

Het eerste vervolgonderzoek, vanuit ‘ik heb een goed idee!’, is het meten van effect van de activiteiten en methodieken uit de toolkit. Belangrijk is te meten of en hoe de activiteiten en/of methodieken in praktijk worden gebracht.

Het ontwikkelen van een visie van Travers Welzijn, op kinderpaticipatie, is voor ons een onderzoek op zich zelf. Het was de bedoeling dat wij dit mee zouden nemen in het onderzoek ‘ik heb een goed idee!’, maar qua informatie en tijd konden wij dit niet realiseren. Om een visie te ontwikkelen en op papier te zetten is er meer nodig dan alleen een aantal interviews waarin je vraagt naar de mening van medewerkers. Wat er wel voor nodig is, zal een interessant vervolgonderzoek kunnen zijn.

Nawoord.

Met het nawoord zijn we aan het einde gekomen van het onderzoek 'ik heb een goed idee!' Het onderzoek was voor ons leerzaam en interessant. Interessant omdat het een, voor ons, nieuw onderwerp betreft. We hebben kennis gemaakt met het begrip 'kinderparticipatie' en zijn hierbij verder ingegaan op de uitvoering en inhoud hiervan binnen Travers Welzijn.

Onze dank gaat uit naar Elske Heinen, wie een grote rol heeft gespeeld in de opzet en uitvoering van dit onderzoek. Ook willen we alle medewerkers van Travers Welzijn, die hebben meegewerkt aan de interviews en dergelijke, bedanken voor hun inzet en kritische blik. Als laatste willen we Suzan Huijbers bedanken. Zij heeft ons vanuit school begeleid in dit onderzoek.

'kinderparticipatie is een begrip dat vanaf altijd zal blijven hangen'

Literatuurlijst.

Schriftelijke bronnen.

Winter de, Micha, *Kinderen als medeburgers*. De tijdstroom Utrecht, 2007.

Janssen Heinke en Reij Marianne, *‘Wacht maar af totdat ik koning ben’*: suggesties voor kinderopparticipatie. IMCO, Purmerend, 1996. (werkmap).

Verhoeven, Nel, *Wat is onderzoek?* Uitgeverij Boom, 2e druk 2007.

Internet.

<http://www.jeuqdpactipatiezh.nl/kinderparticipatie.php>

<http://www.pjpartners.nl>

<http://www.verwey-jonker.nl/>

<http://www.st-alexander.nl/layout/alexander/startpagina.asp> (brochure ‘Ik heb wel een idee’)

<http://www.gezinswijzer.nl> (scriptie kinderopparticipatie PDF)

<http://www.kinderrechten.nu>

<http://www.kindengezin.be/img/kinderpartvalkuilenentips.pdf>

<http://www.vng.nl> (brochure Welzijn Nieuwe Stijl)

www.traverswelzijn.nl

Brochures en documenten.

Jodi Mak en Myriam Vandenbroucke, *Ik heb wel een idee!* – St. Alexander. Rotterdam, 2010.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), *Welzijnswerk nieuwe stijl*, 2011.

Document *wijkgericht werken*, Traver Welzijn Zwolle.

Document ‘*samen doen is samen groeien*’. Travers Welzijn Zwolle, augustus 2010.
Nieuwsbrief CJG Zwolle, juni 2010.

Praktijkbronnen.

Kinderwerkers Travers Welzijn:

Ingrid Schakelaar
Miny Westra
Marjolein Kerkhof
Muriël Winter
Annelies de Kloe

Jongerenwerkers Travers Welzijn:

Hanneke Timpers
Ferdie Celik
Bart Demmers
Koos knook
Bianca Samson
Cristianne Schram
Rik Hollak
Helga van de Berg
Erik van Rosmalen
Karim de Vries
Patrick van Neerden

Overige medewerkers Travers Welzijn:

Elske Heinen- manager opvoeden en opgroeien

Rozemarijn Schoot – projectmedewerker Travers Welzijn

Sandra van der Velden- Travers Opbouwwerk Diezerpoort

Bianca van 't Hul - brede school coördinator

Bron buiten Travers Welzijn:

Karima Adlouni – Alifa Enschede (informatie Welzijn Nieuwe Stijl)

Vormgeving toolkit:

Dorine van Luijk- Adviseur marketing & communicatie Travers Welzijn.

Bijlagen.

Bijlage 1 – interviews

Bijlage 2 – uitslagen enquête stellingen

Bijlage 3 – uitwerking methodieken

Bijlage 4 – uitwerking activiteiten

Bijlage 5 – landelijke activiteiten

Bijlage 6 – werkplan

Bijlage 1 – uitwerking interviews

Level Z: Hanneke Timpers.

16 maart 2011

Level Z doet voor 100% aan participatie. De jongeren runnen het wijkgebouw zelfstandig, met ondersteuning waar nodig.

Level Z werkt met de ABC methode. Deze methode heeft als kenmerk transparantie. Jongeren geven bij Level Z de grens aan van wat ze kunnen en deze is vrijblijvend. “Er is geen plafond in dit gebouw”, aldus Ferdie.

Het wijkgebouw is opgezet naar aanleiding van een verkiezing door jongeren zelf. Met het opzetten van het gebouw is de participatie al volop in gang gegaan. De jongeren mochten meebeslissen over de inrichting van het gebouw en ook over welke methodiek ze gingen toepassen.

Participatie wordt ingezet om weerstand te voorkomen. Door jongeren te betrekken houd je ze bezig. De ABC- methode is gericht op participatie.

Jongeren die vrijwilliger zijn bij Level Z krijg taken en verantwoordelijkheden en worden daar ook op gewezen wanneer dit niet gaat zoals het gaan moet. Ook zijn er bepaalde regels met betrekking tot ruzie maken. Maak je ruzie en wil je het niet uitpraten dan kun je buiten het wijkgebouw tot rust komen en zelf een afspraak maken met één van begeleiders om het uit te praten. Dit gaat niet om afroep van het kind, maar op die van de begeleider. Dit om te leren omgaan met regels die ook in het dagelijks leven terug zullen komen.

De doelgroep van Level Z is 12- 21 jaar (21- 23 is uitstroom). Daarnaast de doelgroep tieners, met tienerparticipatie, 9- 13 jaar. Het verschil in participatie zit hem in de manier van benaderen, het abstract denken en de begeleiding. De tieners zitten bij de ABC- methode al meer richting de B (doen).

Kinderplatform: ‘kinderen hebben ook een stem en een mening’. Deze mening is meer gericht op het hier en nu.

Begeleiding: de begeleiders hanteren een niet- weet- houding. Tieners komen hierdoor zelf met oplossing, oplossingsgericht werken. Participatie is: ‘De bal teruggeven aan de jongeren’.

Wat is voor jullie participatie?

Participatie is geloven in de eigen kracht van jongeren en ze hier de ruimte voor geven. Het gaat om betrokkenheid. Het verschil zit hem in de benadering. Kinderen: abstract denken, hier en nu, meer begeleiding nodig. Jongeren: meer gericht op het facilitaire gedeelte (resultaat), zelfstandiger.

Wat is het effect van participatie volgens jullie?

- vergroten van zelfvertrouwen
- meegeven van kwalificaties/ competenties
- jongeren een stem geven, zodat ze mee kunnen praten in de maatschappij in plaats van dat er over hun gepraat wordt.

- leren voor zichzelf op te komen
- manier van opvoeden (omgeving ook ABC toepassen)
- voor komen van weerstand. Voorbeeld: hangjongeren in een wijk, buurt stuurt politie erop af om ze uit de weg te ruimen. Gevolg nog meer weerstand en nog geen oplossing voor de overlast. Oplossing vanuit wijkgericht werken: samen in gesprek gaan, buurt betrekken. Samenlevingsregels opstellen en hier zijn jongeren en buurt verantwoordelijk voor.

Activiteiten:

- Kinderplatform
- Wijkplatform
- Weerbaarheidstraining
- Goal 4 You
- Kinderpersbureau
- Stadskids.nl

Belangrijk uitgangspunt bij Level Z: 'Je mag fouten maken en op je bek gaan. Wij zijn er om je weer op te rapen'.

Echte verandering met betrekking tot kinderp participatie hebben ze nog niet, omdat ze zelf nog volop in ontwikkeling zijn. Keer op keer leren ze van elkaar en van elke situatie.

Wijkcentrum Kamperpoort; Ingrid. **29 maart 2011**

Wat er verstaat u onder kinderp participatie?

Kinderen kunnen hierdoor hun eigen talenten ontwikkelen en hiermee oefenen. Door met activiteiten mee te doen en met vrienden om te gaan. Voorbeeld van activiteiten zijn; flyers rondbrengen, de wijkkrant, activiteiten organiseren.

Een vakkracht wordt ingehuurd om te bekijken wat kinderen willen. Dit in de vorm van een zakenlunch (2x per jaar). Ook hebben ze een hyves, dit om aan te sluiten bij de leefwereld van de kinderen.

Participatie begint bij betrokkenheid!

Wat doen jullie aan kinderp participatie?

Maxi Axie: stoep tegels verven. Kinderen wilden graag verven en de buurt opfleuren. Doel is kinderen bezig te laten zijn en verantwoordelijkheid te nemen voor openbare ruimtes in de buurt. Daarnaast zijn de bezig met het maken van tegelmozaïekjes om bankjes in de wijk mee te versieren.

Meidenclub: om de week organiseren twee meiden een middag geheel naar eigen invulling. Leeftijd is 7 t/m 11 jaar.
Woensdagmiddagclub.

Er wordt hier gewerkt met participatie op verschillende niveaus, laagdrempelig.

Wat is volgens u het effect van kinderp participatie?

kinderen voelen zich meer betrokken en verantwoordelijk voor de wijk en omgeving. Ze durven elkaar aan te spreken op 'fout' gedrag. Talenten worden ontdekt, maar hiervoor moeten ze wel de kans en de ruimte krijgen. Ik heb zelf ervaren dat kinderen een groter zelfbeeld hebben, dat het veel openheid geeft bij kinderen en dat ze zich zelfverzekerder voelen. 'ik heb er positieve ervaringen mee'.

Waar merk je dit aan?

Ik merk dit aan het contact en betrokkenheid binnen de wijk, er is veel gezelligheid, minder problematiek. Dit laatste komt doordat er veel competenties worden vergroot.

Wat zou er veranderd moeten worden?

het is goed om binnen Travers wat meer overeenstemming te krijgen wat betreft kinderp participatie. Er moeten veel meer ervaringen uitgewisseld worden. Daarnaast meer stedelijk participatie, dus samenwerken met andere werkers. Vraag hierbij is, hoe houd je de kinderen dan betrokken?

Kinderparticipatie: bestaat uit gedeelte aanbod, nieuwe ideeën, aanbrengen en hierover in gesprek gaan met kinderen. Belangrijk is om alles serieus te nemen, ook al is het idee onhaalbaar en ondenkbaar. Kinderen het gevoel blijven geven dat hun ideeën er mogen zijn. Vanuit dit aanbod is kinderp participatie een houding van de werkers.

Hoe komen activiteiten tot stand?

aan het begin van het jaar brainstormen wij met de kinderen en hieruit komen vaak de leukste ideeën. Belangrijk hierbij is bij de kinderen aan te geven wat en wat niet kan. 'Je moet kinderen het vertrouwen geven dat ze iets kunnen'.

Hoe meten jullie het effect van kinderp participatie?

Jaarverslagen, aantal kinderen, evaluaties activiteiten, vrijwilligers scoren, tevredenheidonderzoek, in gesprek gaan, observeren, etc.

Opbouwwerk Deze; Sandra van Velden.

29 maart 2011.

Sandra doet eigenlijk niet iets concreet met kinderwerk, maar zit meer in het opbouwwerk binnen Travers Welzijn. Toch heeft zij een degelijk sterke mening over kinderp participatie.

Volgens Sandra participeren kinderen meer op inhoud, dan vanaf de 'voorkeur'. Men kan kinderen wel sturen in het proces, maar opties moeten daarbij opengehouden worden voor kinderen.

- "kinderparticipatie is nodig!"
- "Kinderparticipatie kan veel meer" Als je kinderen nu leert om mee te denken, door ze een stem te geven, zullen ze deze later ook veel meer laten horen. Daarnaast leren kinderen al vroeg omgaan met verantwoordelijkheid en ook dit passen ze op latere leeftijd ook toe binnen de wijk of samenleving.

- Bij creëren van een aanbod, kinderen stem geven. Kinderen meenemen in het proces! Wanneer je kinderen een stem geeft zullen ze snelle meegaan en verantwoordelijkheid nemen. Hierdoor zie je vaak minder 'probleemgedrag'.

Kinderparticipatie hangt nauw samen met ouders en hiermee opvoeders. Ouders zouden participatie moeten laten beginnen in de opvoeding. Kinderen betrekken bij en in de opvoeding. Daarnaast is het belangrijk om bewoners van een wijk op te roepen verantwoordelijkheid te nemen.

Eigenlijk is kinderparticipatie een cirkel, waarin verschillende leefgebieden met betrekking tot participatie voorkomen. Door participatie door te voeren naar deze gebieden, maak je buurt nog meer saamhorig en behaal je een effectief aandeel uit participatie.

Jonge kinderen zijn eerlijk en weten wat ze willen. Kinderen voelen zelf aan wie wel deugt en wie niet deugt. Deze kwaliteit zou met kinderparticipatie uitgewerkt moeten worden.

* Voorbeeld: kinderen betrekken bij straatopruiming in de buurt. Als eerste wil je ouders verantwoordelijkheid laten nemen voor dit project, maar tegelijkertijd kinderen betrekken. Het heeft soms een wisselwerking, wanneer je ouders mee hebt zullen kinderen ook vaak actief betrokken worden. Anders geldt dit ook zo. Alles begint bij wat kinderen willen en kunnen.

Waar moeten activiteiten met betrekking tot participatie aan voldoen?

- gekeken moet worden naar het feit of participatie mogelijk, als je kijkt naar de doelgroep en of ze het kunnen bedenken.
- participatie moet ingaan op talenten en kwaliteiten.
- het doel van de activiteit is duidelijk voor zowel kinderen als werkers
- bij dit doel wel kijken wat het kind nodig heeft; dus ook niet bang zijn dat een kind het niet leuk vindt. Participatie is vrijblijvend, het moet geen verplichting worden voor kinderen.
- het proces moet begeleidt worden, maar de inhoud hiervan is voor de kinderen zelf.

Brede school coördinator; Bianca van 't Hul.

13 april 2011.

Bianca is brede school coördinator van verschillende brede scholen. Ze voert zelf geen activiteiten uit maar is wel betrokken bij kinderen.

Volgens Bianca is kinderparticipatie dat kinderen mee mogen praten over bijvoorbeeld de wijk en hierin ook mee mogen beslissen. Dit wel onder begeleiding van een volwassene. Daarnaast zijn de talenten van kinderen belangrijk. Deze talenten kunnen worden ingezet tijdens activiteiten.

Op dit moment zijn de activiteiten gericht op kinderparticipatie nog in ontwikkeling. Zo is in ontwikkeling een kinderraad dat vanuit school zal plaatsvinden. In deze kinderraad zullen kinderen samen onderwerpen bespreken die actueel zijn. Samen zullen zij kijken naar eventuele veranderingen. Daarnaast is een kinderplatform in ontwikkeling dat vanuit een wijk zal plaatsvinden. Dit kinderplatform is vergelijkbaar met andere kinderplatform in de stad. De bedoeling is dat deze activiteiten structureel gaan plaatsvinden.

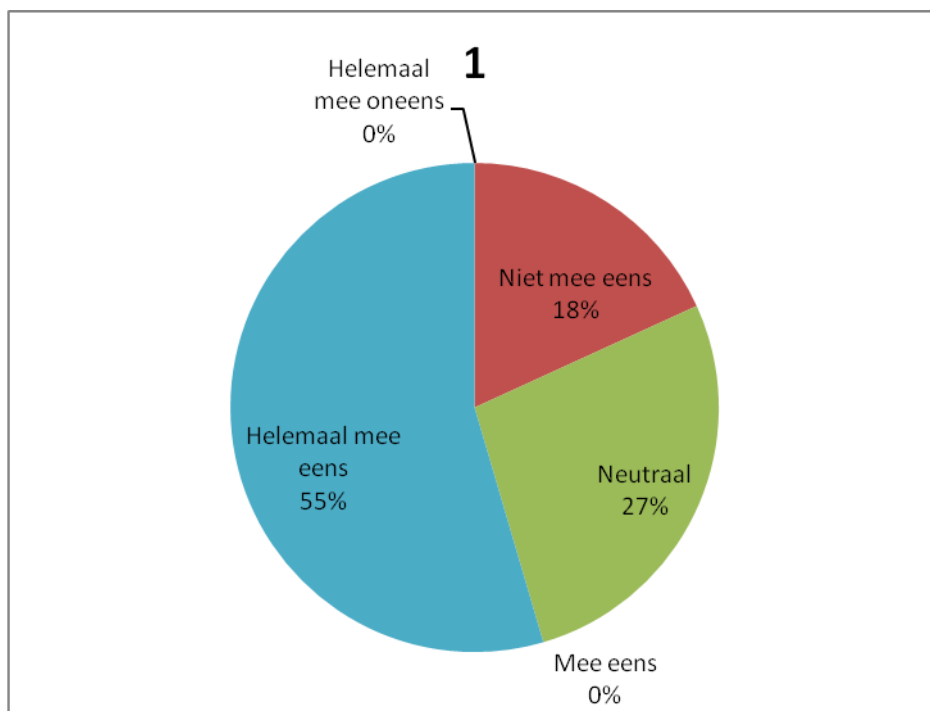
Daarnaast is vanuit de wijken de buit van Zuid. Vanuit hier zullen er per wijk huisbezoeken plaatsvinden waarin vragen worden gesteld aan de bewoners. Deze gaan over de wijk,

opvoeding, school etc. Hierin wordt ook gekeken naar de talenten van bewoners. De uitkomsten worden in een straatfinale gepresenteerd. Hier worden ook verschillende activiteiten gedaan met kinderen. De kinderen worden tijdens de huisbezoeken niet ondervraagd maar wel tijdens de straatfinale.

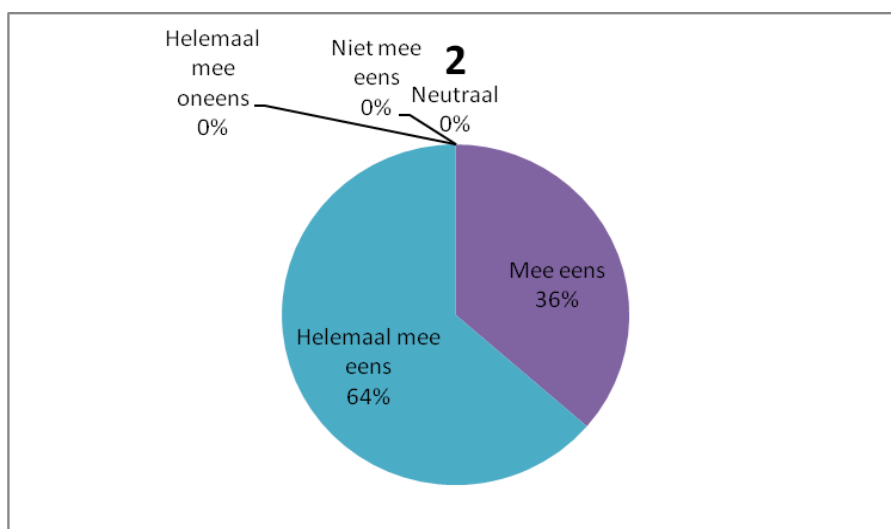
Bijlage 2 – uitslagen stellingen

De stellingen die onderdeel waren van onze enquête hebben we voorgelegd aan vijf medewerkers van Travers Welzijn. De vijf medewerkers verschillen in functie; twee kinderwerkers, jongerenwerker, brede school coördinator en opbouwwerker/preventienetwerk coördinator. De uitslagen van de stellingen hebben we per vraag vormgegeven in een cirkeldiagram. Aan de hand van de cirkeldiagrammen schrijven we een conclusie.

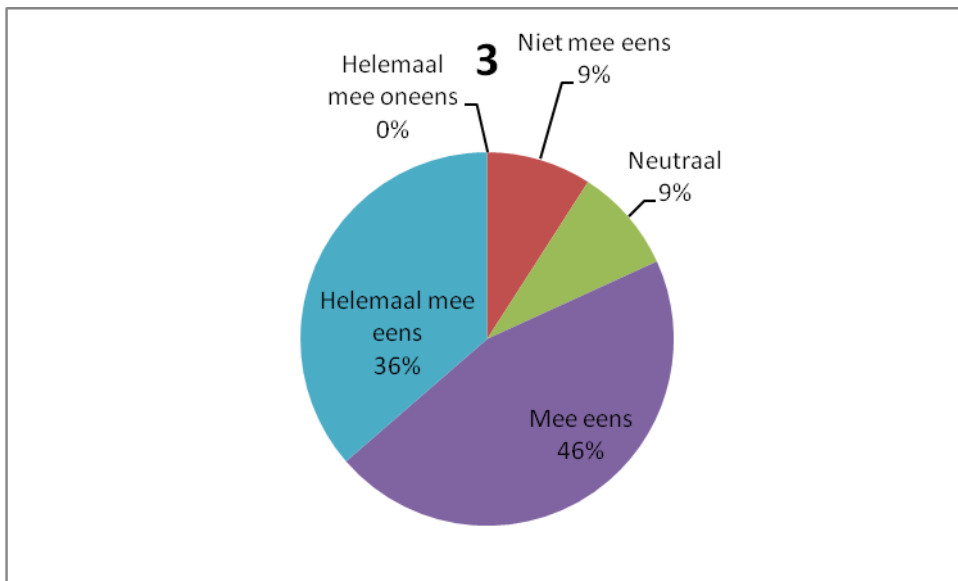
Stelling 1: Het is belangrijk dat bij alles de vraag van de kinderen voorop staat.

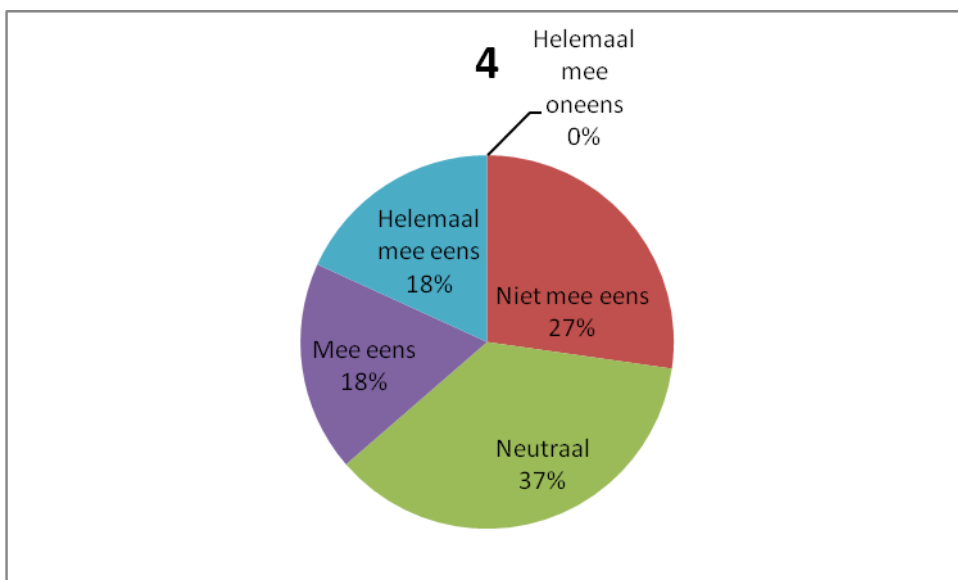
Stelling 2: Het betrekken van kinderen binnen een wijk is essentieel.

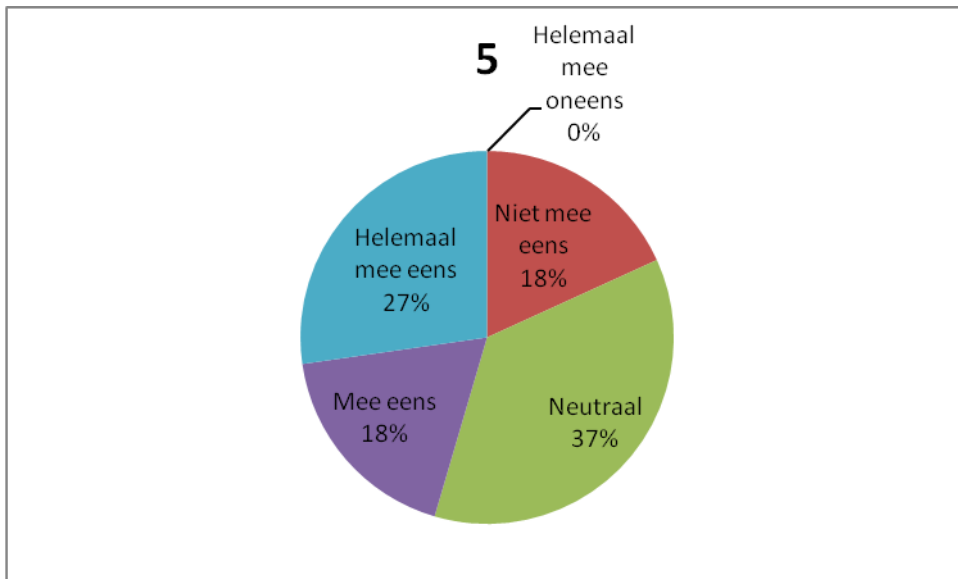
Stelling 3: Kinderen moeten hun mening ten alle tijden kunnen uiten.

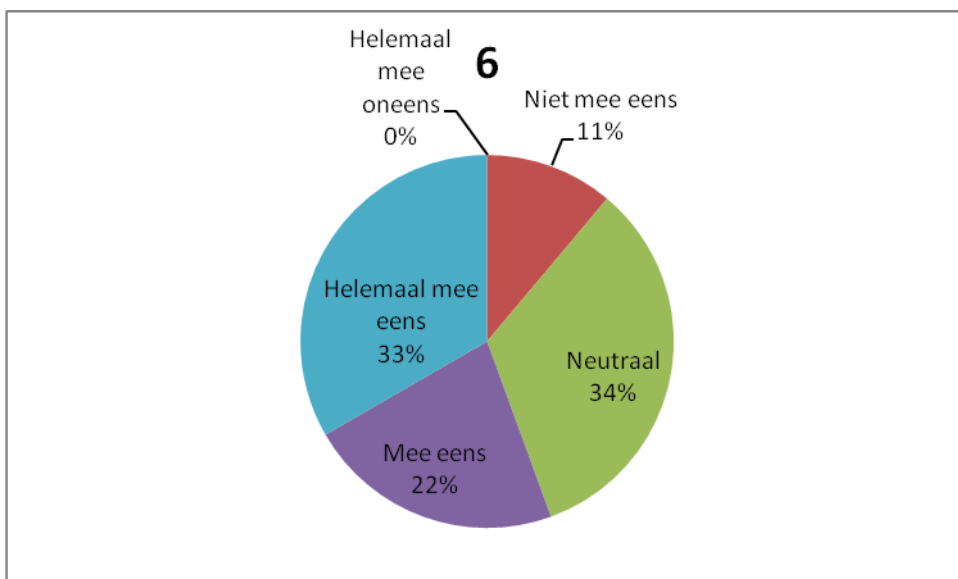
Stelling 4: De vraag van kinderen moet altijd behartigd worden.

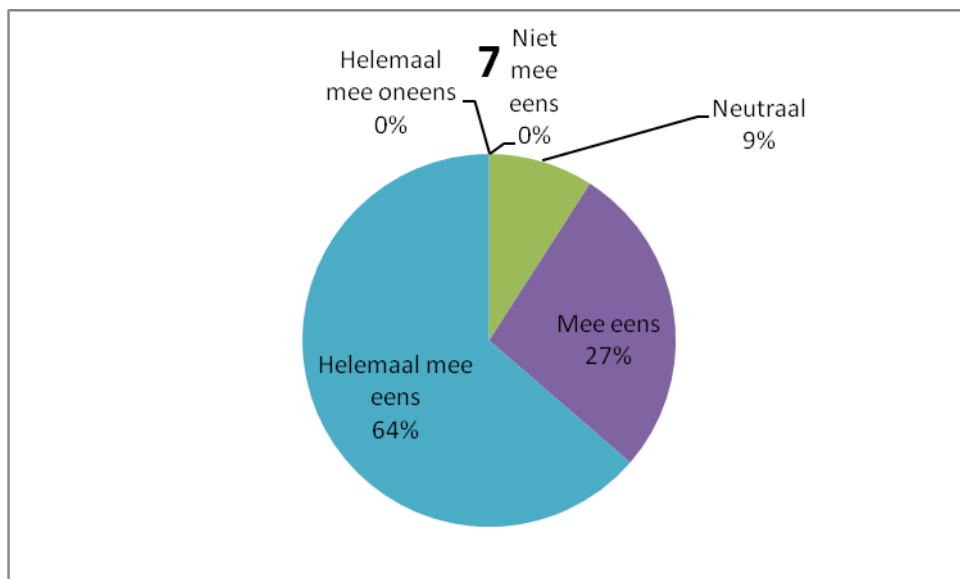
Stelling 5: Elke activiteit die er uitgevoerd wordt voor kinderen, moet gericht zijn op kinderopparticipatie.

Stelling 6: Er moet binnen Travers Welzijn meer duidelijkheid komen over het begrip ' kinderopparticipatie'

Stelling 7: Een toolkit, waarin alle methodieken met betrekking tot kinderopparticipatie zijn verwerkt, zou bruikbaar zijn.

Conclusie:

Uit de mondelinge interviews is gebleken dat kinderopparticipatie belangrijk wordt gevonden door de medewerkers van Travers Welzijn. Er wordt steeds meer aan gewerkt om kinderopparticipatie in te zetten. Kinderopparticipatie wordt gezien als het volledig laten meedoen van kinderen op maat, dus wat zij kunnen, en hen begeleiden in het vergroten van hun talenten. Alle ondervraagden komen hierop uit. De mening over de stellingen zijn echter nogal verdeeld. Bij vraag één zijn de meningen nogal verdeeld. Twee medewerkers geven aan dat de vraag van kinderen bij alles altijd voorop moet staan. Zij gaven aan dat als professional je de vraag van kinderen altijd voorop moet stellen. Anderen gaven aan dat niet in alle gevallen zo te willen stellen. Als er bijvoorbeeld gepest wordt in een groep is het soms belangrijk dat er aandacht wordt besteed aan wederzijds respect. Dit is in eerste instantie niet de vraag van de kinderen zelf maar is wel belangrijk om te behandelen.

Wijkgericht werken is bij Travers Welzijn erg belangrijk. Dat medewerkers er ook zo over denken is te zien bij vraag twee. Alle medewerkers geven aan dat het betrekken van kinderen binnen een wijk essentieel is. Bij vraag drie en vier zijn de meningen sterk verdeeld. Het merendeel vindt dat kinderen hun mening te altijd moeten kunnen uiten maar geeft wel aan dat er een grens aan zit. Dezelfde reden geven de medewerkers die ervoor kiezen om niet met deze stelling eens te zijn of neutraal te zijn. Kinderen moeten hun mening kunnen geven maar niet als dit anderen kwetst. Dit kan bijvoorbeeld door een mening te geven over hoe een ander eruit ziet. Bij vraag vier geven de medewerkers aan dat de vraag van de kinderen niet in alle gevallen altijd behartigd hoeft te worden. Bijvoorbeeld als de vraag niet haalbaar is of niet realistisch. Dan is het belangrijk om op een andere manier toch een vraag van de kinderen te behartigen. Door bijvoorbeeld iets vergelijkbaars te doen.

Wat het meest opvalt van de stellingen is vraag 5: alle activiteiten moeten gericht zijn op kinderopparticipatie. Drie medewerkers geven aan dat het hier mee eens te zijn en twee geven aan dat het hier niet mee eens te zijn. Uit de mondelinge enquête komt naar voren dat iedereen

kinderparticipatie belangrijk vind tijdens activiteiten. Kinderen moeten betrokken worden bij het proces. Toch geven een aantal medewerkers aan dat niet in alle gevallen de activiteit gericht moet zijn op kinderpaticipatie. Wat daarnaast opvalt is dat de medewerkers die dit aangeven zelf nog niet veel werken vanuit en met kinderpaticipatie. Voor ons geeft dit aan dat er duidelijkheid moet komen wat betreft kinderpaticipatie binnen Travers Welzijn en dat het voornamelijk een houding is van professionals. Alle medewerkers geven aan dat ze het belangrijk vinden dat er meer duidelijkheid moet komen over het begrip kinderpaticipatie en dat een toolkit bruikbaar zal zijn.

ABC- methodiek

ABC- methodiek:

- Je doet en je bent bezig op maat
- Dat wat je kunt, zet je in (kwaliteit)
- Transparantie; alles is open, kinderen krijgen alle informatie
- Meebeslissen, jouw mening telt ook, geef die!
- Van praktische zaken naar abstracte zaken

Uitleg van de methodiek:

A: Actie

Jongerenparticipatie op maat

Jongeren willen zich inzetten voor iets dat hen interesseert en dat bij hen past. Geen één jongere is gelijk, dus creëer je zo veel mogelijk participatiemogelijkheden op 'maat'. Pas deze mogelijkheden aan op de kwaliteiten, wensen en leefwereld van de doelgroep. Zorg voor verschillende (participatie)niveaus en stel het maximale niveau (het plafond van participatie) zo hoog mogelijk vast.

B: Beslissen

Bottom- up proces waarin jongeren beslissen

Echte betrokkenheid creëer je door jongeren niet alleen te laten meepraten, maar ook door ze te laten beslissen. Ook hierbij geldt: creëer beslissingsmogelijkheden op maat. Maak vooraf heel duidelijk wat je van de jongeren verwacht en stel duidelijke kaders. Wanneer jongeren de expertise missen om een beslissing te nemen, laat je hen op een gelijkwaardige manier samen met professionals een keuze maken. Als de jongeren een keuze hebben gemaakt, die past binnen de voorafgestelde kaders, dan moet deze altijd worden gerealiseerd. De professional stelt zich dus terughoudend op en indien nodig gaat de professional naast de jongere staan door samen een keuze te maken.

C: Communiceren

Interactieve transparante communicatie

Jongeren voelen zich verantwoordelijk als ze precies weten hoe de vork in de steel zit. Geef jongeren dus alle informatie die beschikbaar is. Communiceer tussenresultaten en leg uit wat er met de input van jongeren wordt gedaan. Zorg voor interactieve communicatie zodat het tweerichtingsverkeer wordt. Participatie op maat betekent; communicatie op maat. Gebruik daarom een breed scala aan jongerenmedia. Geen proces gaat vlekkeloos, dus geef alle fouten eerlijk toe.

Belangrijk bij het toepassen van de ABC- methodiek is dus dat je jongeren laat participeren naar eigen kunnen, je kijkt naar de kwaliteiten en/ of talenten van de jongeren en vanuit hieruit werk je verder. Daarnaast is het belangrijk om duidelijke kaders te stellen voor de jongeren, zodat ze weten waar ze aan toe zijn. Soms is het nodig als professional om hierin de ondersteunen en samen met de jongeren bepaalde keuzes te maken. Voor alsnog sta je naast de jongeren. Ook is het belangrijk dat jongeren op de hoogte gehouden worden van het hoe en waarom; kinderen worden en blijven geïnformeerd!

Uitgangspunten van de ABC- methodiek zijn:

- Bezig zijn; elke jongere moet zijn of haar aandeel bijdragen, naar zijn of haar eigen kunnen.
- Kwaliteiten inzetten met als doel talenten ontwikkelen. Wat jij kunt, dat zet je in. Wat je niet kan, daar word je in begeleid. De groei van jongeren wordt hierdoor gestimuleerd, ze kunnen zichzelf zijn en hierdoor wordt het zelfvertrouwen vergroot.
- Transparantie; de jongeren krijgen alle informatie die ze nodig hebben om een keuze te maken. Openheid is belangrijk. Transparant zijn in alles waar je mee bezig bent.
- Meebeslissen; alles is open. Jongeren hebben een mening en deze moet gehoord worden. Ze hebben de mogelijkheid om mee te beslissen, ongeacht wat hun mening is.
- Van praktische naar abstracte taken; stapsgewijs te werk gaan en de uitdaging vergroten.

Doel:

- Verantwoordelijkheid nemen
- De kinderen/ jongeren klaarstomen voor de maatschappij door aan sociale competenties te werken.
- De kinderen/ jongeren kunnen stabiel meedraaien in de maatschappij en leren vaardigheden om gebeurtenissen aan te kunnen.

Activiteiten binnen de ABC- methodiek:

- Jongeren centrum Level- Z; activiteiten/ taken die de jongeren uitvoeren binnen het centrum
- Tienerwerkgroep
- Kinderplatvorm

Voor de uitwerking van deze activiteiten zie bijlage 'activiteiten'.

Effect:

Je merkt dat iemand een stapje hoger is komt door inzichtelijk te maken waar ze mee bezig zijn. Dat ze stapsgewijs kunnen laten zien waar de tieners/ jongeren vandaan komen en waar ze naar toe gaan. Ook merk je succes aan de veranderingen die de tieners/jongeren doormaken. Hun houding verandert, ze pakken hun schuld sneller, en nemen sneller initiatieven. Ze durven zich hier te laten zien, worden gewaardeerd en kunnen hun talenten laten zien.

Ze groeien in hoe ze ruzies en frustraties oplossen. Hoe praat je dingen uit en wat gaan we daaraan doen. Ze hebben ook individuele gesprekken met conflicthantering, je merkt dat de tieners/jongeren dit uit gaan proberen.

Leeftijd: 9-12 jaar; dit is een voorbereiding op de jongerenparticipatie. Ze maken hier kennis met de methodiek die ze bij de jongeren gebruiken. Jongeren van 12-21 jaar met uitloop naar 23 jaar.

Contactpersoon:

Bart Demmers. (Hanneke Timpers)

Bronvermelding:

Bart Demmers, jongerenwerker Travers Welzijn, jongerencentrum Level Z.

Capaciteitsgericht werken binnen een wijkgerichte aanpak.

De wijkschat Kamperpoort en de Buit van Zuid:

Uitleg gehele methodiek:

De Wijkschat en de Buit van Zuid zijn een vertaling van de schatkistmethode. De methode wordt samen met de bewoners uitgevoerd. Het team komt bij de bewoners op huisbezoek met als centrale vraag: "wat zou u leuk vinden om te doen voor uw straat, buurt of wijk?". Kortom, zij zijn op zoek naar de schat van talenten en kwaliteiten die er in de wijk te vinden zijn. Hiermee worden nieuwe of bestaande bewonersnetwerken en activiteiten versterkt. Hoe meer sociale netwerken en activiteiten, hoe meer sociale samenhang in de straat, buurt en wijk oftewel hoe prettiger het wonen en leven in de buurt is

Na de huisbezoeken wordt er een 'straatfinale' georganiseerd. De finale is een gezellige activiteit voor de hele straat. Jong en oud, groot en klein zijn welkom. Tijdens de finale koppelt het projectteam de uitkomsten van de huisbezoeken naar de bewoners terug. Ze krijgen dan een goed beeld over hoe uw medebewoners tegen de straat/buurt aankijken. Tevens wordt tijdens de finale het schatkistenspel gespeeld. Doel van het spel is, om op basis van de ingediende talenten van bewoners, zoveel mogelijk initiatieven en activiteiten te bedenken die de sociale samenhang in de straat/buurt kunnen versterken. De aanwezige bewoners krijgen elk vijf stickers en kunnen stickers plakken op de ideeën die ze het beste vinden. Wat bewoners het beste idee vinden, wordt ook echt uitgevoerd. De rest van de ideeën komen in een bewonersplan en worden eventueel later uitgevoerd.

'De Schatkist'

Alle talenten van de bewoners komen in de Schatkist. Dit is een digitale schatkist op internet welke via deze site geactiveerd kan worden. Alleen bewoners die meedoen in het project hebben toegang tot de Schatkist. Dit via een persoonlijke gebruikersnaam en inlogcode. Via de Schatkist kunnen bewoners op zoek naar elkaars talenten en op die manier met elkaar nieuwe initiatieven en activiteiten voor de buurt opzetten of elkaar voorthelpen

Doel:

De methode is gericht op het mobiliseren en organiseren van bewonerskracht en hiermee dus ook gericht op de kracht van het kind binnen de wijk of buurt.

Spel gericht op kinderen binnen de methodiek:

Tijdens de finale wordt het schatkistenspel gespeeld met de volwassenen, maar ook met de kinderen (leeftijd 4 t/m 12 jaar). Alle kinderen krijgen een kistje met gouden muntjes erin. Er zijn 5 categorieën met verschillende vragen (sociale cohesie, leefbaarheid, veiligheid, leefregels en actiepunten). Bij elke categorie moeten de kinderen 1 antwoord uit kiezen en daar hun muntje bij neerleggen. Daarna turven ze alle antwoorden, zo kan je zien hoe het er voor staat met de categorieën in deze straat. Na dit spel wordt er aan de kinderen gevraagd wat ze graag (anders) willen in de straat hun buurtje bijvoorbeeld een nieuw speelveldje, samen eten/koken of een spelletjesmiddag. De kinderen kunnen dit uitschrijven of tekenen op papier. De wensen van de kinderen worden geïnventariseerd en hier wordt een top 3 van gemaakt. Aan het eind van de finale worden de kinderwensen gepresenteerd en de uitkomsten hiervan worden bewaard.

Wat heb je nodig voor de straatfinale

- Kistjes
- Kaartjes met verschillende thema's
- Gouden munten
- Papier, kleurplaten, stiften

Activiteiten binnen het capaciteitsgericht werken:

- Woensdagmiddaginstuif
- Meidengroep
- Maxie Axie
- Vakantie activiteiten
- Alle grote activiteiten (Sinterklaas, Pasen).
- Twee keer per jaar een zakenlunch.
- De bakfiets

Voor de uitwerking van deze activiteiten zie bijlage 'activiteiten'.

Effect:

De kinderen voelen zichzelf en het is goed voor hun zelfvertrouwen. Ze komen veel eerder naar het wijkcentrum, en je hebt veel directer contact. Ze zijn open naar anderen en naar organisaties. Ze zijn zelfverzekerder om iets zelf te ondernemen.

Contactpersoon:

Miny Westra & Ingrid Schakelaar

Bronvermelding:

www.kamperpoort.nl www.debuitvanzuid.nl

Competentiegericht werken

Uitleg van de methodiek:

Binnen Travers Welzijn wordt er een instrument gebruikt dat ondersteuning biedt bij het stimuleren van de sociale competenties bij kinderen. Sociale competenties stimuleren is werken aan actieve en betrokken burgers die 'maatschappelijk' mee doen. Als je jong bent is het goed om te ervaren dat je ergens bij hoort, dat jouw mening en inspanning telt.

Groepen zijn in beweging: ze ontwikkelen zich, groepssamenstellingen veranderen, rollen binnen de groep veranderen of begeleiders wisselen. Het werken met groepen is een dynamisch proces. In verschillende fasen, die de groep doorgaat, vraagt de groep iets anders van begeleiders. Wanneer je een groep goed begeleidt kun je optimaal werken aan de sociale competenties die bij de verschillende fasen horen. Groepsfasen en sociale competenties zijn met elkaar verweven.

Het instrument, voor het stimuleren van sociale competenties bij kinderen, ondersteunt bij de bewustwording van de fase waarin de groep functioneert. Het maakt duidelijk welke sociale competenties nog gestimuleerd kunnen worden om te groeien naar een volgende fase. In deze volgende fase kunnen kinderen weer andere competenties leren. Het instrument geeft ook handvaten voor de begeleiding van de groep.

Doel van het instrument:

Het doel van dit instrument is het stimuleren van sociale competenties, horende bij de verschillende groepsfasen. Door bewuster een groep te begeleiden en te weten waar jezelf en als team aan zou moeten werken om zelf te groeien vergroot je het groeien van kinderen. 'Samen doen is samen groeien!'

Inzet instrument.

Stap 1: Begin bij het bepalen van de groepsfase. Het overzicht van de groepsfasen kan jou helpen om de fase te bepalen. De vragen kun je gebruiken voor het observeren van de groep. Wanneer je verschillende groepen hebt is het van belang per groep de fase te bepalen. Ook de vragen vul je per groep in.

Stap 2: Je weet nu welke groepsfase hoort bij de groep. Neem de groepsfase erbij en observeer de competenties en vul met je team de vragen in. Spreek af wat jullie gaan doen en vul de evaluatiedatum in. Bij elke fase vind je ook ondersteuning door informatie over de groepsfase.

Interpretatie van de gegevens:

Wanneer 80% of meer van de beschrijvingen een 'goed' scoort, er geen 'onvoldoende' gescoord is en het doel behaald is, mag geconcludeerd worden dat de groep de fase goed doorlopen heeft en zich op de volgende fase kan concentreren. Taak van de pedagogisch medewerker / kinderwerker is om de volgende fase en bijbehorende competenties goed te

bestuderen en de begeleiding van de kinderen hierop aan te passen.

Hele jaar:

Het instrument gebruik je het hele jaar door. Plan in ieder geval 4 keer per jaar

een evaluatie in van de groepsfase/sociale competenties, zodat je bewust blijft van je doelen en de ontwikkeling van je groep. De periodes tussen de evaluatiedata zijn afhankelijk van de groei van de groep.

Stap 3: Aan de hand van de afspraken en het behalen van het doel (de competenties) in een fase kun je het activiteitenformulier gebruiken. Dit formulier vul je in als je een activiteit gericht gaat inzetten om te werken aan een competentie/het doel.

Stap 4: De ingezette activiteit evalueer je aan de hand van het evaluatieformulier.

Bewaar het activiteitenformulier en het evaluatieformulier. Zo werk je aan het

verzamelen van activiteiten die de sociale competenties van kinderen stimuleren. Zo kun je in een volgend jaar terugvallen op activiteiten die je al eens hebt uitgetoetst (je hoeft het wiel dan niet opnieuw uit te vinden).

Elke dag: Naast de activiteiten die je gericht inzet is het stimuleren van sociale competenties er altijd. Vanaf het moment dat kinderen binnen zijn, ben je hiermee bezig. In de groepsfasen is opgenomen bij welke competenties van kinderen de competenties van jou als begeleider horen. Maak dit bespreekbaar in je team en vraag eens aan je collega's feedback op de competenties. Door bewust hiermee om te gaan kun je hierin samen groeien.

Het instrument bestaat uit de volgende formulieren:

- Bepalen groepsfase
- Groepsfase1 t/m 4
- Formulier voorbereiding activiteit competentiegericht werken
- Formulier evaluatie activiteit competentiegericht werken

Aandachtspunten bij instrument

- Probeer zo objectief mogelijk naar de groep te kijken, voorkom vooroordelen, projectie, overdracht enz.
- Pas op dat je niet alleen kijkt naar de drukke, luidruchtige kinderen, omdat deze nou eenmaal meer opvallen dan rustige, stille kinderen
- Pas op dat je niet alleen kijkt naar de oudere kinderen, omdat deze vaak meer lawaai hebben dan jongere kinderen
- Let goed op na vakantieperiodes waarin de groep niet, of in andere samenstelling, bij elkaar is geweest. De kans is erg groot dat de groep terug is gevallen naar een lager niveau. Dit is niet erg, maar wees je ervan bewust en bedenk hoe je samen met je groep terug kan komen op je oude niveau.
- Stem je observatie af op de leeftijdsfase waarin je groep zich bevindt. Bijvoorbeeld: goed communiceren is bij een 5-jarige anders dan bij een 12-jarige. Kennis van de

ontwikkelingsfasen van 4-12 jarigen is hierbij een belangrijk aspect.

Activiteiten binnen competentiegericht werken:

- Woensdagmiddaginstuif
- Meidengroep
- Maxie Axie
- Vakantie activiteiten
- Alle grote activiteiten (Sinterklaas, Pasen).
- Twee keer per jaar een zakenlunch.
- De bakfiets

Voor de uitwerking van deze activiteiten zie bijlage 'activiteiten'.

Effect:

De methodiek heeft effect als je de kinderen ziet groeien en ontwikkelen. Wanneer ze dingen anders doen dan dat ze in het begin deden. Daarnaast groeit het zelfvertrouwen van het kind.

Contactpersoon:

Kinderwerkers Travers Welzijn

Bronvermelding:

'Samen doen is samen groeien'

**Incidentele activiteiten en kinderp participatie
(capaciteit- en competentiegericht werken)**

Uitleg:

Binnen Travers Welzijn worden tijdens vakanties, straatspeeldagen en rond onder andere Pasen, kerst, sinterklaas, etc. activiteiten georganiseerd. Deze activiteiten kunnen niet onderverdeeld worden in de meetlat. Kinderparticipatie vindt niet of nauwelijks plaats tijdens deze activiteiten. Toch kan er in zekere mate kinderp participatie plaatsvinden binnen deze activiteiten. We zullen een voorbeeld geven:

Tijdens schoolvakanties is het vaak de professional die activiteiten voor kinderen organiseert. Dit terwijl een schoolvakantie juist goed geschikt is voor kinderp participatie op niveau 6 van de meetlat. Tijdens bijvoorbeeld een Maxi Axie activiteit kan de professional met de kinderen overleggen of ze ook graag een activiteit willen in de vakantie. De meeste kinderen zullen dit ongetwijfeld willen en van hieruit kunnen kinderen op dat moment verantwoordelijk worden gemaakt voor de activiteit die er gaat komen in de vakantie. Samen wordt er dan gekeken naar wat leuk is om te doen en worden er afspraken gemaakt over wie, wat doet en wanneer dit gaat gebeuren. Ondersteuning door de professional is hierin belangrijk, maar de kinderen worden verantwoordelijk gemaakt en blijven ook verantwoordelijk. Wanneer de kinderen bijvoorbeeld een film middag willen, moet ervoor gezorgd worden dat ieder kind een taak krijgt voor het organiseren van de filmmiddag. De een regelt bijvoorbeeld de film, de ander doet boodschappen en weer een ander zet de spullen klaar. Dit kan ook in groepjes gedaan worden. De professional is ondersteunend en let op wat er gebeurt.

Op bovenstaande manier kunnen veel meer activiteiten onder kinderp participatie vallen. De houding van de professional blijft hierbij belangrijk. Zoals genoemd in de theorie is de professional terughoudend, motiverend, ondersteunend, licht sturend waar nodig en oplettend. Door deze houding in alle activiteiten toe te passen, zullen kinderen meer initiatief gaan nemen en zich verantwoordelijk voelen voor hun activiteit.

Advies:

Incidentele activiteiten als vakantie activiteiten en straatspeeldagen kunnen goed vallen onder niveau 6 van de meetlat. Het volgende is daarbij belangrijk:

- Geef kinderen de ruimte om initiatief te nemen.
- Kinderen beslissen samen met de professional.
- Maak kinderen verantwoordelijk.
- Denk aan de houdingsaspecten die belangrijk zijn.

Door kinderen een stem te geven, verantwoordelijk te maken en de ruimte te geven om initiatief te nemen, is de kans groot dat ze tijdens volgende vakanties zelf met ideeën zullen komen voor een activiteit. Door eerst zelf het idee te geven om samen een activiteit te organiseren, zullen kinderen op ideeën gebracht worden en op latere momenten zelf initiatief nemen. Dat is het doel en van daaruit kan de professional verder werken om kinderopparticipatie blijvend tot stand te laten komen.

Maxi Axie
(capaciteit- en competentiegericht werken)

Korte beschrijving activiteit:

Maxi Axie is een stedelijk programma dat door het aanbieden van activiteiten (na schooltijd) op het terrein van onder meer sport, muzische vorming, creativiteit, natuur en milieu de sociale en emotionele ontwikkeling van kinderen stimuleert. Daarnaast is dit programma er om de mogelijkheden tot zinvolle vrijetijdsbesteding, voor kinderen van 4 – 12 jaar, te vergroten.

Tijdens Maxi Axie activiteiten wordt gebruik gemaakt van vakkrachten en stagiaires. Zij bereiden, in samenwerking met de beroepskracht, wekelijks de activiteit voor en voeren deze uit.

Doel:

- Het bevorderen van de kwaliteit van de vrijetijdsbesteding van kinderen in de leeftijd van 4 – 12 jaar.
- Het bevorderen van de aansluiting tussen de leefwereld van kinderen thuis, op school en in hun vrije tijd.
- Het bevorderen van de samenwerking tussen de basisscholen en het welzijnswerk op het gebied van vrijetijdsbesteding.
- Het bevorderen van de sociale competenties van kinderen.
- Het vergroten van de deelname aan het verenigingsleven.

Maxi Axie is competentiegericht. Dat betekent dat Maxi Axie kinderen de mogelijkheid biedt om zich te ontwikkelen en te ontplooiën tot sociaal competente individuen. Een sociaal competent kind voelt zich op zijn gemak, heeft zelfvertrouwen, heeft contact met mensen om zich heen, weet wat goed en kwaad is en wil het goede doen. Om dit te bereiken is het noodzakelijk om doelen vast te stellen.

Het vergroten van de sociale competenties:

- Zelfvertrouwen
- Invoelend vermogen
- Communicatieve vaardigheden
- Probleemoplossend vermogen
- Verantwoordelijkheid dragen
- Initiatief nemen
- Samenwerken

Maxi Axie is verdeeld in blokken, ieder blok duurt 6 tot 8 weken. De kosten zijn 2,50 euro per blok (behalve in Zwolle Zuid). In bepaalde wijken wordt elk half jaar samen met de

kinderen besproken wat ze graag in de komende blokken willen gaan doen. Dit kan bijvoorbeeld gedaan worden door te gaan brainstormen en hier een bepaalde werkvorm voor te bedenken samen met de kinderen. Voorgaande blokken worden hierbij geëvalueerd. Ervaringen van kinderen worden onderling uitgewisseld en speerpunten worden meegenomen in de voorbereiding van de nieuwe blokken.

De PR wordt gedaan via folders. De activiteiten zijn afwisselend en zijn erop gericht dat het kind zijn talenten ontdekt, hiermee oefenend en deze verder kan ontwikkelen. Er is hierbij aandacht voor omgangsnormen, samenwerking, ontspanning, technieken, vaardigheden, vergroting van concentratie, irritaties uitspreken, acceptabel taalgebruik. Bij nagenoeg alle activiteiten doen de kinderen actief en lerend mee.

De kinderen hebben zelf invloed op wat er gedaan wordt. De beroepskracht is tijdens de activiteiten aanwezig om te begeleiden, bij te sturen, te ondersteunen en te evalueren.

Leeftijd:

4 – 12 jaar

Uitgangspunten meetlat:

Als we kijken naar de meetlat en Maxi Axie, kunnen we concluderen dat Maxi Axie onder niveau 3 van de meetlat valt en bij bepaalde activiteiten/ blokken onder niveau 4.

Niveau 3 is in dit geval:

Kinderen worden geraadpleegd over een bepaalde activiteit, bijvoorbeeld door kinderen hun mening te laten geven en deze te betrekken in de besluitvorming.

Kinderen worden op de hoogte gehouden van het hoe en waarom; kinderen worden en blijven geïnformeerd.

Het aanbod wordt door de professional gecreeërd en kinderen worden in de meeste gevallen geraadpleegd over een bepaalde activiteit. De mening van de kinderen wordt meegenomen in de besluitvorming voor een bepaalde activiteit.

Met bepaalde activiteiten of blokken binnen Maxi Axie kan ook wel gezegd worden dat deze onder niveau 4 vallen:

Het initiatief/ idee ligt bij volwassenen, kinderen beslissen mee.

Kinderen worden op de hoogte gehouden van het hoe en waarom; kinderen worden en blijven geïnformeerd.

In beide gevallen worden kinderen op de hoogte gehouden en blijven kinderen geïnformeerd. Het verschil zit in de mate waarin kinderen een stem krijgen voor het vormgeven van een blok met activiteiten of een bepaalde activiteit.

Advies

Als we kijken naar Maxi Axie en kinderparticipatie, kunnen er nog een aantal dingen

verbeterd worden. Maxi Axie komt tot stand door hoofdzakelijk het aanbod van de professional. Hierdoor valt Maxi Axie onder niveau 3 en in sommige gevallen onder niveau 4 van de meetlat. Om Maxi Axie onder niveau 5 of 6 van de meetlat te laten vallen zal er het volgende gedaan kunnen worden:

- *Kinderen bedenken het thema en activiteiten in een bepaald blok.* Mocht dit lastig zijn omdat de groep groot is, kunnen er keuze mogelijkheden gegeven worden waar kinderen uit mogen kiezen. Ook brainstormen over thema's en activiteiten geeft kinderen meer stem.
- *Kinderen helpen mee in de voorbereiding en tijdens de activiteit.* Dit kan door samen met de kinderen te kijken wat er nodig is en wat zij eventueel zelf daarin zouden kunnen betekenen. Daarnaast kunnen kinderen tijdens de activiteit taken krijgen. Laat ze deze zoveel mogelijk zelf kiezen.
- *Ieder kind heeft zijn of haar aandeel in het geheel.*

Als professional ben je ondersteunend en help je kinderen waar nodig. Als er in blokken gewerkt wordt, kan er ook voor gekozen worden om kinderen in groepjes te verdelen en dat ieder groepje een activiteit organiseert. Denk creatief, er zijn vele mogelijkheden om kinderopparticipatie tot stand te laten komen. Worden er per blok nieuwe groepen* gevormd, kan de professional het thema van tevoren al bedacht hebben. Dit is soms nodig om deze in de folders te plaatsen om kinderen enthousiast te maken. Het thema is dan al bedacht, echter de inhoud ervan kunnen kinderen goed bedenken en daarbij organiseren. Bij jongere kinderen kan er gekozen worden voor meer sturing van de professional. Kinderen van vier hebben ook ideeën en kunnen mee denken en helpen over en tijdens de activiteit. Hierbij is sturing van de professional echter in de meeste gevallen nodig. Maak de kinderen verantwoordelijk en motiveer ze om initiatief te nemen.

*Kijk voor een werkvorm over het maken van groepsafspraken in een nieuwe groep bij: 'landelijke methodieken'.

Inhoudelijke beschrijving activiteit/ methodiek.

Tijdsbestek/ tijdsplanning.

Een blok duurt 6 – 8 weken.

Contactpersoon.

Kinderwerkers Travers Welzijn:

Ingrid Schakelaar

Miny Westra

Marjolein Kerkhof

Muriël Winter

Annelies de Kloe

Meiden- en jongensgroep
(capaciteit- en competentiegericht werken)

Korte beschrijving activiteit:

Omdat er meerdere meiden en jongensgroepen zijn binnen Travers Welzijn, benoemen we ze onder één activiteit. We beschrijven er een paar apart en benoemen hierbij hoe de werkwijze is. De andere meiden en jongensgroepen hebben ongeveer hetzelfde concept, maar kan natuurlijk per groep verschillen in de praktijk.

Maxi girlzz club/ chill-out club Holtenbroek:

De Maxi girlzz club is een meidengroep voor meiden van 8 t/m 13 jaar. Deze groep meiden gaat bezig met onderwerpen en activiteiten die ze zelf graag willen doen bijvoorbeeld: een make-up workshop, dansen, sieraden maken, knutselen, een uistapje maken, zingen, gezellig film kijken etc. De meiden kiezen zelf de thema's en aan de hand daarvan wordt het blok gevuld.

Naast de Maxi Girlzz is er in Holtenbroek een club voor jongens. Het idee is hetzelfde alleen de inhoud zal anders zijn omdat jongens andere interesses hebben. De jongens bedenken ook zelf wat ze gaan doen bijvoorbeeld: een fiets opknappen, WII-competitie, timmeren en bouwen, achter de schermen van bedrijven in de wijk kijken, film kijken etc.

Er wordt gekeken naar wat de jongens en meiden willen doen en aan de hand daarvan maakt de professional de planning.

Leeftijd:

8 t/m 13 jaar

Meiden en jongensclub Kamperpoort:

Vanuit het jongerenwerk in de Kamperpoort wordt een meiden en jongensclub aangeboden. De tieners worden gestimuleerd om zelf inbreng te doen over welke activiteiten er moeten komen. De tieners mogen alles aangeven en vanuit daar kijkt de jongerenwerker naar de mogelijkheden die gecreëerd kunnen worden en biedt de faciliteiten aan.

Leeftijd:

11+

Uitgangspunten meetlat:

Binnen de meiden en jongens groepen krijgen de tieners/jongeren de vrijheid om zelf hun mening en ideeën weer te geven. De tieners/ jongeren bedenken en kiezen samen het thema en wat ze willen doen hierbij. Vervolgens geeft de professional een uitvoering aan dit thema. Hiermee komt deze activiteit om niveau 3 dat gaat over het raadplegen van kinderen, in dit gevallen de tieners/ jongeren. Anderzijds zit de activiteit ook deels op niveau 4 gezien het feit dat de tieners/ jongeren het thema bedenken en hierover meebeslissen.

Advies:

Om tot niveau 6 te komen op de meetlat is het van belang dat de tieners/ jongeren zelf de verantwoordelijkheid krijgen en nemen tot het organiseren van de activiteit(en). Hierin kunnen ze de professional om advies vragen en ook samen met de professional dingen regelen. Feit blijft dat de tieners/ jongeren de verantwoordelijkheid hebben over de organisatie en de uitvoering van de activiteit.

De houding van de professional draagt bij aan het behalen van een hoger niveau. De houding van de professional is terughoudend, motiverend en ondersteunend. Dit nodig om tieners/ jongeren de kans en ruimte te geven om te participeren. *Zie voor meer uitleg over de houding: theorie kinderparticipatie.*

Inhoudelijke beschrijving activiteit/ methodiek.

Contactpersoon.

Annelies de Kloe – Holtenbroek

Christianne Schram – Kamperpoort

Kinderpersbureau
(capaciteit- en competentiegericht werken)

Korte beschrijving activiteit:

Het kinderpersbureau is speciaal opgericht om kinderen een stem te geven. Via een krant, een radioprogramma, een televisieprogramma of een website kunnen kinderen vertellen wat ze belangrijk vinden en hoe ze over bepaalde dingen. Ze gaan daarbij als echte journalisten (redacteuren) aan het werk. Samen met de begeleiders (eindredacteuren) en de hoofdredacteur vormen ze een redactie.

Tijdens hun werkzaamheden voor het kinderpersbureau maken de deelnemende kinderen kennis met de verschillende aspecten van media en mediagebruik en thema's uit de maatschappij. Afhankelijk van het medium wordt hun taalvaardigheid bevorderd of wordt een beroep gedaan om op visuele of auditieve wijze uitdrukking te geven aan hun ideeën. In alle gevallen speelt de multimedia computer een centrale rol. Omdat de kinderen zich inleven in hun rol als verslaggever/redacteur en de taken vrij concreet zijn, kost het aanleren van nieuwe computervaardigheden hen weinig moeite. Dankzij deze van 'levensecht-leren' stappen ze spelenderwijs over leerdrempels heen, omdat ze gemotiveerd en gestimuleerd worden. In een 'prestatiegerichtte omgeving' met een uitdagend doel voor ogen, is het gemakkelijker om je best te doen. Daar komt bij dat de kinderen naar aanleiding van hun opdracht om een item te maken, zich toeleggen op het verzamelen van informatie en het vormen van een mening. Ze stappen af op sleutelfiguren bij instanties en raken geleidelijk aan vertrouwd met regels van de lokale democratie en politiek, ofwel de samenleving en maatschappij.

Het doel van het kinderpersbureau is een dialoog op gang te brengen tussen de kinderen en de mensen in hun buurt. Dit doen ze aan de hand van een zelfgekozen thema, zoals 'veiligheid' of 'beroepen'. Ze steken hierdoor niet alleen veel op over hun buurt/ leefomgeving, maar leren ook veel op communicatief gebied. Ze leren bijvoorbeeld informatie te selecteren, te telefoneren, interviewen (luisteren en vragen stellen), schrijven, typen en samenwerken. En andersom leren de volwassenen van de kinderen. Kinderen hebben namelijk vaak oog voor zaken waar volwassenen niet opletten. Kinderpersbureau is de gelegenheid om een wijk- en gemeentegerichte samenwerking tussen onderwijs, club- en buurthuiswerk en lokale media te stimuleren.

Doel:

- Kinderen leren hun wijk beter kennen.
- Kinderen in gesprek brengen met mensen in de wijk, wethouders, politie, winkeliers etc.
- Vergroten van de sociale competenties.

Leeftijd:

Kinderen uit groep 5 t/m 8 van de basisschool.

Uitgangspunten meetlat:

Als we het kinderpersbureau naast de meetlat leggen kunnen we concluderen dat het kinderpersbureau onder niveau 4 van de meetlat valt. Kinderen kiezen zelf thema's die behandeld worden, maar het initiatief komt vanuit de professional. De praktijk bevestigt dit. Kinderen wordt de ruimte gegeven om hun mening en ideeën weer te geven. Kinderpersbureau is zeker kinderp participatie, maar kan echter niet onder niveau 6 van de meetlat vallen, zie *advies*.

Advies:

Om kinderpersbureau onder niveau 6 van de meetlat te laten vallen is het volgende belangrijk:

- Het initiatief ligt bij kinderen. In bepaalde mate gebeurt dat op dit moment. Kinderen kiezen de thema's en werken vanaf hier verder. Wat echter nog een punt is waar veel te behalen valt, is dat kinderen zelf het initiatief nemen om bijvoorbeeld een bepaald medium te gebruiken en hieraan een thema te koppelen.
- Kinderen organiseren. Als kinderen zelf de materialen regelen, afspraken maken en plannen onder begeleiding van de professional, zullen ze verantwoordelijkheid nemen.
- De houding van de professional is: terughoudend, licht sturend waar nodig, motiverend en begeleidend. Door deze houding aan te nemen zullen kinderen eerder initiatief nemen en verantwoordelijkheid nemen.

Kinderpersbureau is gericht op kinderp participatie, maar kan met bovengenoemde punten een stap vooruit maken.

Inhoudelijke beschrijving activiteit/ methodiek.

Contactpersoon.

Rozemarijn Schoot, projectmedewerker Travers Welzijn

Jongerencentrum (ABC- methodiek)

Korte beschrijving activiteit:

Binnen het jongerenwerk zijn er 3 grote jongerencentra. Dit zijn: Rezet in Zwolle-Zuid, Jongerencentrum Aa- huis en tot slot het jongerencentrum Level Z in Stadshagen. Daarnaast zijn er 3 jeugdhonken: jeugdhonk de Vlasakkers in Dieze, Jeugdhonk in Kamperpoort en het Jeugdhonk in Rembrandtien.

Level Z heeft de kinderen/ jongeren vanaf het begin af aan meegenomen in het proces en heeft hiermee een goede en concrete start gemaakt met kinder- en jongerenparticipatie. Level Z werkt vanuit de ABC- methodiek. Hierom zullen we de werkwijze van Level Z beschrijven, omdat dit een goed voorbeeld is van kinder- en jongerenparticipatie op niveau 6 van de meetlat. Bij de andere jongerencentra wordt ook gewerkt aan participatie, maar werken nog niet duidelijk vanuit een methodiek gekozen.

Level-Z is opgericht voor en door jongeren van Stadshagen. Op dit moment zijn ze met 46 vrijwilligers in de leeftijd van 9 t/m 23 jaar. De vrijwilligers mogen zelf beslissen welke activiteiten ze organiseren en hoe ze hun jongerencentrum inrichten. Zij weten zelf het beste wat ze willen. Bij het bouwen van hun jongerencentrum is daarom al rekening gehouden met de eisen van de jongeren in de wijk. De jongeren denken en praten mee over het beleid en beslissen zelfstandig over de dagelijkse gang van zaken binnen het jongerencentrum.

De vrijwilligers zijn verdeeld in 11 verschillende werkgroepen. De ene werkgroep organiseert dan bijvoorbeeld sportactiviteiten, de andere werkgroep beheert de website en weer een ander plant activiteiten. Het jongerencentrum heeft twee jongerenwerkers en een beheerder van Travers Welzijn die hun hierbij ondersteunen.

Tienerbezoekers: 9 – 13 jaar.

De tienerbezoekers nemen deel aan de activiteiten die er voor de tieners worden georganiseerd.

Actieve tienerbezoekers: De actieve bezoeker draagt bij aan werkzaamheden binnen het jongerencentrum. Er wordt geholpen met opruimen en bardienst draaien. De tieners worden tijdens openingstijden ingezet. Een tiener- of jongeren vrijwilliger helpt diegene dan. De actieve bezoeker wordt niet ingeroosterd, maar kan wel ingezet worden om te helpen in het jongerencentrum. Op het moment dat de tiener hiervoor kiest is het niet vrijblijvend meer en wordt er van hem verwachten verantwoordelijkheid te nemen voor de uitvoering van de taak. De actieve tienerbezoeker kent de basistaken en weet wat er van hem of haar verwacht wordt. De actieve tienerbezoeker heeft alleen praktische taken.

Doel:

- Verantwoordelijkheid nemen
- Afspraken nakomen
- De kinderen/ jongeren klaarstomen voor de maatschappij door aan sociale competenties te werken.

- De kinderen/ jongeren kunnen stabiel meedraaien in de maatschappij en leren vaardigheden om gebeurtenissen aan te kunnen.

Leeftijd:

9 - 23 jaar.

Uitgangspunten meetlat:

Als we de werkwijze binnen het jongerencentrum Level Z bekijken, is het een goed voorbeeld van tiener/ jongeren participatie. Het initiatief ligt bij de tieners/ jongeren en de professional is ondersteunend. Deze werkwijze is onder te verdelen in niveau 6 van de meetlat. De tieners/ jongeren organiseren zelf en zijn verantwoordelijk hiervoor. De tieners/ jongeren worden vrijgelaten en de professional is er voor advies. Dat zijn precies de punten die belangrijk zijn bij het hoogste niveau van de meetlat.

De professionals hebben daarnaast een houding die bijdraagt aan het behalen van dit niveau. Terughoudend, motiverend en ondersteunend is wat er nodig is om jongeren te laten participeren. *Zie voor meer uitleg over de houding: theorie kinderparticipatie.*

Advies:

De werkwijze binnen Level Z valt onder het hoogste niveau van de meetlat. Daarnaast werken de professionals steeds verder aan het ontwikkelen van participatie, een advies is hierdoor niet nodig. De werkwijze binnen Level Z is een mooi voorbeeld van vormgeving en uitvoering van participatie. De kinderen/ jongeren zijn vanaf het begin, dus bij opbouw van het centrum, al betrokken bij beslissingen en hiermee is Level Z participatie begonnen.

Inhoudelijke beschrijving activiteit/ methodiek.

Contactpersoon:

Hanneke Timpers

De bakfiets
(capaciteit- en competentiegericht werken)

Korte beschrijving activiteit:

De 'bakfiets' is een fiets met een bak vol aan spelmateriaal voor kinderen en tieners. De werkers van Travers Welzijn gaan na schooltijd verschillende buurten en straten in Zwolle-Zuid bij langs met de bakfiets. De bakfiets is ingericht met spel en sport attributen. Kinderen in de leeftijd van 6 tot 12 jaar kunnen spullen lenen en worden gestimuleerd door de werkers om samen te spelen. Dit samenspelen wordt de "fair play" manier te noemen.

Doel:

- Stimuleren van gebruik van openbare speelplaatsen in de buurt
- Omgang stimuleren tussen verschillende groepen kinderen/tieners en andere bewoners in de buurt.
- Stimuleren van "fair play" tussen kinderen/tieners in de buurt.
- Aanbod vergroten van buurtgerichte activiteiten voor kinderen
- Contacten leggen met ouders/andere bewoners in de buurt en laten participeren in buurtgerichte kinderactiviteiten.

Tijdens de bakfietsmiddagen wordt er ingespeeld op actuele thema's en feesten. Bijvoorbeeld de nationale buitenspeeldag, Sinterklaas of kerst. De bakfiets is een laagdrempelige manier om contacten te leggen en is een herkenbaar middel voor kinderen en ouders. De bakfiets is echter erg klein en de mogelijkheden om verschillende sport en spel attributen er in te vervoeren zijn beperkt.

De bewoners van Zwolle- Zuid kunnen de bakfiets een ochtend of middag lenen voor hun eigen straat. Het is de bedoeling dat dan alle kinderen uit de straat gebruik mogen maken van het spelmateriaal en dat er toezicht is van de volwassen bewoners.

Leeftijd:

6 – 12 jaar.

Uitgangspunten meetlat:

Als we kijken naar de bakfiets en kinderp participatie kunnen we concluderen dat de bakfiets onder niveau 4 van de meetlat valt. De professional neemt het initiatief om met de bakfiets door de buurt te gaan, de kinderen kunnen zelf kiezen welke attributen ze willen gebruiken. De bakfiets is een middel om kinderen te laten spelen en vooral samen te laten spelen. De kinderen kunnen zelf kiezen wat en met wie ze gaan doen, dat laat zien dat kinderp participatie zeker op z'n plaats is. Kinderen nemen echter niet zelf het initiatief om met de bakfiets de straat rond te gaan. Hierdoor valt de bakfiets niet onder niveau 5 of 6 van de meetlat. Wel is er een mogelijkheid dat buurtbewoners (dus ook kinderen) de bakfiets zelf kunnen inzetten en gebruiken. Pas als dat het geval is, is er sprake van niveau 5 of 6 van de

meetlat. Organiseren kinderen alles zelf is er sprake van niveau 5, is er begeleiding van een volwassene is er sprake van niveau 6.

Advies:

Om de bakfiets onder niveau 6 van de meetlat te laten vallen moet het initiatief bij kinderen liggen. Als blijkt dat kinderen de bakfiets erg leuk vinden, zou de professional de ruimte kunnen geven dat kinderen zelf een moment kunnen kiezen om de bakfiets te gebruiken. Dit kan onder begeleiding van de professional, maar de kinderen nemen initiatief en helpen met het organiseren.

De bakfiets kan ook een andere vorm aannemen door hem te vervangen voor een bolderkar, SRV- wagen, kar, etc. Wanneer je de uitgangspunten van de meetlat in acht houdt en je geeft je eigen werkvorm weer zoals deze ook door de bakfiets wordt uitgevoerd, is daarmee ook participatie te behalen.

Inhoudelijke beschrijving activiteit/ methodiek.

Tijdsbestek/ tijdsplanning.

Passend in het tijdsbestek van je bijeenkomst. Activiteit kan al naar gelang ingekort of juist langer gemaakt worden.

Contactpersoon:

Miny Westra

Tienerwerkgroep (ABC- methodiek)

Korte beschrijving activiteit:

De tienerwerkgroep is een onderdeel van het jongerencentrum level Z.

In de tienerwerkgroep zijn tieners vrijwilliger. Binnen de tienerwerkgroep is het duidelijk wat de tieners kunnen en wat hun taken zijn. Ze leren bijvoorbeeld om achter de bar te staan of corvee taken uit te voeren. Het is hierdoor niet meer nodig dat er een jongere als vrijwilliger naast staat. De vrijwillige tiener helpt juist de (actieve) tienerbezoekers. Binnen de tienerwerkgroep krijgen tieners ook 'abstracte taken'. Hier leren ze vooruit te denken, en te plannen. Hoe gaan ze voor de (actieve) tienerbezoekers een leuk programma aanbieden op de tienermiddag etc.

Tienerparticipatie is een voorbereiding op jongerenparticipatie:

Jongeren vrijwilligers:

Als jongeren vrijwilliger is het nodig om de ABC- methodiek te begrijpen en weten wat er verwacht wordt.

- De tiener vrijwilligers begeleiden de tienerbezoekers
- De jongeren vrijwilligers begeleiden de tiener vrijwilligers
- De beroepskrachten/stagiaires begeleiden de jongeren vrijwilligers.

Doel:

- Kennismaken met de ABC- methodiek.
- De tieners leren verantwoordelijkheid nemen.
- De tieners werken toe naar het worden van jongeren vrijwilliger.

Leeftijd:

- Voor tieners van 9-12 jaar; dit is een voorbereiding op de jongerenparticipatie. Ze maken hier kennis met de methodiek die ze bij de jongeren gebruiken.

Uitgangspunten meetlat:

De tienerwerkgroep is te vergelijken met de werkzaamheden binnen Level Z (eerder beschreven). De tienerwerkgroep krijgt verantwoordelijkheden en werkt er naar toe om straks een jongerenvrijwilliger zijn. De tieners zijn zelf enthousiast om in de tienerwerkgroep te komen en doen dit naar eigen initiatief. De professional helpt en is ondersteunend. Als we deze punten langs de meetlat zetten, valt de tienerwerkgroep zeker onder niveau 6 van de meetlat. Er wordt toegewerkt naar het organiseren en plannen van activiteiten. De tieners nemen hierbij initiatief, daarnaast wordt er verantwoordelijkheid genomen.

Advies:

De tienerwerkgroep is een goed voorbeeld van participatie. De tieners wordt geleerd om toe te werken naar een jongeren vrijwilliger. Net als de eerder beschreven werkwijze binnen Level Z, is dit een goed voorbeeld van participatie op het hoogste niveau van de meetlat.

Inhoudelijke beschrijving activiteit/ methodiek.

Contactpersoon.

Hanneke Timpers

Schatkistenspel
(capaciteit- en competentiegericht werken)

Korte beschrijving activiteit:

Het schatkistenspel vindt plaats in de straatfinale van wijkschat en de buit van zuid en is ontwikkeld voor kinderen. Wijkschat vindt plaats in de Kamperpoort en de buit van zuid in Zwolle Zuid. Tijdens huisbezoeken worden de buurtbewoners geïnterviewd over hun buurt of wijk.

Tijdens de huisbezoeken worden ouders ook geïnformeerd over de kinderactiviteiten die plaats vinden tijdens de finale avond. Op deze manier worden zowel ouders als kinderen enthousiast gemaakt om naar de straat finale te komen.

Spelvorm:

Bij aanvang worden de kinderen op een geheimzinnige manier ontvangen in de schatkamer. Daar wordt nog niets gezegd over wat de bedoeling is, maar krijgen de kinderen (die dat willen) een piratenzakdoek, een ooglapje en een zak met gouden dukaten.

Er wordt aan de piraten (kinderen) uitgelegd dat het schatkistenspel gespeeld zal worden en op deze manier kunnen vertellen wat ze wel en niet leuk vinden in de wijk. De gouden dukaten zijn hierbij belangrijk. Deze moeten zorgvuldig verdeeld worden over de zaken die zij van belang achten. Op de grond liggen verschillende activiteiten, zowel geschreven als geïllustreerd met een tekening. Ieder kind mag om de beurt zijn 5 gouden dukaten verdelen. Dat mag allemaal bij 1 activiteit, maar ook verdeeld over 5 of minder activiteiten. De

verschillende activiteiten zijn bijvoorbeeld: knutselen, spelletjes, zingen, schilderen, computeren, koken etc. De activiteit die de meeste gouden dukaten “scoort” zal als activiteit georganiseerd worden door een kinderwerker.

Wanneer dit gedeelte is afgerond wordt er naar de volgende stap gegaan. Dit verloopt via een viertal thema's.

1. Mijn buurmeisje en/of jongetje (Vertaling Sociale cohesie)
2. In mijn buurtje (Vertaling leefbaarheid)
3. Waar ik woon (Vertaling veiligheid)
4. In mijn buurtje is het heel gewoon dat (Vertaling leefregels)

Bij elk thema staan 5 mogelijkheden benoemd en getekend. Daarbij staat een echt schatkistje om de dukaten in te doen.

1. Mijn buurmeisje en/of buurjongetje: **Sociale cohesie**

- Ken ik wel, maar speel er eigenlijk niet mee
- Ken ik natuurlijk heel goed! We spelen vaak samen!
- Is wel oké, maar ik speel eigenlijk meestal met andere kinderen (school, familie)
- Heb ik die?
- En ik spelen altijd samen met een heel groepje uit de buurt

2. In mijn buurtje: **Leefbaarheid**

- Is het leuk & gezellig wonen
- Is het wel oké
- Is niets te beleven voor kinderen
- Kan ik lekker naar de speeltuin om te spelen of te voetballen
- Is het lekker schoon op straat

3. Waar ik woon: **Veiligheid**

- Rijden de auto's te hard
- Ben ik wel eens bang op straat
- Passen we een beetje op elkaar
- Gebeuren geen gekke dingen
- Durf ik best in m'n eentje over straat

4. In mijn buurtje is het heel gewoon dat we: **Leefregels**

- Hallo tegen elkaar zeggen
- Voorzichtig zijn met elkaars spulletjes
- Geen rommel op straat gooien maar in de prullenbak
- Aardig zijn voor elkaar
- Elkaar helpen
- ...
- ...

Vervolgens wordt er een schatkaart “open vragen” genoteerd.

- ✓ Wat zou ik graag anders willen zien in mijn buurtje? (Vertaling actiepunten bedenken welke bij uitvoering een bijdrage leveren aan een betere leefbaarheid en/of veiligheid in uw straat?) Tevens vormt deze vraag het uitgangspunt voor de STRAATPRAAT*!
- ✓ Talenten van de kinderen
- ✓ Uitkomsten activiteit
- ✓ Uitkomsten 4 items

***STRAATPRAAT:** Deze kinderen vormen ter plekke een Straatraad. Zij zullen proberen om op een ander moment bij elkaar te komen om het antwoord op de vraag “wat zou ik anders willen zien in mijn buurtje” te geven. Ze bekijken de mogelijkheden, winnen informatie in bij buurtbewoners, gemeentes en andere instanties. Ze ondernemen actie om tot een betere buurt te komen voor de kinderen!

De STRAATPRAAT wordt begeleid door het kinderwerk.

Naderhand wordt er samen met de kinderen de uitkomsten gepresenteerd aan andere buurtbewoners.

Doel:

- Kinderen geven hun mening over hun eigen straat, buurt, wijk
- Kinderen denken mee in wijkontwikkeling (straatpraat)

Leeftijd:

4 – 12 jaar

Uitgangspunten meetlat:

Als we kijken naar het schatkistenspel en kinderparticipatie is te meten dat het spel onder niveau 4 van de meetlat valt:

- *Het initiatief/ idee ligt bij volwassenen, kinderen beslissen mee.*
- *Kinderen worden op de hoogte gehouden van het hoe en waarom; kinderen worden en blijven geïnformeerd.*

Het doel van het spel is duidelijk gericht op kinderparticipatie, het initiatief ligt echter bij de professional en dat maakt dat het geen kinderparticipatie niveau 6 is. Daarnaast zal de vervolg activiteit georganiseerd worden door de kinderwerker. De straatpraat is echter wel onder te verdelen in niveau 6 van de meetlat. Het initiatief komt niet helemaal van de kinderen zelf, maar de straatraad wordt gevormd door kinderen die zelf enthousiast zijn. Daarnaast gaan kinderen zelf onderzoeken in hun buurt wat de bewoners en kinderen anders willen.

Advies:

Het schatkistenspel zal niet uit initiatief van kinderen zelf komen. Het spel is gericht op kinderparticipatie. Het aandeel van kinderen in vervolg activiteiten zal echter wel groter worden. Door samen met de kinderen tijdens het spel af te spreken om de activiteit samen te organiseren, zal deze activiteit onder niveau 6 van de meetlat vallen. Kinderen hebben dan gekozen welke activiteit zij willen en voeren deze uit onder begeleiding van de professional. Dus vanuit het schatkistenspel op niveau 4 kan gewerkt worden naar niveau 6, door afspraken te maken voor de volgende keer en kinderen hier de verantwoordelijk en het initiatief voor te laten nemen.

Inhoudelijke beschrijving activiteit/ methodiek:*Materialen:*

- Kistjes
- Kaartjes met verschillende thema's
- Gouden munten
- Papier, kleurplaten, stiften

Contactpersoon:

Miny Westra en Ingrid schakelaar

Kinderplatform

(capaciteit- en competentiegericht werken)

Korte beschrijving activiteit:

We gebruiken voor de uitleg het kinderplatform in Zwolle Zuid. Deze is echter nog niet in de uitvoering daardoor is het een activiteit met een kans.

Het Kinderplatform is een door kinderen georganiseerde bijeenkomst waar kinderen met ondersteuning van een professional structureel kunnen meepraten over hun eigen leefomgeving. De kinderen bepalen zelf thema's (via schoolambassadeurs), gastsprekers etc. Het Kinderplatform sluit, waar dit mogelijk en zinvol is, aan bij bestaande netwerken in de wijk zoals het wijkplatform, preventienetwerk etc. Het kinderplatform komt elke 6 weken bij elkaar onder leiding van de kinderwerker met stagiaires

Doel:

- Kinderen structureel inspraak geven in en over hun eigen leefomgeving.
- Inzicht geven in wijkprocessen, mogelijkheden en gemeentelijke structuren.
- Kinderen op 'professionele' wijze mee laten denken over straat, buurt, wijk en stad.
- Sociale cohesie onder kinderen bevorderen.
- Kinderen leren rekening te houden met het belang van de ander en die van jou. Kinderen komen tot 'n gezamenlijk doel, waarbij ze leren dat je soms het doel van 'n ander boven die van jezelf kunt stellen.
- Onderwijs aan laten sluiten bij de vrije tijd en thuissituatie van kinderen.
- Kinderen krijgen de mogelijkheid om levensecht te leren binnen concrete handelingssituaties.
- Kinderen krijgen de gelegenheid om sociale competentieaspecten te oefenen en waar mogelijk uit te breiden.
- Kinderen verbinden kennis en ervaringen uit hun eigen leven met nieuwe leerervaringen, wisselen ervaringen uit met anderen. De leeractiviteit sluit deels aan bij de bekende leef- en ervaringswereld van de kinderen, maar daagt deels ook uit tot nieuwe ervaringen.

Kinderraad

De brede scholen starten elk met een kinderraad. Deze kan elke brede school zelf invullen naar eigen wens en behoefte. Er kan b.v. een verkiezing in de school worden gehouden. De bijeenkomsten van de kinderraad op school gebeuren onder voorzitterschap van de directeur en brede school coördinator.

Vanuit deze kinderraad worden 2 leerlingen van groep 7 afgevaardigd die deelnemen aan

het wijkbrede kinderplatform.

Belangrijk is dat de groep 7 leerlingen weten dat zij ook deze rol krijgen.

Leeftijd:

Kinderen uit groep 7 van de basisschool.

Uitgangspunten meetlat:

Het kinderplatform in Zwolle Zuid moet nog gaan plaatsvinden. Uit de omschrijving kunnen wij echter concluderen dat kinderplatform onder niveau 6 van de meetlat valt:

- Het initiatief ligt bij kinderen.
- Kinderen beslissen samen met volwassenen.
- Volwassenen houden toezicht, laten kinderen vrij en zijn aanwezig voor advies bij beslissingen.
- Kinderen worden op de hoogte gehouden van het hoe en waarom; kinderen worden en blijven geïnformeerd.
- Ieder kind heeft zijn of haar eigen aandeel, maar doet dit naar eigen kunnen.

Kinderen nemen het initiatief om bij elkaar te komen en beslissen samen met de professional over de inhoud. De professional is hierbij ondersteunend. Ieder kind heeft zijn of haar eigen aandeel en doet dit naar eigen kunnen. Deze punten maken dat het kinderplatform valt onder het hoogste niveau van de meetlat. De uitkomsten en effecten zijn echter nog niet bekend, maar schept hoge verwachtingen. Daarnaast heeft het kinderplatform de kans om groter te worden.

Advies:

Kinderplatform valt onder het hoogste niveau van de meetlat. Omdat de activiteit nog niet is uitgevoerd volgens bovenstaand concept, is het advies om rekening te houden met het feit dat kinderen het initiatief nemen, kinderen verantwoordelijk gemaakt moeten worden en dat de houding van de professional zoals beschreven in de theorie belangrijk is.

Wanneer het kinderplatform uitgevoerd wordt volgens het concept, zal er een hoge mate van kinderparticipatie worden bereikt. Door dit gegeven heeft het kinderplatform dan ook een 'kans' om ingezet te worden als methodiek.

Inhoudelijke beschrijving activiteit/ methodiek.

Contactpersoon.

We gebruiken voor deze uitleg kinderplatform in Zwolle Zuid.
Contactpersoon is: Bianca van 't Hul.

Weerbaarheidsproject
(capaciteit- en competentiegericht werken)

Korte beschrijving activiteit:

Het weerbaarheidsproject is een bijzondere, niet alledaagse, vorm van jongerenwerk. Hierbij worden pedagogische inzichten gecombineerd met vechtsport. Didactische werkvormen vormen de basis voor dit succesvolle project. Het weerbaarheidsproject maakt gebruik van vechtsport om de sociale competenties van jongeren te vergroten.

Het doel:

Het maatschappelijke participatie niveau van jongeren vergroten

Nevendoelstellingen:

- Het vergroten van de mentale en fysieke weerbaarheid.
- Het oog krijgen voor gedragingen en houdingen van anderen door middel van groepsdynamica.
- Het ontdekken van de eigen fysieke en mentale grenzen, zowel als die van anderen (lezen van lichaamstaal en mimiek hoort daarbij).
- Jongeren aanzetten tot beweging en motiveren tot een gezonde levensstijl.

Het aanleren van vechttechnieken is van ondergeschikt belang, en slechts een instrument. Er wordt daarom gesproken van “**vechtsport als socialiserend kader**”.

Er zijn drie trainingsmomenten in een week. Daarnaast is de Dojo (Japanse term voor een ruimte waar krijgskunst beoefend wordt), in onderling overleg open voor jongeren die een vrijwillige begeleidende rol binnen het project hebben. Het betreft hier jongeren die de achtergronden van het project begrijpen en de deelnemers volgens de richtlijnen van de methodiek kunnen begeleiden. Deze jongeren “verdienen” de zaal en de extra aandacht van de coach buiten vaste openingstijden. Zo worden de jongeren beloond en positief bekrachtigd voor hun vrijwillige inzet en betrokkenheid.

Het zelfstandig en buiten openingstijden gebruik kunnen maken van de Dojo is een voorwaarde om het project over meer schouders te verdelen. Dit onderdeel van de methodiek in combinatie met een intensieve coaching van de vrijwilligers zal zorgen voor een sterk kader dat op termijn zelfstandig de uitvoer van de openingsmomenten op zich kan nemen. (nu gebeurt dat incidenteel met achtervang)

Methodiek binnen het weerbaarheidsproject.

Positieve bekrachtiging van gewenst gedrag is (naast de inzet van een bovengemiddelde vechtsport vaardigheid) een van de pijlers van de methodiek. De coach(es) grijpen elke gelegenheid aan om positieve gedragingen binnen de muren van de Dojo te benoemen. Soms centraal voor de hele groep om door middel van groepsdynamica de situatie en

gedrag te beïnvloeden. Door middel van contact (fysiek en verbaal) wordt er met de deelnemers een (training) aanbod vastgesteld. Onder dit aanbod ligt een individuele beginsituatie analyse te grondslag. Deze wordt door de coaches op basis van ervaring, scholing en kennis van vechtsport bepaald. De individuele expertise en kunde zorgt ervoor dat deze methodiek niet overdraagbaar is.

De afgelopen jaren is er erg veel tijd en energie gestoken in het overdragen van kennis en inzicht zodat het kader met eigen specifieke kenmerken en kennis binnen de kaders van mijn methodiek zelf het project kunnen vormgeven. Gebrek aan middelen vormt een bedreigen voor de enorme potentie waarover het kader inmiddels beschikt.

Psychologische theorieën (Carl Jung) ondersteunen het bekrachtigen van positief gedrag als een efficiënt middel om gewenst gedrag te gaan vertonen.

Samenwerkingsvormen (gebaseerd op vechtsport) zorgen voor een kader waarin jongeren worden gedwongen om efficiënt met elkaar om te gaan. Men is tijdens het trainen afhankelijk van elkaar. Dit zorgt voor inlevingsvermogen en verantwoordelijkheidsgevoel.

De trainingsavonden kennen een vrijblijvend karakter en worden gekenmerkt door een ontspannen en gezellige sfeer. Uit onderzoek blijkt deze veilige en gezellige sfeer een belangrijk motief om naar de Dojo te komen. Deze sfeer in combinatie met de rol van de coaches zorgt ervoor dat er binnen het weerbaarheidproject geen ongewenst gedrag plaatsvindt.

Wekelijks komen er tussen de 150 en 200 jongeren naar de Dojo. Met elke bezoeker worden afspraken gemaakt met betrekking tot de regels. Omdat de deelnemers intrinsiek gemotiveerd naar de Dojo komen is het maken van deze afspraken een formaliteit. Ook het naleven van de regels blijkt geen probleem.

Leeftijd:

Vanaf 12 jaar tot begin 20

Uitgangspunten meetlat:

Het weerbaarheidsproject streeft naar jongerenparticipatie met als middel vechtsport. Jongeren die vrijwillig een begeleidende rol hebben krijgen de kans om vaker gebruik te maken van de Dojo. De jongeren komen op eigen initiatief, maar het aanbod komt van de professional. De organisatie is daarnaast over het algemeen in handen van de professional. Dit maakt dat het weerbaarheidsproject onder niveau 4 van de meetlat valt:

- Het initiatief/ idee ligt bij volwassenen, jongeren beslissen mee.
- Jongeren worden op de hoogte gehouden van het hoe en waarom; kinderen worden en blijven geïnformeerd.

Het project is gericht op participatie, maar doordat de jongeren zelf niet organiseren kan het project niet onder een hoger niveau van de meetlat vallen dan niveau 4.

Advies:

Om het weerbaarheidsproject onder niveau 6 van de meetlat te laten vallen, kan het volgende gedaan worden:

- Jongeren helpen met de organisatie en helpen mee met het vormgeven van de trainingen.
- Iedere jongere heeft een aandeel in het geheel.

Jongeren komen op eigen initiatief. Door bovengenoemde punten door te voeren kan het weerbaarheidsproject geheel onder niveau 6 van de meetlat vallen.

Inhoudelijke beschrijving activiteit/ methodiek.

Contactpersoon:

Patrick van Neerden

Bijlage 5 – uitwerking landelijke methodieken

Landelijke activiteiten.

De landelijke methodieken/activiteiten sluiten erg aan bij het huidige aanbod dat binnen Travers Welzijn aanwezig is. Zo wordt landelijk vaak een kinderpersbureau, kinderraad en kinderplatform uitgevoerd. De verschillen zitten hem alleen in dat het aangepast is voor een speciale wijk of buurt. Om kinderparticipatie na te streven is de houding van de professional belangrijk. Deze houding is echter niet onder te verdelen in een methodiek of activiteit. Het vraagt van de professional om hier bewust mee bezig te zijn. Door ruimte te geven aan de ideeën van kinderen en hier op in te spelen, zullen er activiteiten naar voren komen. Dit kan bijvoorbeeld door samen met kinderen te 'brainstormen' over wat de activiteit voor volgende week. Het is belangrijk om hierbij motiverend te zijn en de kinderen verantwoordelijk te maken. Dit verantwoordelijk maken kan al door te zeggen: "jullie zijn hiervoor verantwoordelijk en ik zal jullie ondersteunen." Kinderen zullen zich belangrijk gaan voelen en enthousiast worden over het organiseren van de activiteit.

Nadat er een idee is (ontstaan) voor een activiteit is de taak van de kinderen nog niet klaar. Het organiseren voor en tijdens de activiteit ligt ook in de handen van kinderen. De mate waarvan is echter afhankelijk van de leeftijd. Bij een vierjarige zal de professional meer moeten sturen dan bij een tienjarige. Voorbeelden van activiteiten waar sprake is van kinderparticipatie zijn als volgt:

Groepsafspraken

Korte beschrijving activiteit:

Wanneer er een nieuwe groep kinderen gevormd is, zullen er groepsafspraken gemaakt moeten worden. Dit is vooral belangrijk op het moment dat de groep een wat langere tijd samen zal zijn tijdens bijvoorbeeld activiteiten. Het maken van groepsafspraken is het begin van kinderparticipatie. Het initiatief komt niet helemaal van kinderen, maar de professional zal het wel zo kunnen brengen. De professional zal bijvoorbeeld bij de eerste activiteit het volgende kunnen zeggen: "Fijn dat jullie er allemaal zijn. We gaan er met z'n allen een leuk blok van maken. We zullen 6 keer met elkaar leuke dingen gaan doen en het is belangrijk dat we het samen leuk hebben. Voordat we gaan beginnen wil ik graag van jullie weten hoe we het leuk gaan houden samen." Door op deze manier de groep te vragen naar wat zij belangrijk vinden om het leuk te houden samen, zullen er waarschijnlijk afspraken naar voren komen. De professional is sturend geweest, maar het uiteindelijke idee komt van de kinderen.

Doel:

- Op een speelse manier de groepsafspraken met de kinderen doornemen.

Leeftijd:

4 t/m 12 jaar

Advies:

Hoe je de groepsafspraken met de kinderen gaat maken, welke werkvorm, hangt geheel van jezelf en/ of de groep af. Bij inhoudelijke beschrijving van de activiteit wordt een voorbeeld gegeven. Belangrijk, bij welke werkvorm dan ook, is dat het de afspraken van de kinderen zijn en blijven en dat er wat mee gedaan wordt en ook kan worden.

Inhoudelijke beschrijving activiteit.

Beschrijving activiteit:

Je zet iedere groepsafpraak(regel), die kinderen bedacht hebben, op een papiertje. De papiertjes doe je in een doos/ pot.
Ga met de kinderen in een kring zitten. Vorm groepjes van minimaal 2 kinderen en laat ze een groepsafpraak uitbeelden. Je laat de kinderen een briefje pakken en uitbeelden. De groep die het raadt krijgt het briefje. De groep met de meeste briefjes heeft gewonnen.

Tijdsbestek/ tijdsplanning:

Passend in het tijdsbestek van je bijeenkomst. Activiteit kan al naar gelang ingekort of juist langer gemaakt worden.

Materialen:

- Pen
- Papier

Kookproject

Korte beschrijving activiteit:

Kinderen vinden koken vaak een leuke activiteit om te doen. Komt er bijvoorbeeld tijdens het 'brainstormen' naar voren dat de kinderen graag willen koken, kan de professional dit als middel inzetten voor kinderparticipatie. In de inhoudelijke beschrijving van de activiteit staat hoe de activiteit uitgevoerd dient te worden.

Doel:

- Kinderen nemen verantwoordelijkheid en organiseren de activiteit

Leeftijd:

4 t/m 14 jaar

Inhoudelijke beschrijving activiteit.

Beschrijving activiteit.

Laat de kinderen samen een recept uitkiezen. Dit kan door ze eerst hun eigen ideeën te laten horen. Komen ze er op deze manier niet uit, kan er een receptenboek tevoorschijn worden gehaald. Als het recept duidelijk is worden er afspraken gemaakt over wie, wat, wanneer gaat halen. Dit kan bijvoorbeeld door (als de groep groot is) groepjes te maken. Groep 1 haalt boodschappen, groep 2 is verantwoordelijk voor een gezellige eetruimte en groep 3 bedenkt een activiteit voor tijdens het koken(denk hierbij aan samen zingen, of als het eten in de oven zit om dan spelletjes te doen). Deze indeling wordt door de kinderen zelf gedaan en de kinderen geven aan wat er allemaal gedaan moet worden. Hierbij kan de professional sturend zijn als de groep terughoudend is.

Tijdsbestek/ tijdsplanning:

Passend in het tijdsbestek van je bijeenkomst. Activiteit kan al naar gelang ingekort of juist langer gemaakt worden.

Materialen:

- receptenboek

Interviewen

Korte beschrijving activiteit:

Bij het vormgeven van een nieuw blok of activiteit kan het bruikbaar zijn om kinderen elkaar te laten interviewen. Op deze manier zijn kinderen samen bezig met het vormen van ideeën en maken ze ook meteen kennis met elkaar.

Kinderen gaan andere kinderen in de buurt/wijk of school interviewen over bijvoorbeeld een nieuw blok met activiteiten, nieuwe speelplek etc. Van tevoren zijn er vragen gemaakt samen met een groepje kinderen die gaan interviewen. Er kan ervoor gekozen worden dat het groepje kinderen deuren bij langs gaat waar kinderen wonen. Op deze manier worden ook kinderen bereikt die niet of weinig deelnemen aan activiteiten. Zorg wel dat er genoeg begeleiding aanwezig is voor eventuele ondersteuning.

Doel:

- kinderen actief betrekken bij het onderwerp. Inventariseren van ideeën en informatie verzamelen. Kinderen worden daarnaast verantwoordelijk gemaakt voor bijvoorbeeld de inhoud van een blok met activiteiten.

Leeftijd:

ca. 8 t/m 14 jaar

Inhoudelijke beschrijving activiteit.

Beschrijving activiteit.

Stel een groepje (of meerdere) samen die gaan interviewen. Zorg ervoor dat ze zelf enthousiast zijn om te interviewen en laat de kinderen eventueel zelf groepjes maken. Leg uit wat het doel is van het interview en dat ze zo mogen helpen met het nieuwe blok, de activiteit etc.

Maak samen met het groepje kinderen vragen voor het interview. Er kan van tevoren door de professional al voorbeeld vragen zijn bedacht of vragen die sowieso aanbod moeten komen. Denk aan vragen als: "Wat vind je van...?" "Wat vind je leuk om te doen?" maar ook gesloten vragen waarin keuzes worden gegeven voor bijvoorbeeld thema's. Maak afspraken over waar en wanneer de interviews plaats zullen vinden en wie, wat doet. Zorg er daarna voor dat de vragen op papier komen en dat de kinderen antwoorden op kunnen schrijven.

Tijdsbestek/ tijdsplanning:

Passend in het tijdsbestek van je bijeenkomst. Activiteit kan al naar gelang ingekort of juist langer gemaakt worden.

Ganzenbordspel

Korte beschrijving activiteit:

Kinderen spelen een levensgroot ganzenbord. Het bord bevat vakjes, waarvan sommigen met vragen. De professional kan eventueel samen met kinderen vragen opstellen die er gesteld kunnen worden. Het ganzenbordspel is een bruikbaar middel om achter de mening en behoefte van kinderen te komen. Kinderen kunnen spelenderwijs hun mening geven.

Doel:

- inventariseren wat kinderen willen en belangrijk vinden.

Leeftijd:

4 t/m 12 jaar

Inhoudelijke beschrijving activiteit.

Beschrijving activiteit.

Vorbereiding: Maak of gebruik een levensgroot ganzenbord. Afhankelijk van de grote van het levensgrote ganzenbordspel worden er verschillende vragen gemaakt. Denk aan vragen als: "als jij iets zou mogen veranderen aan het wijkcentrum, wat zou dat dan zijn?" "Noem drie dingen die je hier het liefst doet", "noem een regel waar je het (niet) mee eens bent". De inhoud van de vragen zijn afhankelijk van wat je wilt bereiken. Voor de voorbereiding en uitvoering van het spel kan een groep kinderen eventueel helpen. Laat de kinderen bijvoorbeeld zelf het spel maken en bedenk samen met kinderen de vragen die er gesteld kunnen worden. Werk hierbij in groepjes zodat ieder kind een aandeel heeft in het geheel.

Kinderen spelen een levensgroot ganzenbordspel. Net als bij het bordspel zijn er een aantal vakjes waar een vraag wordt gesteld. De hoeveelheid hiervan is afhankelijk van de grote van het levensechte ganzenbord. Er kan ervoor gekozen worden dat kinderen in groepjes het spel spelen. Dit zorgt ervoor dat de drempel om antwoord te geven op vragen minder groot is. De werkwijze is hetzelfde als bij het originele ganzenbord. De kinderen zelf zijn de pion, als ze in groepjes spelen is een van het groepje de pion. Als een antwoord op een bepaalde vraag oppervlakkig is, is het belangrijk dat er doorgevraagd wordt.

Tijdsbestek/ tijdsplanning:

Passend in het tijdsbestek van je bijeenkomst. Activiteit kan al naar gelang ingekort of juist langer gemaakt worden.

Speeltuinbeleid

Korte beschrijving activiteit:

Voor het (her)inrichten van een speelplek voor kinderen is er een programma opgezet waar kinderparticipatie het uitgangspunt is. Het is een in de praktijk getoetste methode om kinderen vanuit een groot plan steeds concreter te laten denken. Een naar hun wensen gerealiseerde speelplek is het einddoel. Er is een concreet en werkbaar boek beschikbaar voor het werken met deze methode. Het boek is online te lezen via:

http://pjpartners.kpnis.nl/upload/96301_647_1233222691635-Kinderparticipatie_Speelruimtebeleid.pdf

Daarnaast is er van de NUSO een spel: en nu wij! Dit spel is gericht op kinderparticipatie, waarin kinderen worden uitgedaagd hun mening en wensen te geven over de inrichting, de organisatie of de activiteiten van hun speeltuin. Het is een spel; met quizvragen, tekenopdrachten, uitbeelden en verbodenwoord. Na drie kwartier staat de winnaar op zijn/haar eigen ideale speeltuin.

Dit spel geeft aanleiding om met de kinderen na te praten over de resultaten van het spel. De spelbegeleiders kunnen dieper ingaan op de antwoorden die gegeven zijn. Zo ontstaat er een goed inzicht in wat de kinderen daadwerkelijk vinden van hun speeltuin.

Het spel biedt de speeltuinbegeleiders en -vrijwilligers de gelegenheid de kinderen serieus te nemen in wat ze willen. Met de resultaten van het spel kunnen de speeltuinverenigingen bouwen aan een ideale speelplek voor de meest belangrijke gebruikers die er zijn, de kinderen zelf.

Het spel is gemaakt in opdracht van en in samenwerking met NUSO en PJPartners.

Aantal spelers: 2 - 4

Leeftijd: vanaf 8 jaar

Spelduur: ca. 45 minuten

Het spel is op te vragen bij Elske Heinen.

Bijlage 6:

Werkplan Mirjam Kamstra en Sayma Kuipers

Onderwerp: kindparticipatie in pedagogisch buurtklimaat.

Opdrachtgever:

Travers Welzijn

Naam: Elske Heinen

Adres: Koestraat 6

Postcode en plaats: 8011 NK Zwolle

Telefoon: 0387508321

Email: e.heinen@travers.nl

Travers Welzijn levert op alle terreinen een belangrijke bijdrage om straten, buurten en wijken leefbaarder te maken.

Situatie en probleemstelling:

Travers welzijn is werkzaam in wijken en buurten in Zwolle. Met de komst van het centrum jeugd en gezin (CJG) is Travers welzijn in samenwerking met andere organisaties bezig deze vorm te geven. Buurtnetwerk was voor de komst van het CJG een belangrijk factor in buurten en wijken. Buurtnetwerk is een overleg, waarin over waargenomen problemen bij kinderen en gezinnen gesproken wordt. Hierbij wordt er samen gezocht naar oplossingen voor deze problemen. Deze buurtnetwerken zijn door de komst van het CJG weggefallen. Nu zal er per stadsdeel één preventienetwerk komen dat wordt gekoppeld aan het CJG van het desbetreffende stadsdeel, in plaats van 'buurtnetwerk'. Deze stadsdelen bestrijken meerdere wijken met diverse doelgroepen en problemen, kansen en kwaliteiten. De vraag is hoe we binnen deze preventienetwerken de positie en participatie van kinderen (4-14 jaar) kunnen verstevigen, gekoppeld aan de uitgangspunten van het pedagogisch buurtklimaat. In een buurt met een gezond pedagogisch klimaat zijn bewoners op elkaar betrokken, kennen ze elkaar en delen ze gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor een positief opgroeklimaat voor kinderen. En als dat nodig is met hulp van wijkvoorzieningen. Een gezond pedagogische klimaat straalt positieve verwachtingen naar kinderen en jongeren uit, biedt ondersteuning, maar stelt ook voorwaarden en grenzen. Kinderen die opgroeien in een gezond pedagogisch buurtklimaat hebben minder kans op het ontwikkelen van probleemgedrag zoals alcoholgebruik en het plegen van strafbare feiten of maatschappelijke uitval zoals het vroegtijdig stoppen met de school (© nieuwsbrief CJG Zwolle [juni 2010])

Travers Welzijn kent diverse methodieken/ activiteiten die gericht zijn op kinderparticipatie. Er is binnen Travers Welzijn geen duidelijke visie op kinderparticipatie waardoor de medewerkers niet één lijn trekken betreffende kinderparticipatie en het inzetten van de bestaande methodieken/ activiteiten. De bestaande methodieken/ activiteiten staan los van elkaar, zijn onvoldoende bekend en niet direct inzetbaar in alle wijken. De doelstelling van het onderzoek is om deze methodieken/ activiteiten bij elkaar te voegen tot één bruikbare toolkit. Hierbij willen wij gebruik gaan maken van een 'meetlat' die de belangrijkste uitgangspunten van kinderparticipatie weergeeft. Medewerkers kunnen hieraan aflezen of hun activiteit voldoende gericht is op kinderparticipatie. De uitgangspunten betreffende de meetlat komen voort uit het theoretisch onderzoek naar kinderparticipatie en de visie van Travers Welzijn hierop.

Onderzoeksvraag: Welke visie heeft Travers Welzijn op kinderopparticipatie en hoe kunnen wij deze aan de hand van een meetlat koppelen aan de bestaande methodieken/activiteiten, daarbij denkend aan het pedagogisch buurtklimaat.

Taak en rol:

Wij hebben besloten om taken te verdelen wat betreft contactpersoon school en contactpersoon instelling. Mirjam is contactpersoon voor school en Sayma is contactpersoon voor de instelling. Dit is duidelijk voor de communicatie. We zullen veel samenwerken tijdens het onderzoek, maar zullen zo nu en dan ook de taken onderling verdelen zodat we meer in minder tijd kunnen bereiken.

Een CMV jaarstagiaire bij Travers Welzijn doet tijdens haar jaarstage onderzoek naar de bestaande methodieken voor kinderopparticipatie binnen Travers Welzijn. Haar onderzoek zal een onderdeel worden van ons eindproduct namelijk; de toolkit. Het is de bedoeling dat wij haar bevindingen erbij verwerken in onze toolkit. In de bijlage vind je het werkplan van de CMV stagiaire.

We hebben met Elske de afspraak om van 15 februari tot en met 5 april om de week samen te komen om te praten over de voortgang en eventueel vragen te stellen en/ of beantwoorden. Na 5 april gaan we verder over de frequentie van de afspraken met Elske. Daarnaast kunnen we Elske te allen tijde mailen.

Deelvragen:

- **Wat is de visie van Travers Welzijn op kinderopparticipatie?**
- **Welke methodieken/activiteiten worden, binnen Travers Welzijn, gebruikt om kinderopparticipatie vorm te geven?**
- **Welke uitgangspunten zijn belangrijk voor een bruikbare meetlat, waarlangs de methodieken/ activiteiten gelegd kunnen worden, zodat kinderopparticipatie als doel behaald zal worden?**
- **Welke landelijke methodieken/activiteiten kunnen hier nog aan toegevoegd worden?**
- **Wat is bekend over de effectiviteit van de verschillende methodieken.**
- **Wat zijn verschillen en overeenkomsten tussen de methodieken. Zijn deze methodieken overzichtelijk te clusteren?**
- **Op welke wijze voegen wij deze methodieken/ activiteiten samen?**
- **Hoe kan de door ons samengestelde toolkit van methodieken bekend worden gemaakt bij de medewerkers?**

Fase 1:

Wij beginnen met een theoretische verdieping over kinderopparticipatie. Hierbij geven we antwoorden op vragen als; 'wat is kinderopparticipatie en wat zijn de uitgangspunten van kinderopparticipatie?', 'wat is het belang van kinderopparticipatie?' Travers Welzijn kent geen duidelijke visie op kinderopparticipatie. Met behulp van het theorie onderzoek willen wij deze visie ontwikkelen voor Travers Welzijn. Belangrijk hierbij is de uitgangspunten van het pedagogisch buurtklimaat hierbij te betrekken. Ook belangrijk is om tussentijd onze bevindingen te controleren met Elske en hierbij telkens de vraag te stellen; klopt dat wat we zeggen met de algemene visie van Travers Welzijn en met hoe zij werken?

Om een duidelijk beeld te krijgen van hoe men met kinderopparticipatie omgaat en hoe men erover denkt binnen Travers Welzijn, gaan we een kleine enquête houden onder de kinderwerkers. Hierin stellen we de vraag wat zij verstaan onder kinderopparticipatie, hoe zij dit

toepassen in hun werk en wat zij ervan terug zien binnen Travers Welzijn. Daarnaast willen we ook vragen naar welk effect het volgens hun heeft (zichtbaar of niet zichtbaar). Hierbij vragen we de kinderwerkers ook naar het soort activiteit dat zij toepassen of kennen. Hiermee krijgen we een overzicht van activiteiten die al gedaan worden. Deze informatie kunnen we meenemen naar fase 2.

Fase 2:

Nadat we een visie hebben ontwikkeld voor Travers Welzijn gaan we kijken naar welke activiteiten/ methodieken er zijn op het gebied van kinderpaticipatie bij Travers Welzijn. De CMV student heeft hierin een stuk vooronderzoek gedaan door te onderzoeken welk bestaande activiteiten en ingezet worden binnen Travers Welzijn. Daarbij kijkt zij ook naar hoe het in zijn werk gaat en wat het effect ervan is. In het beschrijven van de activiteiten geven wij bij elke activiteit een nauwkeurige omschrijving. In deze omschrijving wordt de activiteit uitgelegd, het effect ervan beschreven en wordt er een koppeling gemaakt met de definitie kinderpaticipatie zoals wij die ontwikkeld hebben in de visie. Belangrijk hierbij is dat we evaluatie moment houden met medewerkers van Travers om controle te houden over de visie op kinderpaticipatie. Deze, uitgewerkte, activiteiten/ methodieken komen uiteindelijk ook in de toolkit.

We gaan dit aanpakken door in samenwerking met de CMV studente per stadsdeel te kijken naar de methodieken/activiteiten die nu gehanteerd worden. Hierdoor krijgen we een overzicht aan methodieken/ activiteiten.

We gaan kijken naar uitgangspunten die belangrijk zijn voor de meetlat. Deze meetlat is nodig zodat er gekeken kan worden naar de methodieken en waar ze aan moeten voldoen om kinderpaticipatie als doel te behalen. Deze meetlat kan ook gebruikt worden voor toekomstige, nieuwe, methodieken en activiteiten die kinderpaticipatie als doel kunnen hebben. De meetlat wordt vastgesteld op basis van de theoretische onderbouwing van kinderpaticipatie. De meetlat is een opsomming van uitgangspunten waar een activiteit aan moet voldoen om kinderpaticipatie volgens Travers Welzijn te behalen.

Fase 3:

In de derde fase gaan we kijken naar welke methodieken er door heel Nederland gebruikt worden voor kinderpaticipatie. Daarnaast onderzoeken we welke van deze methodieken geschikt zijn voor in de toolkit en dus voldoen aan de uitgangspunten van de meetlat. Ook hier is het belangrijk om evaluatie momenten te houden.

We kijken bij de landelijke methodieken naar de bruikbaarheid van de methodieken/ activiteiten voor Travers Welzijn en of ze bewezen effectief zijn. De bruikbaarheid testen we door de methodieken langs de vooraf ontwikkelde meetlat te leggen en door te bekijken of ze ook toepasbaar zijn binnen Travers Welzijn.

Fase 4:

Nadat we alle methodieken/ activiteiten hebben verzameld kunnen we gaan kijken naar de verschillen en overeenkomsten hiervan en eventueel het clusteren van activiteiten. Nadat we dit gedaan hebben zijn alle deelvragen beantwoord en kunnen we aan de slag met het uiteindelijke eindproduct.

Fase 5:

Nadat we alle onderzoeken hebben gedaan kunnen we de toolkit gaan maken. Dit wordt het uiteindelijke resultaat van het onderzoek. Hierin verwerken we ook het onderzoek van de CMV stagiaire bij Travers Welzijn. **Zie ook: resultaten.** In samenwerking met de opdrachtgever gaan we kijken naar hoe we deze toolkit bekend gaan maken aan de medewerkers. Dit gaan we doen door samen te kijken naar wat mogelijk is. Voordat we dit gaan doen is het belangrijk eerst goed na te denken over de manier waarop we de toolkit vorm gaan geven en waarom we dit op die manier willen doen.

Resultaat:

- De visie van Travers Welzijn op kinderp participatie waarin theorie verwerkt is.
- Een 'meetlat' waarlangs toekomstige activiteiten die met kinderp participatie te maken hebben langs gelegd kunnen worden. De meetlat wordt vastgesteld op basis van de theoretische onderbouwing van kinderp participatie. De meetlat is dan een opsomming van uitgangspunten waar een activiteit aan moet voldoen.
- Overzicht van methodieken/ activiteiten binnen een toolkit die digitaal inzetbaar is. Met deze toolkit hebben medewerkers van Travers Welzijn een concreet overzicht aan methodieken/ activiteiten die men in kan zetten voor kinderp participatie in een buurt of wijk.
-

Plan

Wanneer	Wie	Wat	Waar	Tijd
November 2010	Sayma en Mirjam	Eerste gesprek met Elske over eventueel project	Travers Welzijn Zwolle	1 ½ uur
Week 2	Sayma en Mirjam	Gesprek Travers Welzijn met CMV studente. Onderlinge afstemmingen van projecten	Travers Welzijn Zwolle	1 uur
Week 2	Sayma en Mirjam	Opstelling werkplan	Thuis	2 ½ uur
Week 4	Sayma en Mirjam	Gesprek Elske over afspraken project	Travers Welzijn Zwolle	1 uur
Week 5	Sayma en Mirjam	Start onderzoek theorie (fase 1)	Thuis	5 uur
Week 6	Sayma en Mirjam	Overleg CMV stagiaire + Elske	Travers Welzijn Zwolle	1 uur.
	Sayma en Mirjam	Onderzoek theorie	Thuis	8 uur
Week 7	Sayma en Mirjam	Afspraak Elske over het project	Travers Welzijn Zwolle	1 uur.
	Sayma en Mirjam	Onderzoek theorie	Thuis	10 uur
Week 8	Sayma en Mirjam	Onderzoek theorie VAKANTIE	Thuis	10 uur

Week 9 Maart	Sayma en Mirjam	Afspraak Elske over het project	Travers Welzijn Zwolle	1 uur
	Sayma en Mirjam	Theorie	Thuis	10 uur
Week 10	Sayma en Mirjam	Theorie	Thuis	10 uur
Week 11	Sayma en Mirjam	Afspraak Elske over het project	Travers Welzijn Zwolle	1 uur.
	Sayma en Mirjam	Afspraak Suzan en Elske	Travers Welzijn Zwolle	1 uur
	Sayma en Mirjam	Interview jongerenwerker Level Z	Travers welzijn Zwolle	1 uur
	Sayma en Mirjam	Afronden theorie	Thuis	8 uur
Week 12	Sayma en Mirjam	Gesprek Suzan	Windesheim	1 uur
	Sayma en Mirjam	Gesprek Anna	Windesheim	1 uur
	Sayma en Mirjam	Interview uitwerken (start fase 2)	Thuis	3 uur
Week 13	Sayma en Mirjam	Afspraak Elske over het project	Travers Welzijn Zwolle	1 uur
	Sayma en Mirjam	Interview kinderwerker Kamperpoort	Travers Welzijn Zwolle	1 uur
	Sayma en Mirjam	Interview opbouwwerker Diezerpoort	Travers Welzijn Zwolle	1 uur
	Sayma en Mirjam	Uitwerken interviews	Thuis	8 uur
Week 14	Sayma en Mirjam	Interview Alifa (welzijnsorganisatie)	Enschede	2 uur

	Sayma en Mirjam	Gesprek Anna		1 uur
	Sayma en Mirjam Afronden fase 2; Start fase 3	Uitwerken interview		3 uur
Week 15	Sayma en Mirjam	Onderzoek landelijke methodieken	Thuis	5 uur
	Sayma en Mirjam	Gesprek Brede school coördinator	Travers Welzijn Zwolle	1 uur
	Sayma en Mirjam	Gesprek Elske	Travers Welzijn Zwolle	1 uur
	Sayma en Mirjam	Gesprek Suzan	Windesheim	1 uur
	Sayma en Mirjam	Activiteit Kinderpersbureau	Stadshagen Zwolle	2 uur
	Sayma en Mirjam	Interview uitwerken + werken aan verslag	Thuis	8 uur
Week 16	Sayma en Mirjam	Werken aan verslag	Thuis	8 uur
Week 17	Sayma en Mirjam	Gesprek Elske	Travers welzijn Zwolle	1 uur
	Sayma en Mirjam	Werken aan verslag		8 uur
Week 18	Sayma en Mirjam	Gesprek Dorine (toolkit)	Travers Welzijn Zwolle	1uur
	Sayma en Mirjam	Gesprek Anna	Travers Welzijn Zwolle	1uur
	Sayma en Mirjam	Werken aan verslag Afronden fase 3;	Thuis	8 uur

		start fase 4 +5		
Week 19	Sayma en Mirjam	Gesprek Elske, Anna en Rozemarijn	Travers Welzijn Zwolle	1uur
	Sayma en Mirjam	Gesprek Suzan	Windesheim	1 uur
	Sayma en Mirjam	Werken aan verslag	Thuis	6 uur
Week 20	Sayma en Mirjam	Gesprek Anna	Windesheim	1 uur
	Sayma en Mirjam	Werken aan verslag Inleveren concept (fases afronden)	Thuis	20uur
Week 21	Sayma en Mirjam	Concept bespreking Suzan	Windesheim	1uur
	Sayma en Mirjam	Feedback aanpassen Elske, Suzan. Werken aan toolkit	Thuis	5 uur
Week 22	Sayma en Mirjam	Werken aan presentatie (samen met Anna)	Windesheim	8 uur
Week 23	Sayma en Mirjam	Werken aan presentatie (samen met Anna)	Windesheim	8 uur
Week 24	Sayma en Mirjam	Vorbereiding presentatie	Windesheim	8 uur
	Sayma en Mirjam	Presentatie + eindgesprek	Travers Welzijn Zwolle	4 uur

Uren per activiteit:

Opstellen werkplan: 20 uur

Literatuurstudie: 80 uur

Enquete: 20 uur

Ontwikkelen visie: 15 uur

Ontwerpen meetlat: 20 uur

Methodieken: 30 uur

Ontwerpen toolkit: 50 uur

Presentaties: 15 uur

Eindverslag: 50 uur

Extra uren: afspraken op instelling (minimaal: 35 uur)

Leerdoelen:

1. Ik wil leren schematisch te werk te gaan. Dus volgens planning/ fases en me hier ook aan vasthouden, zodat het project op tijd af kan zijn. Opleidingskwalificatie:

Wij hebben allebei in onze POP staan dat wij tijdens het afstuderen schematisch te werk willen gaan om zo alles optijd af te hebben. Wij gaan vaak hetzelfde te werk bij opdrachten; we zien wel wanneer het af is, maken wel een planning maar houden ons hier niet aan. Bij het afstuderen weten we dat die manier van werken niet werkt voor dit project en daarom willen we allebei werken aan dit leerdoel.

2. Ik wil leren meerdere vlakken binnen een organisatie bij elkaar te betrekken en uiteindelijk tot één product te komen.

Bij ons afstudeeronderzoek is het belangrijk om vanuit alle invalshoeken te werk te gaan. Hierbij denkend aan; de doelgroep, de organisatie en de medewerkers binnen deze organisatie. De doelgroep is hierbij kinderen van 4 – 14 jaar.

Bronnen:

Boeken:

Winter, M. de (1995)

Kinderen als medeburgers. Kinder- en jeugdparticipatie als maatschappelijk opvoedingsperspectief

Kinderparticipatie speelruimtebeleid. PJ partners.

School met vijf O's: Liesbeth Schreuder, Marja Valkestijn en Susanne Mewissen.

Speel natuur in de stad... hoe maak je dat? Door: Josine van den Bogaard en anderen.

Internet:

<http://www.nji.nl/nji/download/scriptie%20kinderparticipatie.pdf>

<http://www.jenaplan.nl/cms/upload/docs/kinderparticipatie.pdf>

<http://users.telenet.be/Bart.Verhelle/html/kinderparticipatie.html>

Documenten:

Nieuwsbrief CJG: *De buurtfactor (pedagogisch buurtklimaat).*

Jantje beton: de toekomst van het kinderwerk.

Stichting Alexander: *ik heb wel een idee!*

brochure over een verkennend onderzoek naar kinderparticipatie in Amsterdam.

Werkboek kinderparticipatie: *Wacht maar af tot ik koning ben, suggesties voor kinderparticipatie.*